Załącznik nr 1
do uchwały Nr XXXI-354/2014
Rady Miejskiej w Olsztynku
z dnia 27 lutego 2014 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OLSZTYNEK - OBSZAR MIASTA I TERENY WIEJSKIE

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO POLITYKA PRZESTRZENNA

JEDNOLITY TEKST

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZOSTAŁO UCHWALONE PRZEZ RADĘ MIEJSKĄ W OLSZTYNKU UCHWAŁĄ NR XXXI-354/2014 Z DNIA 27 lutego 2014 ROKU.

ZESPÓŁ PROJEKTOWY ZMIANY STUDIUM :

- **mgr inż. Teresa Szymankiewicz – Szarejko – Główny Projektant**
(uprawnienia urbanistyczne nr 1576, Północna Okręgowa Izba Urbanistów Nr G-090/2002)

- **mgr inż. arch. Paulina Lemańczyk – dorobek kulturowy, zagospodarowanie przestrzenne**
(Północna Okręgowa Izba Urbanistów Nr G-207/2006)

- **dr Marta Gwiaździńska - Goraj**
(Północna Okręgowa Izba Urbanistów Nr G-208/2006)

- **mgr inż. Mariola Sarna - zagospodarowanie przestrzenne**
(Północna Okręgowa Izba Urbanistów Nr G-206/2006)

- **inż. Hanna Jędrasik – systemy transportowe**

- **mgr Aleksandra Ławniczak – ochrona przyrody**

- **mgr inż. Adam Korgul - zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną**

- **mgr Piotr Jędrasik – opracowanie komputerowe**

ZESPÓŁ PROJEKTOWY PIERWSZEGO STUDIUM:
GŁÓWNY PROJEKTANT:
mgr inż. arch. Kazimierz Grządka
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE
mgr inż. Teresa Szymankiewicz –Szarejko
UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE:
mgr Zbigniew Zaprzelski
WALORYZACJA ROSLINNOŚCI I FLORY:
Prof. dr hab Antoni Jutrzenka - Trzebiatowski
dr inż. Tadeusz Szarejko
WALORY ORNITOLOGICZNE
mgr Bogdan Brewka
OCHRONA DÓBR KULTURY:
mgr Maria Wielgus
dr Jerzy Sikorski
UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE I DEMOGRAFIA:
Ekon.dypl. Bożena Kowalczyk
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA:
mgr inż. Hanna Kurowska
mgr inż. Andrzej Kurowski
ELEKTROENERGRTYKA
inż. Karol Więckowski

SPIS TREŚCI **STRONA**

Zespół projektowy **2**
I. Wstęp 4
II. Cele rozwoju 5
III. Kierunki zagospodarowania przestrzennego z określeniem zasad polityki przestrzennej 5
III.1. Kierunki oraz zasady ochrony i kształtowania środowiska **5**
III.1.1.Tereny i obiekty prawnie chronione **5**
III.1.2.Obszary postulowane do objęcia ochroną 8
III.1.3.Postulowane kierunki polityki przestrzennej dotyczące obszarów chronionych 8
III.1.4.Zagrożenie i ochrona środowiska przyrodniczego 8
III.1.5. Złoża surowców naturalnych 9
III.1.6. Gospodarka odpadami stałymi 9
III.**2**. **Kierunki oraz zasady ochrony i wzbogacania środowiska kulturowego** **10**
III.2.1. Kierunki ochrony środowiska kulturowego 10
III.2.2. Wytyczne konserwatorskie 11
III.2.3. Wykaz obiektów zabytkowych podlegających ochronie 13
III.3. Kierunki rozwoju funkcji gospodarczych **29**
III.3.1.Rolnictwo 29
III.3.2.Turystyka 29
III.3.3.Leśnictwo 30
III.3.4. Przemysł i rzemiosło produkcyjno - usługowe 30
III.4. Kierunki rozwoju sieci osadniczej oraz obsługi ludności **31**
III.5. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa **33**
III.6. Kierunki przekształceń struktury funkcjonalno przestrzennej gminy **33**
III.7. Kierunki przekształceń struktury funkcjonalno przestrzennej miasta **37**
III.8. Kierunki rozwoju systemu komunikacji w gminie **39**
III.9. Kierunki rozwoju systemu komunikacji w mieście **41**
III.10. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej w gminie **41**
III.11. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej w mieście **44**
III.12. Podstawowe elementy polityki przestrzennej **44**
III.12.1. Lista ważniejszych działań dla realizacji celów publicznych 44
III.12.2. Polityka w zakresie sporządzania planów miejscowych 45
III.12.3. Polityka gospodarki nieruchomościami gminnymi 45
III.12.4. Polityka przestrzenna związana z obronnością i bezpieczeństwem państwa 45
IV. Interpretacja niektórych pojęć przyjętych w studium **46**

I. WSTĘP

Podstawa prawna, cel i zadania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

Zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku rozdział 2, Art. 9, oraz na podstawie Uchwały Nr XV-162/2012 Rady Miejskiej w Olsztynku z dnia 28 czerwca 2012 roku, Burmistrz przystąpił do opracowania kolejnych czwartych już zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy. Zmiany te głównie wynikają z rozwoju gospodarczego na obszarze miasta i gminy. Wynikają one również ze zmiany infrastruktury drogowej w związku ze zrealizowanym obejściem miasta w ciągu drogi ekspresowej S7 oraz drogi krajowej nr 51, a także ograniczonej dostępności do drogi ekspresowej (tylko przez węzły) poszczególnych terenów i miejscowości.

Niezależnie od powyższego, w okresie od uchwalenia poprzedniego studium z 2009 roku zaszło szereg zmian w przepisach prawa związanego z planowaniem przestrzennym. Niniejsza zmiana studium obejmuje wszystkie zmiany w zakresie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów odrębnych, które obecnie obowiązują.

W związku z tym, że jest to kolejna zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olsztynek - obszar miasta i tereny wiejskie przyjęto, że niniejsza kolejna zmiana studium będzie nazwana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olsztynek - obszar miasta i tereny wiejskie", zwane dalej studium gminy.

Zmiany wprowadzone do jednolitego tekstu studium zapisane są ***pogrubioną kursywą.***

Metoda opracowania:

Przy opracowaniu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olsztynek - obszar miasta i tereny wiejskie", zwanego dalej studium gminy, przyjęto następującą kolejność wykonywanych prac:

- rozpoznanie zasobu istniejących materiałów oraz opracowań,
- analiza zmian w uwarunkowaniach rozwoju zewnętrznych oraz wewnętrznych miasta i gminy;
- wprowadzenie proponowanych zmian oraz zmian wynikających z obowiązujących obecnie przepisów szczególnych;
- czynności formalno-prawne przeprowadzone w oparciu o projekt rozporządzenia (z dnia 3 grudnia 2003r.) w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz sposobu dokumentowania prac planistycznych.

Poszczególne etapy opracowania zostały poddane konsultacji z Burmistrzem oraz społecznością lokalną.

Podstawową fazą prac nad studium gminy, decydującą o kierunkach jej rozwoju oraz zasadach zagospodarowania przestrzeni jest analiza i następnie diagnoza uwarunkowań rozwoju, zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych**.**

Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju, wynikają z położenia gminy w województwie w istniejących i projektowanych systemach oraz układach zewnętrznych. Dotyczą one różnych dziedzin, np. środowiska przyrodniczego, infrastruktury technicznej, systemów transportowych, wdrażanych programów rządowych, zawartych umów międzynarodowych.

Uwarunkowania wewnętrzne stanowią o wartości i możliwości wykorzystania głównych potencjałów rozwoju, tj. przyrodniczego, społecznego oraz gospodarczego. Podsumowaniem uwarunkowań rozwoju jest diagnoza, w której przedstawiony jest pełen obraz gminy z określeniem barier, ograniczeń, konfliktów oraz zagrożeń i preferencji rozwoju. Wartość potencjału w okresie 5 lat uległa nieznacznym zmianom, są one znikome i nie mogą powodować zmian kierunków rozwoju. W związku z powyższym do obecnie przeprowadzanej zmiany studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olsztynek - obszar miasta i tereny wiejskie przyjmuje się diagnozę opracowaną do pierwszej edycji studium z aneksem obejmującym zmiany gospodarczo - społeczne i demograficzne.

Elaborat zmiany studium:

Elaborat opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olsztynek. Obszar miasta i tereny wiejskie" składa się z dwóch części.

I część opracowania, która zawiera uzasadnienie przyjętych w studium rozwiązań**,** została przyjęta z pierwszej edycji opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy". Jest to „Diagnoza uwarunkowań rozwoju**"** z aneksem, składająca się z tekstu oraz map,

- Diagnoza uwarunkowań rozwoju. Dla miasta w skali 1: 5000 oraz dla gminy w skali 1:25 000
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztynka. Uwarunkowania rozwoju miasta.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztynka. Diagnoza uwarunkowań rozwoju.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olsztynek. Diagnoza uwarunkowań rozwoju.

II część opracowania uchwalaną przez Radę Miejską Olsztynka stanowi tekst zatytułowany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olsztynek - obszar miasta i tereny wiejskie. Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Polityka przestrzenna. Jednolity tekst" z dokumentacją formalno – prawną studium oraz rysunek gminy w skali 1 : 25 000 oraz miasta w skali 1: 5000, o tym samym tytule.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, ZGODNIE Z ART. 9 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 ROKU USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM, NIE JEST AKTEM PRAWA MIEJSCOWEGO. USTALENIA STUDIUM SĄ WIĄŻĄCE DLA ORGANÓW GMINY PRZY SPORZĄDZANIU PLANÓW MIEJSCOWYCH.

II. CELE ROZWOJU.

1 . MISJA ROZWOJU:

MISJĄ SAMORZĄDU LOKALNEGO JEST UKSZTAŁTOWANIE MIASTA I GMINY JAKO ATRAKCYJNEGO, PRZYJAZNEGO I WYJĄTKOWEGO MIEJSCA ZAMIESZKANIA, WYPOCZYNKU ORAZ ROZWOJU GOSPODARCZEGO W REGIONIE.

CELE STRATEGICZNE:

Poprawa poziomu życia mieszkańców miasta i gminy przez, pełniejsze wykorzystanie potencjałów do rozwoju funkcji gospodarczych (rolnictwa, turystyki, przemysłu, drobnej wytwórczości itp,) mając na względzie utrzymanie w równowadze przyrodniczej środowiska naturalnego.

Nadrzędną zasadą, którą należy się kierować przy realizacji celu strategicznego, jest: maksymalne wykorzystanie, przy racjonalnej gospodarce, bogactwa zawartego w walorach przyrodniczych i krajobrazowych obszaru.

CELE GENERALNE (grupy celów):

Cele ekologiczne i kulturowe.

- Ochrona walorów i warunków funkcjonowania oraz ciągłości przestrzennej systemów ekologicznych w celu zwiększenia atrakcyjności obszaru miasta i gminy do rozwoju funkcji turystycznej.
- Ochrona jakości i zasobów wód powierzchniowych i podziemnych dla celów rozwoju społeczno - gospodarczego oraz zabezpieczenia zasobów wód w niezmienionym stanie dla przyszłych pokoleń.
- Powiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez, stwarzanie warunków do bezpośredniego kontaktu ze środowiskiem, na terenach o wysokich walorach przyrodniczych.
- Ochrona i utrzymanie obiektów zabytkowych w celu wzbogacenia oferty turystycznej obszaru gminy.
- Zachowanie ładu przestrzennego w jednostkach osadniczych w celu tworzenia współczesnych wartości kulturowych.

Cele społeczno – gospodarcze.

- Zaktywizowanie rozwoju społeczno – gospodarczego przez wykorzystanie położenia geograficznego miasta i gminy.
- Tworzenie nowych miejsc pracy w celu zminimalizowania bezrobocia oraz podniesienia poziomu życia mieszkańców miasta i gminy.
- Rozwój funkcji gospodarczych w oparciu o istniejące potencjały zawarte w walorach przyrodniczych obszaru miasta i gminy.

Cele rozwoju infrastruktury technicznej i transportowej.

- Zaspokojenie potrzeb ludności w mieście i gminie poprzez dostarczanie odpowiedniej ilości i jakości infrastruktury technicznej.
- Poprawa warunków technicznych układu komunikacyjnego zewnętrznego i wewnętrznego w celu zwiększenia atrakcyjności dla inwestorów oraz polepszenia dostępności do usług mieszkańcom.
- Likwidowanie kolizji między funkcjonowaniem ekosystemów, a działalnością człowieka przez tworzenie sprawnych i na odpowiednim poziomie systemów infrastruktury technicznej.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO Z OKREŚLENIEM ZASAD POLITYKI PRZESTRZENNEJ

III. 1. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY I ŚRODOWISKA W TYM OCHRONY PRZYRODY

III. 1.1.T e r e n y i o b i e k t y p r a w n i e c h r o n i o n e

Obszar chronionego krajobrazu to forma prawnej ochrony przyrody wprowadzana na terenach wyróżniających się krajobrazowo, o zróżnicowanych ekosystemach; z uwagi na istniejące lub odtwarzane korytarze ekologiczne, a także ze względu na możliwości rozwijania masowej turystyki i wypoczynku. Na terenie gminy znajdują się części następujących obszarów chronionego krajobrazu:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Drwęcy, na którym obowiązują zasady gospodarki przestrzennej określone w Rozporządzeniu Wojewody Warmińsko – Mazurskiego Nr 110 z dnia 3 listopada 2008r. (Dz. Urz. Nr 176 z dnia 17 listopada 2008 roku poz. 2578).;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Taborskich, na którym obowiązują zasady gospodarki przestrzennej określone w Rozporządzeniu Wojewody Warmińsko – Mazurskiego Nr 150 z dnia 3 listopada 2008r. (Dz. Urz. Nr 179 z dnia 21 listopada 2008 roku poz. 2635).;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Pasłęki, na którym obowiązują zasady gospodarki przestrzennej określone w Rozporządzeniu Wojewody Warmińsko – Mazurskiego Nr 147 z dnia 13 listopada 2008r. (Dz. Urz. Nr 179 z dnia 21 listopada 2008 roku poz. 2632).;
- ***Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko – Ramuckiej,; na którym obowiązują zasady gospodarki przestrzennej określone w Uchwale nr XV/284/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 marca 2012 r. (Dz. Urz. Województwa warmińsko – mazurskiego z dnia 7 maja 2012r poz. 1450)***
- Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Mielno, na którym obowiązują zasady gospodarki przestrzennej określone w Rozporządzeniu Wojewody Warmińsko – Mazurskiego Nr 106 z dnia 3 listopada 2008r. (Dz. Urz. Nr 176 z dnia 17 listopada 2008 roku poz. 2574).

.

Na w/w obszarach chronionego krajobrazu wprowadzone zostały między innymi następujące zakazy:

1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm. 1);
3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciw osuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Istniejące na terenie gminy rezerwaty przyrody: – zasady zagospodarowania przestrzeni na tym obszarze zgodne ze statutem poszczególnych rezerwatów. Są to:

- ***Rezerwat faunistyczny Bagno Nadrowskie o powierzchni 105,01 ha uznany za rezerwat Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 9 października 1991w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (MP z 1991 r. Nr 38, poz. 273) oraz Zarządzeniem Nr 31 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bagno Nadrowskie", zgodnie z którym celem jego ochrony jest zachowanie populacji żółwia błotnego oraz siedlisk stanowiących ostoje herpetofauny i ptaków wodno-błotnych***
- Rzeka Drwęca - płynąca wzdłuż zachodniej granicy gminy Olsztynek. Rezerwat utworzono w celu ochrony środowiska wodnego pstrąga, łososia, troci i certy;
- Ostoja bobrów na rzece Pasłęce - od jej źródeł do jez. Sarąg włącznie. Koryto rzeki Pasłęki wyznacza północno-wschodnią granicę gminy.

Według rejestru pomników przyrody woj. olsztyńskiego z 1998 r. na terenie gminy Olsztynek chroni się: 11 drzew pojedynczych, 3 grupy drzew oraz 2 głazy narzutowe. Wymieniona liczba pomników przyrody obejmuje:

- 2 pomnikowe okazy jałowca pospolitego (*Juniperus communis*) oraz 1 grupę 4 okazów,
- 1 okaz buka zwyczajnego (*Fagus sylvatica*) w odmianie purpurowej,
- 3 pomniki pojedynczych okazów sosny zwyczajnej *(Pinus sylvestris*) oraz 1 grupę z 15 drzewami,
- 4 okazy dębu szypułkowego (*Quercus robur*) i jedną grupę z 3 drzewami,
- 1 okaz pomnikowy lipy drobnolistnej (*Tilia cordata*).

Część lasów gminy Olsztynek objęta jest statusem ochronnym (lasy grupy I) jako lasy nasienne oraz badawcze i doświadczalne a nad niektórymi jeziorami wydzielono lasy wodochronne i glebochronne. Między innymi z wymienionych względów lasy gminy wchodzą w skład większego **obszaru lasów wielofunkcyjnych**.

Obszary Natura 2000

Natura 2000 to sieć obszarów chronionych, wyznaczonych na terenie państw Unii Europejskiej. Obszary te utworzono według wspólnych zasad, określonych w dwóch aktach prawnych, ustanowionych w 1979 i 1992 roku przez Komisję Europejską, mianowicie w Dyrektywie Ptasiej i Dyrektywie Siedliskowej.
Głównym założeniem funkcjonowania systemu NATURA 2000 jest „ochrona przez zachowanie form użytkowania ziemi sprzyjającym chronionym wartościom".
Dyrektywa Ptasia – 79/409/EEC („Dyrektywa o ochronie dziko żyjących ptaków") ma zapewnić zachowanie wszystkich populacji ptaków, występujących w stanie dzikim w Europie. Dokument ten reguluje również zasady handlu i pozyskiwania ptaków łownych oraz przeciwdziała niedopuszczalnym metodom ich zabijania. Wg tej Dyrektywy kraje członkowskie Unii muszą wyznaczyć na lądzie i morzu ostoje ptaków określane jako Obszary Specjalnej Ochrony (OSO - Special Protection Areas, SPAs), zgodnie z kryteriami międzynarodowej organizacji ochrony ptaków Bird Life International.
Dyrektywa Siedliskowa – 92/43/EEC („Dyrektywa w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikiej fauny i flory") określa zasady zachowania najcenniejszych i zagrożonych elementów różnorodności biologicznej na terytorium państw członkowskich UE.
Na podstawie listy siedlisk przyrodniczych znajdującej się w Załączniku I Dyrektywy oraz listy gatunków roślin i zwierząt w Załączniku II wyznaczane są tzw. Specjalne Obszary Ochrony (SOO - Special Areas of Conservation, SACs), które wraz z obszarami wyznaczonymi wg Dyrektywy Ptasiej tworzą sieć Natura 2000. Obszar NATURA 2000 może obejmować obszar /lub jego część / objęty różnymi formami ochrony przyrody, czyli np. park narodowy, rezerwat czy park krajobrazowy. Może jednak obejmować również obszar nie objęty żadną z tych form.

1. Na terenie gminy znajdują się części następujących obszarów Natura 2000:

Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (TZW) Obszary TZW są projektowanymi SOO, zatwierdzanymi przez Komisję Europejską w drodze decyzji, jednak wobec których nie został jeszcze wyznaczony akt prawa krajowego, jak to ma miejsce w chwili obecnej w Polsce. W stosunku do TZW obowiązują wszystkie przepisy dotyczące ich ochrony jako SOO.

- **Obszar Natura 2000 "Dolina Drwęcy" PLH 280001**, specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (TZW)

Obszar stanowi teren rezerwatu "Rzeka Drwęca" z dopływami Grabiczek i Dylewka, z przyujściowymi fragmentami rzek: Dylewki, Pobórskiej Strugi, Gizeli, Bałcynki, Iławki i Elżki oraz Wel i przepływowymi jeziorami Ostrowin i Drwęckie, a także nie wchodzący w obszar rezerwatu, cenny przyrodniczo fragment rzeki Wel, który łączy inny typowany do sieci Natura 2000 obszar o nazwie "Zakole

rzeki Wel" z rzeką Drwęcą. W skład ostoi wchodzi także jedno z 3 istniejących w regionie jezior lobeliowych - J. Czarne. Oprócz samych wód, teren ostoi obejmuje pasy gruntu o szerokości 5 m, po obu stronach w/w rzek wchodzących w skład rezerwatu "Rzeka Drwęca" i rzeki Wel oraz obszar stanowiący mozaikę siedlisk z różnego typu zbiornikami wodnymi (starorzecza), lasami łęgowymi i ekstensywnie użytkowanymi łąkami w dolinie rzeki.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Obszar ważny dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk związanych z doliną rzeczną. Stwierdzono tu występowanie 12 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Sama Drwęca stanowi jedyny ichtiologiczny rezerwat na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Rzeka Drwęca i jej dorzecze objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych, zaś rzeka Wel jest wymieniana jako jeden z głównych cieków dorzecza Drwęcy o walorach kwalifikujących ją jako podstawowe tarlisko anadromicznych ryb wędrownych i siedlisko ryb prądolubnych, będących w sferze zainteresowania Unii Europejskiej. Obszar stanowi cenny zasób zróżnicowanych siedlisk dla gatunków zwierząt rzadkich i poddanych ochronie związanych ze środowiskiem wodnym - występuje tu 11 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym 7 gatunków ryb. Dodatkowym atutem obszaru jest jego kształt, sprzyjający zachowaniu tras migracji i rozprzestrzeniania się wielu gatunków fauny i flory. Jest to korytarz ekologiczny między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim. Warto podkreślić, że rzeka Drwęca stanowi rezerwuar wody pitnej dla miasta Torunia, co powinno sprzyjać zachowaniu jej walorów przyrodniczych.

Zagrożenia

Do najważniejszych zagrożeń należą: zanieczyszczenia wód, zmiany stosunków wodnych, zaniechanie użytkowania rolniczego terenu, niekontrolowana turystyka i kłusownictwo.

- **Obszar Natura 2000 "Puszcza Napiwodzko - Ramucka" PLH 280052**, - specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (TZW)

Obszar obejmuje znaczną część dużego kompleksu leśnego (lesistość ok. 75%), leżącego na północny wschód od Nidzicy, obejmując fragment powierzchni morenowej o bardzo urozmaiconej rzeźbie (deniwelacje do 50-70 m, najwyższe wzniesienia do 220 m n.p.m.) oraz sandru o łagodniejszej lecz również pagórkowatej rzeźbie. Występuje wiele bezodpływowych jeziorek, oczek wodnych i torfowisk. W ostoi występują duże powierzchnie torfowisk niskich i przejściowych; torfowiska wysokie występują znacznie rzadziej. Powierzchnia leśna zajęta jest przede wszystkim przez zbiorowiska borowe, głównie boru sosnowego świeżego. Na niżej położonych terenach występują bory mieszane, na torfowiskach bór bagienny i sosnowy bór wilgotny. Na najsuchszych wzniesieniach występuje bór chrobotkowy. Zbiorowiska lasów liściastych to nielicznie występujące grądy oraz olsy i zarośla łozowe.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Na terenie ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 24 siedlisk przyrodniczych z załącznika I, które zajmują 31,4% jej powierzchni; 15 gatunków zwierząt (w tym: 4 gatunki ssaków, 2 gatunki płazów, 1 gatunek gada, 4 gatunki ryb, 5 gatunków bezkręgowców) i 3 gatunki roślin z załącznika II. o wysokim znaczeniu ostoi świadczą: 1. dobry stan zachowania jezior (3140, 3150 i 3160) potwierdzony występowaniem łąk ramienicowych; 2. dobrze zachowane ekosystemy torfowiskowe (7110, 7120, 7140, 7230) będące miejscem występowania wielu rzadkich gatunków;

3. duży udział wielogatunkowych lasów liściastych kwalifikujących się do siedliska typu 9170-2; 4. występowanie zbiorowiska świetlistej dąbrowy (91I0-1) z stanowiskiem *Pulsatilla patens* (1477); 5. obecność rozległych, dobrze zachowanych muraw napiaskowych (6120); 6. występowanie w wielu jeziorach ryb z załącznika II;

7. ważna ostoja dla rzadkich gatunków fauny, w szczególności *Canis lupus* (1352) i *Emys orbicularis* (1220); 8. występowanie rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków bezkręgowców.

Zagrożenia

Potencjalnymi zagrożeniami z tytułu prowadzenia gospodarki leśnej są: wprowadzanie do drzewostanu gospodarczego gatunków obcych oraz sosny, eksploatacja borów bagiennych i brzeziny bagiennej, zręby całkowite. Dla zbiorowisk nieleśnych głównym zagrożeniem są: sukcesja spontaniczna brzozy i olchy na wszystkich typach torfowisk, melioracje odwadniające, nieprawidłowo przeprowadzone prace hydrotechniczne. Dla jezior i rzek główne zagrożenia to: wahania poziomu wód powierzchniowych, pogarszające się właściwości fizykochemiczne wody, niekontrolowany wzrost ruchu turystycznego i rekreacyjnego, regulacje biegu rzek i ich zabudowa hydrotechniczna, zabudowa rekreacyjna i mieszkaniowa brzegów, kłusownictwo. Siedliska murawowe i łąkowe narażone są przez: spontaniczne sukcesje roślinności drzewiastej, zaniechanie użytkowania pasterskiego lub kośnego, celowe zalesienia, zabudowę mieszkaniową. Dla ryb największe zagrożenia stanowią: brak drożności rzek w wyniku ich hydrotechnicznej zabudowy, regulacje cieków, zanieczyszczenia wód. kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej także: zarybianie drobnych zbiorników wodnych; w przypadku żółwia także: zalesianie położonych w pobliżu zbiorników wodnych nieużytków, na których składa jaja, odłowy osobników do prywatnych hodowli, wędkarstwo i kłusownictwo. Dla wilka zidentyfikowane zagrożenia to: fragmentacja środowisk, bariery migracyjne i izolacja subpopulacji, konflikty z rolnikami na skutek zabijania przez wilki zwierząt hodowlanych, kłusownictwo, wzrost penetracji lasów przez ludzi i rozwój turystyki w miejscach szczególnie ważnych dla bytowania i rozrodu.

- **Obszar Natura 2000 "Rzeka Pasłęka" PLH280006, -** specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (TZW)

Pasłęka jest drugą, co do wielkości, rzeką Mazur o długości 211 km, w tym odcinek rezerwatu Ostoja bobrów na rzece Pasłęce - 209 km. Źródła Pasłęki znajdują się na terenie Pojezierza Olsztyńskiego pod Gryźlinami na północ od Olsztynka, na wysokości 157 m n.p.m.. Pasłęka wpływa do Zalewu Wiślanego koło Nowej Pasłęki. Największe dopływy Pasłęki to: Giłwa, Morąg, Wałsza i Drwęca Warmińska. Znaczna część rzeki, od Gryźlin do Braniewa na powierzchni 4249,20 ha jest objęta ochroną rezerwatową ze względu na występujące tu bobry.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Jest to ważna ostoja bobra Castor fiber w północno-wschodniej Polsce. Wody Pasłęki i jej dopływów są siedliskiem ryb reofilnych i potencjalnie największym tarliskiem ryb wędrownych. Bytuje tu 8 gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, m.in. silne populacje bolenia Aspius aspius i głowacza białopłetwego Cottus gobio. Łącznie, w ostoi stwierdzono 12 gatunków kręgowców z Załącznika II Dyrektywy. Z doliną rzeki związanych jest ponadto 9 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ponadto, położenie, układ przestrzenny i proponowany zasięg planowanej ostoi daje jej realną szansę pełnienia roli kluczowego

korytarza ekologicznego zapewniającego ciągłość bytowania gatunków od centrum regionu w kierunku wybrzeża Bałtyku. Obszar jest częścią Ostoi Ptaków o randze europejskiej E78.

Zagrożenia

Zagrożeniem są m.in. zanieczyszczenia wód przez ścieki komunalne i spływy z pól; zmiany stosunków wodnych; regulacje koryta; kłusownictwo.

2. Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO)

– **Obszar Natura 2000 "Dolina Pasłeki" PLB280002**, - obszar specjalnej ochrony ptaków OSO.

Pasłęka jest drugą co do wielkości rzeką Mazur i ma długość 211 km. Jej źródła znajdują się na Pojezierzu Olsztyńskim pod Gryźlinami (na północ od Olsztynka), na wysokości 157 m n.p.m. Pasłęka wpływa do Zalewu Wiślanego koło Nowej Pasłęki. Największe dopływy to Wałsza i Drwęca Warmińska.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 18. Występuje co najmniej 35 gatunków ptaków z Załącznika i Dyrektywy Ptasiej, 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3,C6) następujących gatunków ptaków: bąk (PCK), bielik (PCK), błotniak zbożowy (PCK), bocian czarny, cietrzew (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), kraska (PCK), muchołówka białoszyja, orlik krzykliwy (PCK), puchacz (PCK), rybitwa rzeczna, rybołów (PCK) i trzmielojad; w stosunkowo wysokiej liczebności (C7) występują: bocian biały, błotniak stawowy, derkacz, żuraw i zimorodek. w okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2) żurawia.

Zagrożenia

Zagrożenie dla obszaru stanowią: brak geodezyjnego wydzielenia granic rezerwatu, melioracje, zmiany sposobu zagospodarowywania użytków rolnych, zbyt intensywny wypas miejscami (zniszczenie roślinności na brzegach rzeki), wycinanie nadrzecznych zadrzewień łęgowych, wypalanie wiosenne traw, penetracja brzegów przez rybaków i kłusowników.

– **Obszar Natura 2000 - „Puszcza Napiwodzko – Ramucka" PLB280007 - obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia), zaklasyfikowany jako OSO**

Obszar obejmuje znaczną część dużego kompleksu leśnego (lesistość ok. 75%), leżącego na północny wschód od Nidzicy, obejmując fragment powierzchni morenowej o bardzo urozmaiconej rzeźbie (deniwelacje do 50-70 m, najwyższe wzniesienia do 220 m n.p.m.) oraz sandru o łagodniejszej lecz również pagórkowatej rzeźbie. Występuje wiele bezodpływowych jeziorek, oczek wodnych i torfowisk. Największą część terenu odwadnia rzeka Omulew. Południowy skraj obszaru należy do zlewni rzeki Orzyc. Północną i południowo-zachodnią część terenu odwadnia Łyna (dopływ Pregoły), która płynie doliną wciętą na 30-40 m w otaczające ją wzgórza. Na terenie ostoi leży ponad 50 niewielkich jezior. Największe z nich to: jez. Łańskie (1070 ha), jez. Kośno (552 ha) i jez. Omulew (549 ha). Część jezior to zbiorniki głębokie i przepływowe, część - płytkie i bezodpływowe. Przeważają zbiorniki mezo- i eutroficzne, nieliczne są jeziora dystroficzne. W ostoi występują duże powierzchnie torfowisk niskich i przejściowych; torfowiska wysokie występują znacznie rzadziej. Powierzchnia leśna zajęta jest przede wszystkim przez zbiorowiska borowe, głównie boru sosnowego świeżego. Na niżej położonych terenach występują bory mieszane, na torfowiskach bór bagienny i sosnowy bór wilgotny. Na najsuchszych wzniesieniach występuje bór chrobotkowy. Zbiorowiska lasów liściastych to nielicznie występujące grądy oraz olsy i zarośla łozowe.

Występują tu następujące formy ochrony: Rezerwat Przyrody: Bagno Nadrowskie (52,0 ha) Dęby Napiwodzkie (37,1ha), Galwica (95,1 ha) Źródła Rzeki Łyny im. prof. Romana Kobendzy (121,0 ha) Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko Ramuckiej oraz Zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Doliny Marózki", ***na którym obowiązują zasady gospodarki przestrzennej określone w Rozporządzeniu Wojewody Warmińsko - Mazurskiego Nr 99 z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Dolina Marózki" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105, poz. 1732 z 2009 r.)***.

Zagrożenia

Zagrożenia to głównie presja turystyczno-rekreacyjna, w tym presja osadnicza, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, naturalna sukcesja roślinności.

III. 1.2. Obszary postulowane do objęcia ochroną

Dla pełniejszego zabezpieczenia najcenniejszych fragmentów przyrody na obszarze gminy przewiduje się utworzenie dalszych sześciu rezerwatów przyrody lub użytków ekologicznych:

1. Czarci Jar rzeki Drwęcy koło Drwęcka;
2. Widłakowy Bór - przy wschodnim brzegu jeziora Maróz, na południe od osady Marózek;
3. Jezioro Linówko na wschód od miejscowości Mycyny;
4. Bagno Krzywek porastające rozległą nieckę wytopiskową między miejscowościami: Dąb, Czarny Piec i Natać Wielka;
5. Bór świeży z zimoziołem północnym (*Linnaea borealis*) i innymi gatunkami chronionymi na północ od miejscowości Drwęck;
6. Bagno usytuowane na południe od miejscowości Ostrowin, w sąsiedztwie Jeziora Obst.

Ponadto na terenie gminy projektuje się objąć ochroną następujące obszary:

– Projektowany Park Krajobrazowy Puszczy Napiwodzko – Ramuckiej
– krajobrazowy rezerwat przyrody „Górna Łyna". Znajduje się on na pograniczu gmin Olsztynek i Nidzica (w większości w gminie Nidzica).
– Specjalny obszar ochrony siedlisk (SOOS) Natura 2000 Ostoja Napiwodzko Ramucka, kod obszaru PLH280026. Jest to obszar potencjalny, zweryfikowany przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny.

III. 1.3. Postulowane kierunki polityki przestrzennej dotyczące obszarów chronionych

Zgodnie z wyznaczonymi celami rozwoju postuluje się stworzenie w uzgodnieniu z ***Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska*** możliwości korzystania dla celów dydaktycznych, naukowych i krajoznawczych z terenów cennych przyrodniczo. Grupy turystów poruszały by się z instruktorami – przewodnikami po wyznaczonych szlakach.

Na obrzeżach kompleksów leśnych, w miejscowościach stworzyć należałoby bazę noclegową całoroczną z pełnym wyposażeniem w zależności od potrzeb i wieku osób zainteresowanych tą formą wypoczynku (np szkoły zielone, szkoły przetrwania itp). Zwiększy to atrakcyjność terenu dla turystyki oraz stworzy nowe miejsca pracy dla ludności gminy.

III. 1.4. Zagrożenia i ochrona środowiska przyrodniczego

Wody powierzchniowe

Obszary „zlewni pojeziernej" obejmują całą powierzchnię gminy, tj. tereny, z których w zasięgu zlewni wszystkie zanieczyszczenia wpływają do jezior. Ograniczenia w gospodarowaniu na jej obszarze wynikają z konieczności ochrony jezior przed procesem degradacji. Tereny te objęte są ochroną w ramach obszarów chronionego krajobrazu. W obowiązującym rozporządzeniu wojewody podane są zasady gospodarki przestrzennej na tym obszarze.
Do jezior o silnie zakłóconym środowisku zalicza się następujące akweny: Gąsiorowskie, Luteckie, Niskie i Wenyk.

Wody podziemne

Szczególnie wrażliwe na zanieczyszczenie z powierzchni terenu są wody podziemne użytkowego poziomu wodonośnego prawie na całym obszarze gminy poza północną częścią, której teren posiada izolację od podstawowego poziomu wodonośnego.

Niezbędne są działania porządkujące gospodarkę wodno ściekową w miejscowościach w celu zabezpieczenia warstw wodonośnych o słabej izolacji przed dopływem zanieczyszczeń.

Istotne jest przestrzeganie zasady, że realizacja wodociągu (dla wsi nie z wodociągowanych) na tych obszarach winna być równoległa z kanalizacją sanitarną.

Zagrożenie powodziowe

Teren gminy położony jest w zasięgu oddziaływania dwóch Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej. Część północna (dorzecze Pasłęki) i zachodnia (dorzecze Drwęcy) położone są w zasięgu działania RZGW Gdańsk, który obejmuje teren Regionu Wodnego Dolnej Wisły. W rysunku studium wyznaczone zostały zasięgi obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się: lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

Południowo - wschodnia część gminy położona jest w zasięgu RZGW Warszawa, który obejmuje miedzy innymi dorzecze Łyny. Zgodnie z opracowaniem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie Inspektoratu w Giżycku „Obszary zagrożenia powodziowego" będące wyciągiem ze „Studium dla obszarów nie obwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi", na terenie gminy Olsztynek obszary takie występują w rejonie jezior Kiernoz Wielki, Kiernoz Mały, jeziora Brzeźno oraz w ciągu Łyny. Ponadto na terenie w kierunku wschodnim od wsi Ząbie nad rzeką Łyną znajduje się obszar zagrożony osuwaniem się mas ziemnych (osuwiskowy). W planach miejscowych i w warunkach zabudowy należy uwzględniać ww. informacje.
Wykonywanie urządzeń zabezpieczających przed powodzią wymaga pozwolenia wodnoprawnego.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:
1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;

2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk;

3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.

III. 1.5. Złoża surowców naturalnych

Na obszarze gminy udokumentowane zostały złoża kruszywa naturalnego i kredy jeziornej oraz wstępnie rozpoznano złoża torfów.

Kruszywo naturalne.

Geologicznie udokumentowane jest złoże Lichtajny - Pawłowo - Mielno, w części położone na terenie gminy Grunwald.
Ponadto wstępnie udokumentowane zostały (pod nazwą „Waplewo", „Witramowo") niewielkie płaty kruszywa naturalnego. Na terenie gminy występują złoża kruszywa naturalnego stanowiące tereny górnicze. Są to złoża Lichtajny i Lichtajny I położone w obrębie Lichtajny oraz złoża Witramowo, Witramowo I i Witramowo II położone w obrębie Witramowo.

Kreda jeziorna

Na terenie gminy udokumentowano osiem złóż kredy jeziornej. Skupiają się one w trzech rejonach: w dolinie Witramówki w okolicach Malinowa; w rynnie jeziora Luteckiego i w dolinie Pasłęki przy ujściu do jeziora Sarąg. W dolinie Pasłęki przy ujściu do jeziora Sarąg udokumentowano złoże „Barwiny", w większości położone na terenie gminy Gietrzwałd. Złoże nie było eksploatowane. W rynnie jeziora Luteckiego udokumentowano w latach dziewięćdziesiątych cztery niewielkie złoża: Lutek I, Lutek II, Lutek III i Lutek IV. Złoża Lutek I i Lutek II zostały wyeksploatowane. Eksploatacja złoża Lutek III i Lutek IV jest na ukończeniu. W dolinie Witramówki w okolicach Malinowa w 1980 roku udokumentowano duże złoże o nazwie Malinowo (Pole I i II). Zostało ono udokumentowane w formie dokumentacji w kat. B w ilości 2 832 tys. ton. Złoże jest wyeksploatowane. W sąsiedztwie złoża Malinowo (pole I i II) w latach dziewięćdziesiątych udokumentowano niewielkie złoża: Malinowo IV i Malinowo V, które zostały wyeksploatowane.

Ponadto, w wyniku wykonanej „Inwentaryzacji złóż surowców mineralnych woj. Olsztyńskiego gmina Olsztynek" Polgeol W-wa 1996 r., na terenie gminy wytypowano dziewięć obszarów prognostycznych (spodziewanych zasobów) co do zalegania złóż kredy jeziornej, przydatnych w rolnictwie jako nawóz wapniowy. Występują one w rejonie Swaderek, Orzechowa, Łutynówka, Maróza, Świętajna, Tomaszyna , Elgnówka, jez. Linówko, jez. Brzeźno, wsi Dąb. Wytypowano je w oparciu o dane z dokumentacji torfowiskowych.

Torf

Złoża torfu na terenie gminy zostały rozpoznane tylko dokumentacjami wstępnymi o zasobach szacunkowych. Obszar gminy jest dość bogaty w złoża torfu. Są to najczęściej złoża małe o zasobach rzędu kilkudziesięciu tysięcy m^3. Przeważają złoża torfu niskiego. Mniej jest złóż torfu przejściowego i wysokiego. Zdecydowanie największe są złoża torfu niskiego położone w dolinie Jemiołówki (o zasobach rzędu 4 mln m^3), w dolinie cieku łączącego jeziora (o zasobach rzędu 4 mln m^3) Gim i Mielno (o zasobach rzędu 6 mln m^3 - w części położone poza granicami gminy), oraz złoże torfu mieszanego w rejonie Nadrowa (o zasobach rzędu 1,4 mln m^3). Łączne szacunkowe zasoby torfu na terenie gminy wynoszą 29,6 mln m^3, w tym zasoby bilansowe około 12,5 mln m^3. Torfy ze złóż pozostających na terenie gminy mogą być przydatne do celów rolniczych, ogrodniczych, a także balneologicznych - pod warunkiem spełnienia wymagań sanitarnych.

Dopuszcza się wydobycie kopalin z pozostałych złóż udokumentowanych, oraz spodziewanego ich występowania. Warunkiem eksploatacji odkrywkowej złóż zgodność z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska, ochrony przyrody oraz geologicznego i górniczego. W celu ochrony terenów i obiektów chronionych, w tym terenów obcych, należy stosować odpowiednie normy górnicze. W szczególności wydobycie kopaliny powinno być prowadzone przy zachowaniu odpowiednich filarów ochronnych od terenów i obiektów sąsiednich. Ustala się, że eksploatacja odbywać się będzie przy zachowaniu naturalnego poziomu wody gruntowej. Nie powinno się sztucznie obniżać lustra wody gruntowej w celu wydobycia kruszywa. Działalność gospodarczą ustala się prowadzić w taki sposób, aby nie pogorszyć jakości wód. Ustalenia te powinny sprzyjać zachowaniu poziomu i jakości wód gruntowych.

Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych winna być prowadzona sukcesywnie w kierunku rolno-leśnym, dopuszcza się wodny kierunek rekultywacji (powstały po rekultywacji zbiornik może pełnić funkcje rekreacyjne dla terenów zabudowy rekreacyjnej). Należy ograniczyć do minimum skutki dla środowiska w wyniku zniekształcenia rzeźby terenu spowodowane eksploatacją. W wyniku rekultywacji obszaru objętego przedmiotowym przeznaczeniem jego wartość przyrodnicza może ulec znacznej poprawie.

Na terenach górniczych obowiązuje zakaz zabudowy z wyjątkiem obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych i pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją, przetwarzaniem i produkcją kopalin. Po zakończeniu eksploatacji obiekty te powinny zostać usunięte. Należy ustalić pasy ochronne terenów górniczych od terenów sąsiednich nieobjętych eksploatacją zgodnie z przepisami odrębnymi. Na terenach eksploatacji powierzchniowej nie występują zagrożenia osuwiskowe i wodne.

W trakcie eksploatacji oraz po jej zakończeniu należy zapewnić ochronę złóż surowców mineralnych, która w szczególności ma polegać na:

- prowadzeniu eksploatacji złóż w sposób gospodarczo uzasadniony oraz z zastosowaniem środków ograniczających szkody w środowisku i zapewniających maksymalną ochronę walorów krajobrazowych,

- racjonalnym gospodarowaniu złożem,

- rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

III.1.6. G o s p o d a r k a o d p a d a m i

Miasto Olsztynek należy do Związku Gmin Regionu Ostródzko – Iławskiego „Czyste Środowisko", w którym realizuje gospodarkę odpadami na obszarze miasta i gminy. Podstawową metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych powstających na obszarze Związku Gmin Regionu Ostródzko – Iławskiego „Czyste Środowisko" jest składowanie z niewielkim udziałem odzysku i recyklingu dla selektywnie zbieranych surowców wtórnych. Sposób zagospodarowania odpadów wpływa pośrednio na system ich zbierania i transportu, który koncentruje się przede wszystkim na zbieraniu strumienia odpadów komunalnych zmieszanych ze stopniowo rozwijanym systemem selektywnej zbiórki odpadów. Na obszarze miasta i gminy odpady są składowane tymczasowo w odpowiednich do segregacji pojemnikach na wydzielonych terenach, a następnie wywożone na składowisko w Rudnie.

Miasto i Gmina Olsztynek obsługiwane jest obecnie (w trakcie sporządzania studium) przez przedsiębiorstwo Gospodarka Komunalna Sp. z o. o., który wywozi odpady na ZUOK Rudno. Składowisko w Rudnie jest jedynym składowiskiem na obszarze projektu, które posiada poważniejsze możliwości rozbudowy. W roku 2009 przy składowisku w Rudnie zakończono realizację Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych, który jest regionalnym przedsięwzięciem inwestycyjnym przeznaczonym do obsługi Związku Gmin „Czyste Środowisko".

Podstawowe segmenty technologiczne ZUOK Rudno to hala segregacji z linią sortowniczą odpadów komunalnych zmieszanych oraz surowcowych, nowoczesna kwatera składowania odpadów, kompostowania odpadów zielonych oraz pomocnicze obiekty technologiczne i infrastrukturalne. ZUOK w Rudnie osiągnie pełną projektowaną zdolność eksploatacyjną w II kwartale 2009 roku. ZUOK w Rudnie jest jedyną instalacją na terenie Związku Gmin „Czyste Środowisko", która pozwala na prowadzenie odzysku odpadów komunalnych zmieszanych.

III.2. KIERUNKI ORAZ ZASADY OCHRONY I WZBOGACANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.

III.2.1. Kierunki ochrony środowiska kulturowego

Znaczna ilość obiektów zabytkowych położonych w samym mieście Olsztynek oraz w innych miejscowościach, zabytkowy układ urbanistyczny i układy ruralistyczne oraz inne cenne świadectwa dawnych kultur powinny być zachowane i przystosowane do nowych czasów.

Kierunkiem wszelkich działań w zakresie obiektów zabytkowych na terenie miasta i gminy Olsztynek powinna być ich ochrona i zabezpieczenie dla przyszłych pokoleń. Działania realizujące ochronę to:

- zamieszczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednich zaleceń dotyczących zasad ochrony zabytków,
- niezbędna ścisła współpraca władz, właścicieli oraz użytkowników obiektów zabytkowych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- wykonanie opracowań w zakresie studiów historyczno – krajobrazowych i historyczno – urbanistycznych dla wsi i założeń,
- zahamowanie oraz niedopuszczenie do procesów zniszczeń obiektów zabytkowych polegających na rozbiórce budynków, robotach ziemnych, wysypywaniu śmieci i tworzeniu składowisk na zabytkowych terenach zielonych, wycince starodrzewia,
- ***przebudowa obiektów dysharmonijnych zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi w strefach ochrony,***
- popularyzacja rodzimych tradycji, zabytków i kultury,
- adaptacja obiektów zabytkowych z zachowaniem walorów i wartości historycznych z równoczesnym realizowaniem celów edukacyjnych, poznawczych, turystycznych i naukowych,
- korzystanie z funduszy i programów unijnych.

W procesie kreowania nowych wartości kulturowych, koniecznym działaniem jest stworzenie obrazu współczesnej wsi na Warmii i Mazurach. Postuluje się nawiązywanie do tradycji w nowej architekturze budynków, to jest:

- wysokość budynków mieszkalnych na wsi do 2 kondygnacji, w tym użytkowe poddasze,
- dachy dwuspadowe, o nachyleniu połaci od 30^0 do 45^0, pokryte dachówką lub blachodachówką w kolorze czerwieni lub ceglastym,
- tradycyjne ozdoby budynków, podcienia szczytowe, narożne, wypustowe, zdobienie okien drzwi, okiennic oraz ganki,
- kalenice budynków mieszkalnych równoległe do ulic,
- należy zachować zabytkowe układy ruralistyczne,
- nowa zabudowa powinna nawiązywać do historycznych układów nie niszcząc zabytkowych założeń wiejskich.

Wszystkie obiekty znajdujące się w Rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zostały zewidencjonowane na kartach Gminnej Ewidencji Zabytków. Ponadto zostały umieszczone w niej wszystkie obiekty, które zachowały wartość historyczną i kulturową tj. zabytkowe budynki, parki, cmentarze a także aleje przydrożne i stanowiska archeologiczne zewidencjonowane na obszarach AZP.

III.2.2. Wytyczne konserwatorskie

Dla obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków istnieje konieczność uzyskania pozwolenia WKZ na prace prowadzone w zabytkach i w ich otoczeniu zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Dla obiektów i obszarów wpisanych do ewidencji zabytków istnieje konieczność uzgodnienia lub uzyskania pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na inwestycje budowlane zgodnie z ustawą Prawo Budowlane.

<u>Wytyczne konserwatorskie dla miasta Olsztynek</u>

Należy zachować historyczny układ urbanistyczny miasta Olsztynek.
1. W wyznaczonych strefach ochrony konserwatorskiej należy podejmować działania w kierunku likwidacji ujemnych skutków budowy współczesnych obiektów i osiedli, które przekreśliły dawne podziały parcelacyjne, linie zabudowy z historyczną skalą zabudowy itp., poprzez zmianę wystroju elewacji, krycie dachów dachówką ceramiczną, wprowadzenie zieleni i małej architektury.
2. Zachowanym zabytkom nadać właściwą rangę ekspozycji przez uporządkowanie i zagospodarowanie ich otoczenia – np. utrzymanie istniejącego bruku na ulicach, stosowanie zieleni niskiej itp.
3. Przy realizacji nowych obiektów, kierować się zasadami, aby proporcje bryły budowli i jej wystroju architektonicznego harmonizowały z historycznym otoczeniem.
4. Na terenach położonych w obrębie strefy „A" wzmożonej ochrony konserwatorskiej i ochrony archeologicznej

- ***należy dążyć do uczytelnienia przebiegu murów miejskich i odtworzenia dawnych kwartałów ulicznych;***
- ***obowiązuje zakaz nadbudowy obiektów zabytkowych, zarówno wpisanych do rejestru zabytków jak i posiadających wysokie wartości kulturowe;***
- ***kształtowanie nowej, uzupełniającej zabudowy i rewaloryzacja istniejącej zabudowy zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi i uprzednio opracowanymi koncepcjami architektonicznymi dla całego kwartału lub pierzei;***
- ***przy remontach i modernizacjach istniejących obiektów oraz zabudowie uzupełniającej dopuszcza się jedynie materiały tradycyjne, uzasadnione historycznie: pokrycia dachów – dachówka ceramiczna, elewacje – tynki mineralne, drewno, cegła ceramiczna, cokoły – kamień naturalny.***
- ***poprzedzanie wszelkich prac związanych z robotami ziemnymi, ratowniczymi badaniami archeologicznymi o charakterze wykopaliskowym***

5. Na terenach położonych w obrębie strefy „B" ochrony konserwatorskiej obejmującej obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru i skali nowej zabudowy obowiązują następujące zasady ochrony i zagospodarowania:

- ***ochrona historycznego układu ulic i placów;***
- ***ochrona historycznych podziałów parcelacyjnych bloków;***
- ***ochrona historycznej skali i charakteru zabudowy;***
- ***nowa zabudowa realizowana w obrębie strefy nie może przekraczać wysokości kalenic obiektów historycznych;***
- ***rozbudowy, przebudowy obiektów historycznych nie mogą powodować: podwyższenia kalenicy dachu; zmiany kierunku kalenicy dachu; powstania asymetrii połaci dachowych; zmiany profilu szczytu budynku; zmiany wielkości otworów okiennych.***

6. Na terenach położonych w obrębie strefy „E" ochrony ekspozycji, obejmujących obszar integralnie związany z zabytkowym zamkiem, murami obronnymi oraz historycznym układem urbanistycznym miasta, obowiązuje:

- ***nowa zabudowa realizowana w obrębie strefy nie może przekraczać wysokości kalenic obiektów historycznych;***
- ***zakaz realizacji wolnostojących szyldów i tablic reklamowych;***

7. Na obszarze dawnego mauzoleum Hindenburga postuluje się urządzenie terenów zielonych.

<u>Wytyczne konserwatorskie dla wsi postulowanych do objęcia ochroną historycznego układu wsi</u>

Należy zachować historyczne układy ruralistyczne we wsiach: Mańki, Lichtajny, Pawłowo ze względu na znaczną liczbę cennych obiektów budownictwa wiejskiego wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.

We wskazanych wsiach należy wyznaczyć strefy ochrony historycznego układu wsi w obrębie, których powinien obowiązywać priorytet wymagań konserwatorskich nad prowadzoną działalnością inwestycyjną. Strefa ta obejmuje obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru i skali nowej zabudowy. Obowiązuje ochrona historycznego krajobrazu kulturowego z widokami na historyczne ośrodki miejskie i wiejskie, z dominantami w postaci kościołów oraz na historyczną zieleń zagospodarowaną w postaci parków, cmentarzy i alei przydrożnych.

Na terenie objętym strefą obowiązują następujące zasady zagospodarowania:

1. Ochrona historycznej kompozycji wsi tj. zabytkowej struktury architektoniczno-przestrzennej.
2. Ochrona historycznego układu ulic i placów, sposobu zabudowy wsi i zależności przestrzennych, występujący pomiędzy poszczególnymi częściami składowymi wsi.
3. Ochrona historycznych podziałów parcelacyjnych.
4. Zachowanie osi kompozycyjnych i powiązań widokowych.
5. Ochrona zabytkowych cmentarzy, parków, zabytkowej zieleni zorganizowanej np. aleje przydrożne.
6. Ochrona historycznej skali zabudowy.
7. Pełna ochrona obiektów historycznych.
8. Dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zabytkowych zespołów i obiektów oraz eliminacja funkcji uciążliwych.
9. Nawiązanie w nowej zabudowie do zasad historycznej kompozycji, zastosowanie tradycyjnych materiałów. Formy współczesne powinny harmonizować z istniejącym układem przestrzennym i nawiązywać do lokalnej tradycji architektonicznej w zakresie: gabarytów (do 2 kondygnacji w tym poddasze użytkowe), bryły, skali, użytych materiałów, podziałów architektonicznych elewacji, kształtu dachu. Projektowaną zabudowę uzupełniającą należy lokalizować na terenie dawnych siedlisk.

<u>Wytyczne konserwatorskie dla indywidualnych budynków objętych ochroną konserwatorską</u>

Obowiązuje pełna ochrona obiektów historycznych. Ochronie podlega kształt i rodzaj pokrycia dachów, (w tym rodzaj i forma stolarki otworowej).

1. Zachowanie istniejącego detalu architektonicznego.
2. Utrzymanie kolorystyki elewacji typowej dla regionu.
3. Zachowanie tradycyjnych materiałów.
4. Zachowanie formy, kształtu, kąta nachylenia oraz pokrycia połaci dachów.
5. Zachowanie pierwotnej artykulacji i sposób opracowania elewacji tj. ilości i kształtu ościeży otworów drzwiowych zewnętrznych i otworów okiennych.
6. Zachowanie pierwotnej stolarki okiennej i drzwiowej lub jej odtworzenie.
7. Zakaz dokonywania zmian w budynkach historycznych, mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej (wyburzenia, nadbudowy, zmian kształtu dachów, zmian rodzaju pokrycia dachowego, zmian w obrębie elewacji z wyłączeniem prac adaptacyjnych uwzględniających walory zabytkowe obiektów, dokonywanych na podstawie wytycznych konserwatorskich). Remonty budynków historycznych należy prowadzić na zasadach pozwalających zachować jako eksponowane walory zabytkowe elewacji tj. kompozycja, detal architektoniczny, rodzaj wykończenia, historyczny rodzaj materiałów budowlanych.

<u>Wytyczne konserwatorskie dla historycznych parków i cmentarzy</u>

1. Na terenach historycznych parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego i historycznego sposobu zagospodarowania, ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych elementów małej architektury tj. ogrodzenia i inne.
2. Na terenach historycznych cmentarzy obowiązuje ochrona układu przestrzennego (alei, układu kwater), ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury tj. grodzenia, pompy wody, kaplice.
3. na terenach zabytkowych parków i cmentarzy zakazuje się zmian układu przestrzennego (aleje, nasadzenia, kwatery), wycinki starodrzewia, likwidacji historycznych elementów małej architektury, a w przypadku cmentarzy także zabytkowych nagrobków.
4. Wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych parków i cmentarzy należy poprzedzić właściwą dokumentacją konserwatorską, prowadzącą do określenia uwarunkowań historycznych i możliwości dalszego użytkowania.

<u>Wytyczne konserwatorskie ochrony archeologicznej</u>

1. Strefa bezwzględnej ochrony reliktów archeologicznych obejmuje obszary, na których występują stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków. Obowiązuje tu całkowity zakaz jakiejkolwiek ingerencji w strukturę ich nawarstwień zaś opieka powinna sprowadzać się do prac pielęgnacyjnych po uzyskaniu pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
2. W przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowiska archeologicznego, znajdującego się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy poprzedzić weryfikacyjnymi sondażowymi badaniami archeologicznymi; ich wyniki pozwolą na zajęcie Stanowska konserwatorskiego odnośnie zagospodarowania terenu.
3. Stanowiska o własnej formie krajobrazowej (np. grodziska, kurhany, wały, groble) widoczne w terenie wymagają bezwzględnego zachowania.

4. ***W bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych w przypadku inwestowania należy prowadzić obserwację archeologiczną.***
5. ***Planowanie inwestycji budowlanych w obrębie nawarstwień kulturowych starego miasta wpisanych do rejestru zabytków winno być poprzedzone stosownymi badaniami archeologicznymi, których wyniki pozwolą organowi konserwatorskiemu na podjęcie decyzji co do jej realizacji.***
6. ***inwestycje „liniowe" (np. sieci wodociągowe, kanalizacyjne, energetyczne, telekomunikacyjne) winny być prowadzone pod stałym nadzorem archeologicznym.***
7. ***W przypadku braku ewidencji AZP należy wykonać rozpoznanie powierzchniowe przed realizacją inwestycji.***
8. ***Na wszelkiego rodzaju badania archeologiczne należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.***

III.2.3. Wykaz obiektów zabytkowych podlegających ochronie

Zabytki nieruchome na trenie miasta Olsztynek, wpisane do Rejestru Zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków

L.p.	Ulica	Nr	Obiekt/opis	*Numer wpisu*	Data wpisu
1.			Założenie urbanistyczne wraz z zabudową /wg. Załącznika/	***A-537***	20 lutego 1961
2.			Mury obronne, XIV – XIX wiek	***A-194***	24 listopad 1956
3.			Murowany budynek parafialny /k. Kościoła ewangelickiego/	***A-38***	10 września 1949
4	**Chopina**	1	Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa, 1888 rok	***A-4132***	17 stycznia 2000
5	***Chopina***	***7***	***Budynek mieszkalny – plebania, pocz. XX wieku***	***A-4490***	***16 stycznia 2008***
6	***Chopina***	***10***	***Budynek mieszkalny, pocz. XX wieku***	***A-4491***	***22 stycznia 2008***
7	**Górna**	1	Wieża ciśnień, wodna, 1906r.	***A-4157***	16 marca 2000
8	**Grunwaldzka**		Cmentarz komunalny, d. rzymsko-katolicki, XIX wiek	***A-2281***	7 października 1987
9	**Kolejowa**		Wieża ciśnień /kolejowa/	***A-3386***	18 września 1992
10	**Mrongowiusza**	5	Dom, XIX wiek	***A-3682***	30 marca 1994
11	**Mrongowiusza**	26	Dom	***A-965***	12 czerwca 1968
12	**Mrongowiusza / Wodociągowa**		Cmentarz komunalny, d. ewangelicko-augsburski, XIX wiek	***A-2277***	7 października 1987
13	**Pionierów**		Cmentarz komunalny, d. ewangelicko-augsburski, XIX wiek	***A-2269***	7 października 1987
14	**Ratuszowa**	4	Dom, XIX wiek	***A-3172***	3 lipca 1991
15	**Rynek**	1	Ratusz, pocz. XX wieku	***A-4203***	19 stycznia 2001
16	**Rynek**	3	Dom /dawna plebania/	***A-3771***	21 listopada 1994
17	**Rynek**	8	Dawna plebania	***A-197***	28 listopada 1956
18	**Składowa**	9	Magazyn nr 9a, pocz. XX wieku	***A-3413***	2 listopada 1992
19	**Świerczewskiego**	3	Dom, XIX/XX wiek	***A-3651***	23 grudnia 1993
20	***Świerczewskiego***	***27***	***Budynek mieszkalny, pocz. XX wieku***	***A-4493***	***22 stycznia 2008***
21	***Świerczewskiego***	***31***	***Budynek mieszkalny, pocz. XX wieku***	***A-4492***	***22 stycznia 2008***
22	**Warszawska**	4	Dom (kamienica mieszczańska), pocz XX wieku	***A-3912***	28 sierpnia 1996
23	**Zamkowa**	1	Kościół /ob. Galeria Muzeum Budownictwa Ludowego, XIV wiek, przebudowany 1691, 1796, 1974-1977 rok	***A-169***	25 listopada 1956
24	***Zamkowa***	***2***	***Budynek mieszkalno -usługowy wraz z działką, pocz. XX wieku***	***A-4519***	***11 grudnia 2008***
25	**Zamkowa**	6	Zamek zakonny wraz z najbliższym otoczeniem w promieniu 50-100m, Zespół Szkół im K. C. Mrongowiusza, 1847-1849r.	***A-550***	27 czerwca 1961

Zabytki nieruchome na trenie gminy Olsztynek, wpisane Rejestru Zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków

L.p.	Miejscowość (l. obiektów)	Obiekt	*Numer wpisu*	Data wpisu
1.	**Ameryka (2)**	Cmentarz ewangelicki	***A-2371***	21 marca 1988
2.		Zespół szpitala dla dzieci (bud główny, pawilon letni, willa)	***A-3524***	8 czerwca 1993
3	**Drwęck (1)**	Cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej	***A-3536***	16 czerwca 1993
4	**Gąsiorowo**	Chałupa nr 1A, ob. dom mieszkalny	***A-4210***	13 lutego 2001
5	**Olsztyneckie (2)**	Pałac	***A-1588***	15 sierpnia 1985
6	**Jadamowo (2)**	Park	***A-1414***	2 marca 1983
7		Dwór	***A-3579***	21 października 1993

8	**Jagiełek (1)**	Cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej wraz z pomnikiem, usytuowany przy leśniczówce Jagiełek	***A-3533***	16 czerwca 1993
9			***A-3535***	16 czerwca 1993
10	**Kurki (1)**	Kościół ewangelicko-augsburski, ob. filialny, rzymsko-katolicki	***A-1514***	6 stycznia 1984
11	**Łutynówko (1)**	Dwór	***A-3502***	17 maja 1993
12	**Makruty (1)**	Chałupa nr 8	***A-3559***	15 września 1993
13	**Mańki (2)**	Cmentarz ewangelicko-augsburski	***A-2768***	20 marca 1989
14		Kościół ewangelicki	***A-957***	10 czerwca 1968
15	**Mierki (1)**	Cmentarz ewangelicko-augsburski	***A-2278***	7 października 1987
16	**Mycyny**	Cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej	***A-3538***	16 czerwca 1993
17	**Nadrowo (2)**	Park krajobrazowy	***A-2450***	3 września 1988
18		Zespół folwarczny (d, gorzelnia ob. spichlerz, chlewnia, cielętnik, obora, wozownia, stodoła, stajnia i magazyn, kuźnia)	***A-3472***	29 kwietnia 1993
19	**Orzechowo (1)**	Kościół p.w. Św. Jana Chrzciciela	***A-4146***	26 stycznia 2000
20	**Platyny (1)**	Park dworski	***A-2452***	9 września 1988
21	**Sitno (1)**	Park podworski	***A-1419***	10 marca 1983
22	**Sudwa (2)**	Cmentarz wojskowy z okresu I wojny światowej Lokalizacja nieokreślona	***A-2280***	7 października 1987
23		Cmentarz wojskowy /duża mogiła zbiorowa/	***A-2270***	7 października 1987
24	**Swaderki (1)**	Cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej	***A-3534***	16 czerwca 1993
25	**Waplewo (2)**	Kościół ewangelicko-augsburski, ob. rzymsko-katolicki pw. Św. Stanisława	***A-4178***	26 maja 2000
26		Cmentarz wojskowy z okresu I wojny światowej	***A-2279***	7 października 1987
27	**Warlity Małe (3)**	Park dworski, krajobrazowy	***A-2453***	9 września 1988
28		Dwór	***A-963***	
29		Dwór z otaczającym ogrodem (w księdze rejestr. Miejsc. Platyny	***A-963***	12 czerwca 1968
30	**Wigwałd (1)**	Kościół ewangelicko-augsburski, ob. Rzymsko-katolicki p.w. Chrystusa króla	***A-4177***	26 maja 2000
31	**Witramowo (2)**	Park krajobrazowy	***A-2454***	9 września 1988
32		Schron bojowy sp 96	***A-4059***	24 kwietnia 1998

Stanowiska archeologiczne wpisane do Rejestru zabytków i Gminnej Ewidencji Zabytków

L.p.	Miejscowość	Obiekt/opis	Nr rejestru	Data wpisu
1	**Nadrowo**	Grodzisko nizinne, stożkowe, stan I AZP 29-60/1	C-201	30 grudnie 1995
2	**Olsztynek**	Nawarstwienia kulturowe starego miasta wraz z zamkiem, okres nowożytny, stan. I i II AZP 28-59/21,22	C-163	1 września 1992
3	**Ząbie**	Osada stan. X AZP 28-61/6	C-249	20 stycznia 1999

Obiekty nieruchome na terenie miasta Olsztynek znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków

L.p.	*ULICA*	*NR DOMU / OBIEKTY*	*CZAS POWSTANIA*
1	***22-ego Lipca***	***11 – budynek mieszkalny i budynek gospodarczy, 29***	***lata 30 – te XX wieku***
		21	***początek XX wieku***
2	***Chopina***	***1 (kapliczka przy kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa), 4***	***XIX wiek***
		20, 31	***pocz. XX wieku***
		2, 3, 27	***ok. 1920 r.***
3	***Daszyńskiego***	***9***	***pocz. XX wieku***
4	***Grunwaldzka***	***budynek gospodarczy II przy domu nr 10 12 – dom i budynek gospodarczy***	***lata 20 – te XX wieku***
		kaplica cmentarna	***1 ćw. XX w.***
5	***Inwalidów***	***3a – kaplica (obecnie stolarnia)***	***początek XX wieku***
6	***Jagiełły***	***24***	***lata 30 – te XX wieku***
		26 – spichlerz	***XIX wiek***
7	***Jana Pawła II***	***6 (budynek gospodarczy)***	***lata 30 – te XX wieku***
		16 (budynek gospodarczy)	***lata 20 – te XX wieku***
		4 (budynek gospodarczy), 8 (dworzec), 9 (budynek gospodarczy)	***początek XX wieku***
		4 (magazyn - spichlerz), 9, 11	***XIX wiek***
8	***Kamienna***	***7***	***początek XX wieku***

9	Kościuszki	16	2 ćw. XX wieku
		18	początek XX wieku
10	Krzywa	1	1930 rok
		2	początek XX wieku
11	Księżycowa	2, 12	2 ćw. XX wieku
12	Leśna	2	2 ćw. XX wieku
		8	początek XX wieku
13	Mały Rynek	1, 2, 3-4	XIX wiek
14	Mazurska	7	XIX/XX w.
15	Mickiewicza	Domy nr: 4, 6, 7. 8, 9, 12, 16	początek XX wieku
16	Mierkowska	3	XIX wiek
		14	lata 30 – te XX wieku
		9	lata 20 – te XX wieku
17	Mrongowiusza	19	lata 30 – te XX wieku
		trafostacja energetyczna	2 ćw. XX wieku
		4, 10, budynek gospodarczy przy domu nr 40	początek XX wieku
		ogrodzenie cmentarza, 12, 13, 14, 15, 16, 22, 27,	XIX wiek
18	Ostródzka (1)	1(restauracja/dom)	początek XX wieku
19	Park	budynek gospodarczy przy domu nr 1	lata 30 – te XX wieku
		1 - rządcówka	koniec XIX wieku
20	Pionierów	2	2 ćw. XX wieku
		6	początek XX wieku
21	Poranna	23	2 ćw. XX wieku
22	Ratuszowa	1 (restauracja, dom)	początek XX wieku
		6, 8, 10, 12, 16, 18, 20	XIX wiek
23	Sielska	3	2 ćw. XX wieku
24	Sienkiewicza	2, 4, 5, 17/19	2 ćw. XX wieku
25	Składowa	fragment murów obronnych	XIV wiek, 3 ćw. XX wieku
26	Sportowa	chałupa nr 17	XIX wiek
27	Staromiejska	1, 3	XIX wiek
28	Świerczewskiego	42	początek XX wieku
		2, 9, 10, 12, 13, 16, 22, 28, 36	II połowa XIX wieku
		8, 18, 19, 30, 35, 38, 40, 44, 46	koniec XIX wiek
29	Szkolna	9 (szkoła)	2 ćw. XX wieku
30	Wąska	mury miejskie	XIX wiek
		tył budynku (Wąska/Ostródzka)	koniec XIX wieku
		5	koniec XIX wieku
31	Wilcza	stodoła przy domu nr 14	początek XX wieku
		9 - dom, budynek gospodarczy I i budynek gospodarczy II, budynek gospodarczy przy domu nr 12	koniec XIX wieku
		Cmentarz komunalny (dz. nr 16/2)	1980
32	Wodociągowa	4-6, 8-10	1906 rok
33	Zamkowa	5 (dom na fundamentach baszty z XIV wieku)	2 połowa XIX wieku
		3	XIX/XX wiek

Obiekty nieruchome na terenie gminy Olsztynek znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków

L.p.	Miejscowość (l. obiektów)	Obiekty	Czas powstania
1	Kurki (2)	ogrodzenie kościoła	XX wiek
		elektrownia wodna	początek XX wieku
2	Lichtajny (9)	DOMY NR: 24	3 ćw. XIX w. rok
		karczma (obecnie dom nr 4), 6, 7 (dawna szkoła), 13, 15	początek XX wieku
		3 (dawny budynek kolejowy),18, 25	XIX wiek
3	Łutynowo (1)	Dom mieszkalny	początek XX wieku
4	Malinowo (1)	Zespół folwarczny - nr 1	3 ćw. XIX w.
5	Mańki (8)	DOMY NR: 5	lata 30 – te XX wieku

		4, 7	***początek XX wieku***
		6, 8, 9, 12, 20	***XIX wiek***
6	***Maróz (3)***	***Wiadukt, przepust, most kratownicowy***	***XIX wiek***
7	***Pawłowo (8)***	***DOMY NR: 12, 15, 20, 21 (szkoła)***	***początek XX wieku***
		14, 24, budynek gospodarczy przy domu nr 24	***koniec XIX wieku***
		obora przy domu nr 12	***1914 rok***
8	***Sudwa (1)***	***Zespół dworsko - folwarczny***	***początek XX wieku***
9	***Swaderki (2)***	***Młyn, zespół młyński (nr 13)***	***początek XX wieku***
10	***Waplewo (1)***	***Stacja PKP, ob. Dom mieszkalny***	***koniec XIX wieku***
11	***Witramowo (1)***	***Zespół folwarczny***	***początek XX wieku***

Założenia cmentarne wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków

L.p.	Miejscowość	Nazwa	Data założenia	Położenie	Wielkość w ha	Stan (dane na rok 1982 - 1992)	
						cmentarza	zieleni
2	**Drwęck Dz. nr 102A**	Cmentarz ewangelicki	1850r.	Położony przy drodze Drwęck – Lichtajny – otoczony polami.	0,36	dobry (założenie zachowane, nagrobki w stanie szczątkowym)	dobry
3	**Elgnówko Dz. nr 45**	Cmentarz katolicki	XIX w.	Położony przy szosie Wigwałd – Tolejny – Olsztynek na zboczu z trzech stron otoczony polami	0,118	dobry	dobry
4	**Gaj Dz. nr 19**	Cmentarz ewangelicki	pocz. XX w.	Położony w centrum wsi Gaj, przy szosie z Gaju do Ostrowina, na zboczu wzniesienia.	0,93	W starej części ślady nagrobków	dobry
5	**Jemiołowo Dz. nr 221**	Cmentarz ewangelicki	pocz. XX w.	Położony w centrum wsi Jemiołowo na wzniesieniu ok. 10m na wschód od szosy Olsztynek – Kunki.	0,03	zniszczony	dobry
6	**Jemiołowo Dz. nr 107**	Cmentarz ewangelicki	XIX w.	Położony 100m od wsi Jemiołowo 20m na zachód od szosy Olsztynek – Kunki, usytuowany na wzniesieniu.	0,49	nagrobki zniszczone	dość dobry
7	**Królikowo Dz. nr 52**	Cmentarz ewangelicki	1840r.	Położony na peryferiach wsi, przy drodze Olsztynek – Świętajny, na tyłach cmentarza gospodarstwo z jednej strony sklep z drugiej pole.	0,216	dobry	dobry
8	**Kunki Dz. nr 114**	Cmentarz ewangelicki	ok. XIX w.	Położony za wsią, po lewej stronie od drogi do Pawłowa, na niewielkim wzniesieniu.	0,32	zaniedbany	zarośnięty
9	**Kurki Dz. nr 18**	Cmentarz ewangelicki	XVIII w.	Położony we wsi Kurki, przy kościele.	0,66	częściowo dobry	dobry
10	**Lichtajny Dz. nr 218**	Cmentarz ewangelicki	1860r.	Położony przy drodze Olsztyn – Lichtajny, 500m na północ od wsi, dookoła pola.	0,29	dobry	dobry
11	**Lichtajny Dz. nr 172**	Cmentarz ewangelicki	II poł. XIX w.	Położony we wsi, przy południowo –wschodnim brzegu wyschniętego jeziora, przy drodze	0,112	zły	zły

				polnej ze wsi do lasu, równoległej do nasypu kolejowego.			
12	**Lipowo Kurkowskie Dz. nr 42**	Cmentarz ewangelicki	II poł. XIX w.	Położony w lesie około 50m na północny – wschód od wsi, przy starej brukowej drodze do Selwy.	0,35	zły	dobry
13	**Lutek Dz. nr 34**	Cmentarz ewangelicki	I poł. XIX w.	Położony około. 20m od drogi prowadzącej od trasy E-81 do Lutka, na wzniesieniu w pobliżu jeziora.	brak danych	częściowo zrujnowane mogiły	zaniedbana
14	**Łęciny Dz. nr 18**	Cmentarz ewangelicki	k. XIX w.	Położony przy drodze Elgnówko – Tolejny, z trzech stron otoczony lasem, z jednej pole. Położony na pagórku w odległości ok. 1 km. od wsi (wieś od strony płn. – wsch.)	0,144	częściowo zły	dobry
15	**Łutynowo Dz. nr 109**	Cmentarz komunalny	XIX/XX w.	Położony przy drodze Olsztynek – Kadrowo, na wzgórzu między wsią a jeziorem.	0,208	nagrobki zniszczone	dobry
17	**Marózek Dz. nr 3**	Cmentarz ewangelicki	k. XIX w.	Znajduje się na terenie ośrodka wypoczynkowego. Położony jest około 100m na wschód od brzegów Jeziora Maróz i 100m na północ od miejscowości Mrózek.	0,07	zniszczony	dobry
18	**Mierki Dz. nr 242**	Cmentarz ewangelicki	XX w.	Położony we wsi Mierki 50m na północ od szosy Olsztynek – Kurki.	0,18	częściowo zniszczone nagrobki	samosiejki
20	**Nadrowo Dz. nr 3/9**	Cmentarz ewangelicki	nieznany	Położony przy szosie Olsztynek – Ciemnioch na granicy lasu i dawnego parku, przy nieistniejącym dworku.	0,32	brak danych	
21	**Nowa Wieś Ostródzka Dz. nr 3425/2**	Cmentarz ewangelicki	pocz. XX w.	Położony przy szosie z Pawłowa do Nowej Wsi Ostródzkiej, na terenie płaskim i zalesionym w tej części.	0,18	zdewastowany	zarośnięty
22	**Orzechowo Dz. nr 19**	Cmentarz ewangelicki/ parafialny	Pocz. XX w.	Położony we wsi Orzechowo przy drodze na Pluski, 50m od kościoła. Dawny cmentarz ewangelicki obecnie rzymsko - katolicki	1,00	dobry	dobry
23	**Pawłowo Dz. nr 41**	Cmentarz ewangelicki ob. Rzymskokatolicki	pocz. XX w.	Położony kilkanaście metrów od trasy E-81, przy drodze do Pawłowa, na terenie płaskim od wschodu i północy częściowo zalesionym.	0,29	część nagrobków zaniedbana	dobry ale zaniedbana
24	**Stary Gaj Dz. nr 64/1**	Cmentarz ewangelicki	nieznany	Położony w polu 100m od drogi polnej z Wigwałdu do Platyn.	0,02	zniszczony	
26	**Swaderki Dz. nr 3218/1**	Cmentarz ewangelicki	nieznany	Położony w północno – wschodniej części wsi, w lesie, w pobliżu szosy	0,07	porozbijane nagrobki	zarośnięty

				Swaderki – Olsztynek, założony na zboczu wzniesienia.			
27	**Świerkocin Dz. nr 98**	Cmentarz ewangelicki	nieznany	Położony na północny wschód od wsi Świerkocin przy drodze polnej, na skraju lasu.	0,09	zdewastowany	zarośnięty
30	**Tomaszyn Dz. nr 3195/3**	Cmentarz ewangelicki	nieznany	Położony ok. 2 km. na wschód od Tomasyna, przy drodze polnej Tomaszyn – Mańki, usytuowany na małym wzniesieniu, na skraju lasu.	0,11	zdewastowany	zarośnięty
32	**Waplewo Dz. nr 166/13**	Cmentarz ewangelicki/ rzymskokatolicki	II poł. XIX w.	Położony bezpośrednio przy drodze E-81 ok. 700m na północ od Waplewa na terenie płaskim.	?	zaniedbany	zarośnięty
	Waplewo Dz. nr 60	Cmentarz ewangelicki/	II poł. XIX w.	Położony ok. 200m na południe od wsi, przy drodze polnej na lekkim wzniesieniu od strony południowej opadającym bardziej stromo.	?	zniszczony, zaniedbany	
34	**Wigwałd Dz. nr 19**	Cmentarz katolicki (czynny)	1930r.	Położony poza terenem wsi, przy szosie do Elgnówka, dookoła cmentarza trzech stron pola uprawne.	0,737	dobry	dobry
35	**Zawady Dz. nr 42**	Cmentarz ewangelicki	XIX w.	Położony 100m od wsi, przy drodze Zawady – Platyny na wzgórzu wśród pól, z tyłu za cmentarzem las.	0,2	dobry	dobry
36	**Zezuty Dz. nr 10**	Cmentarz ewangelicki	nieznany	Położony na południe od wsi Zezuty, 50m od drogi polnej Mańki – Zezuty, położony w polu.	0,02	opuszczony, zdewastowany	dobry

Założenia parkowe objęte ochroną konserwatorską wpisane do Rejestru zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków

NR REJESTRU	**PARK - lokalizacja**	**NR DZIAŁKI**	**POWIERZCHNIA**	**CZAS POWSTANIA**	**RODZAJ**	**UWAGI**
A - 2450	**Nadrowo** (daw. Rittergut Nadrau)	388B/2 lasy i grunty leśne, nieużytki	9,68 ha	XIX / XX wiek	dworski, krajobrazowy	8 bud. gosp. o wartości zabytkowej
A - 2454	**Witramowo** (daw. Wittman)	209 Lz /Pk/, 210/2 Lz	2,07 ha	XIX wiek	dworski, krajobrazowy	-
A – 2453	**Warlity Małe** (daw. Rittergut Warglitten)	32/5 Ps, 32/4 B-R, 33/4 B-R, oz.dz.33/6 Ps, Ls	2,26 ha	XIX wiek	dworski, krajobrazowy	dwór o wartości zabytkowej
A - 2452	**Platyny** (daw. Rittergut Platteinen)	cz. dz. 7/4 Bz-Ls, Ps, N,B; 7/3B	3,20 ha	XVIII wiek	dworski, krajobrazowy	dawny dwór o wart. zabytkowej
A - 1414	**Jadamowo** (daw. Adamaheide)	-	4,32 ha	XIX wiek	dworski, krajobrazowy	dwór użytkowany jako bud. mieszkalny

Aleje przydrożne objęte ochroną konserwatorską wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków

Aleje przydrożne zostały udokumentowane na podstawie opracowania Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Olsztynie pt. „Waloryzacja i ochrona alei przydrożnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego" Olsztyn 2007.

Lp.	*Numer drogi*	*Przebieg drogi*	*Droga lub odcinek typowany do ochrony*	*Postulowana forma ochrony*
Droga wojewódzka				
1	*537N*	*Lubawa – Frygnowo - Pawłowo*	*Odcinek skrzyżowanie z drogą 1235N (do Klonowa) - Pawłowo*	*Ochrona jako element krajobrazu kulturowego*
Drogi powiatowe				
1	*1431N*	*Platyny – Warlity Małe – droga kraj. Nr 7*	*Odcinek Platyny – Warlity Małe*	*Wpis do rejestru*
2	*1433N*	*Pawłowo - Gąsiorowo*	*Na całej długości*	*Wpis do rejestru*
3	*1232N*	*Wirwajdy – Smykowo – Szydlak – Wigwałd – Gaj – Elgnówko – Tolejny – Wilkowo - Olsztynek*	*Na całej długości*	*Ochrona jako element krajobrazu kulturowego*
4	*1260N*	*droga pow. nr 1253N – Pacółtowo – Drwęck – Lichtajny – Królikowo - Olsztynek*	*Na całej długości*	*Ochrona jako element krajobrazu kulturowego*
5	*1425N*	*Podlejki - Olsztynek*	*Na całej długości*	*Ochrona jako element krajobrazu kulturowego*
6	*1429N*	*Tomaszyn (droga nr 1230N) – Elgnówko – Zawady – Platyny – droga kraj. Nr 7*	*Odcinek Platyny o droga kraj. nr 7 o wybitnych walorach*	*Ochrona jako element krajobrazu kulturowego*
7	*1453N*	*Olsztynek – Jemiołowo – Kunki - Pawłowo*	*Na całej długości*	*Ochrona jako element krajobrazu kulturowego*
8	*1437N*	*Olsztynek – Łutynowo – Łutynówko – Nadrowo – droga nr 1526N (Waplewo)*	*Aleja o wybitnych walorach na całej długości*	*Ochrona jako element krajobrazu kulturowego*
9	*1526N*	*Waplewo – Ruda Waplewska – Maróz – Żelazno - Frąknowo*	*Odcinek Waplewo - Maróz*	*Ochrona jako element krajobrazu kulturowego*
10	*1528N*	*Witramowo – Malinowo - Żelazno – Łyna – droga woj. Nr 545 (Nidzica)*	*Na całej długości*	*Ochrona jako element krajobrazu kulturowego*

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarach AZP – stanowiska znajdują się w Gminnej Ewidencji Zabytków

L.p.	**Nr obszaru AZP**	**Nr stanowiska na obszarze AZP**	**Funkcja obiektu**	**Chronologia**	**Uwagi**	**Miejscowość**
1	**26 – 58**	Obszar przebadany, brak stanowisk na terenie gminy Olsztynek				
2	**26 – 59**	1	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		Mańki
		2	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		3	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze okres nowożytny		Samagowo
		4	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze okres nowożytny		
		5	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		6	ślad osadnictwa osada ślad osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze okres nowożytny	stanowisko znacznej wielkości	
		7	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		8	ślad osadnictwa osada ślad osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze okres nowożytny		
		9	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	okres nowożytny epoka kamienia		

		10	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze okres nowożytny		
		11	ślad osadnictwa	średniowiecze		
		12	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia okres nowożytny		
		13	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		14	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia okres nowożytny		
		15	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		16	osada	pradzieje (WEŻ?)	stanowisko znacznej wielkości	
		17	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	pradzieje średniowiecze okres nowożytny	stanowisko znacznej wielkości	
		18	osada osada	średniowiecze okres nowożytny		Gębiny
		19	osada ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		20	ślad osadnictwa osada osada (?)	pradzieje średniowiecze okres nowożytny		
		21	ślad osadnictwa	średniowiecze		
		22	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		23	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada (?) ślad osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze okres nowożytny -		
		24	osada (?) osada (?)	średniowiecze okres nowożytny		
		25	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		Zezuty
		26	osada osada (?)	średniowiecze okres nowożytny		
		27	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada	epoka kamienia średniowiecze okres nowożytny		
		28	ślad osadnictwa osada (?)	średniowiecze okres nowożytny		
		29	ślad osadnictwa	epoka kamienia		Witułty
		30	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	pradzieje okres nowożytny		Gębiny
		31	osada osada	średniowiecze okres nowożytny		
		32	osada (?) ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny	stanowisko znacznej wielkości	
		33	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada (?)	epoka kamienia pradzieje okres nowożytny		
		34	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	pradzieje średniowiecze okres nowożytny		Tomaszyn
		35	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada (?) osada (?)	epoka kamienia pradzieje średniowiecze okres nowożytny		
		36	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		37	osada osada	średniowiecze okres nowożytny		

		38	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		39	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	pradzieje okres nowożytny		
		40	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze		
		41	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia pradzieje średniowiecze okres nowożytny		
		42	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		43	osada ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		Samagowo
		44	ślad osadnictwa	średniowiecze		
		45	osada	średniowiecze		
		46	osada	średniowiecze		
		47	osada	średniowiecze		
		48	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		49	osada (?) ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		Mańki
		50	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	pradzieje średniowiecze okres nowożytny		
		51	ślad osadnictwa osada osada osada	epoka kamienia późny OWR (?) średniowiecze okres nowożytny	stanowisko znacznej wielkości	
		52	osada	średniowiecze		Makruty
		53	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		54	ślad osadnictwa osada	epoka kamienia pradzieje		
		55	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		Mańki
		56	ślad osadnictwa osada ślad osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze okres nowożytny		
		61	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		62	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	OWR (?) średniowiecze		
		63	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada ślad osadnictwa	epoka kamienia pradzieje średniowiecze okres nowożytny	stanowisko znacznej wielkości	
		64	osada ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		Makruty
		65	osada osada osada	pradzieje średniowiecze okres nowożytny		
		66	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada ślad osadnictwa	epoka kamienia pradzieje średniowiecze okres nowożytny		
		67	ślad osadnictwa	średniowiecze		
		68	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze		
		70	grodzisko	-		Mańki
		71	cmentarzysko	epoka kamienia		Gębiny
3	**26 – 60**	13	osada	okres nowożytny		
		14	osada	okres nowożytny		Zezuty
		23	osada osada	WEŻ OWR		

			ślad osadnictwa ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze późne średniowiecze		
4	**27 – 58**	2	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia starożytność średniowiecze		Warlity Małe
		3	ślad osadnictwa	późne średniowiecze		
		4	ślad osadnictwa	późne średniowiecze		Platyny
		5	ślad osadnictwa	starożytność		
		6	ślad osadnictwa	okres nowożytny		Zawady
5	**27 – 59**	***1***	***ślad osadnictwa*** ***osada (?)***	***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		
		2	***ślad osadnictwa*** ***ślad osadnictwa*** ***osada***	***epoka kamienia*** ***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		
		3	***osada (?)*** ***osada***	***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		
		4	***osada*** ***osada***	***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		***Mycyny***
		5	***osada*** ***ślad osadnictwa***	***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		
		6	***ślad osadnictwa*** ***ślad osadnictwa*** ***ślad osadnictwa***	***WEŻ*** ***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		
		7	***ślad osadnictwa*** ***osada***	***epoka kamienia*** ***średniowiecze***		
		8	***ślad osadnictwa*** ***osada*** ***osada*** ***ślad osadnictwa***	***epoka kamienia*** ***wczesne średniowiecze*** ***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		***Łęciny***
		9	***osada (?)***	***okres nowożytny***		
		10	***ślad osadnictwa*** ***ślad osadnictwa*** ***osada***	***epoka kamienia*** ***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		
		11	***ślad osadnictwa*** ***osada (?)*** ***osada***	***WEŻ*** ***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		
		12	***ślad osadnictwa*** ***osada*** ***osada*** ***osada***	***wczesne średniowiecze*** ***średniowiecze*** ***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		
		13	***osada*** ***osada*** ***osada*** ***ślad osadnictwa***	***średniowiecze*** ***średniowiecze*** ***okres nowożytny*** ***-***		***Mycyny***
		14	***osada (?)*** ***osada*** ***ślad osadnictwa***	***średniowiecze*** ***okres nowożytny*** ***-***		
		15	***ślad osadnictwa*** ***osada*** ***osada (?)***	***epoka kamienia*** ***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		
		16	***osada (?)*** ***osada***	***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		
		17	***ślad osadnictwa*** ***osada (?)*** ***osada (?)***	***epoka kamienia*** ***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		***Samagowo***
		18	***ślad osadnictwa*** ***osada (?)***	***średniowiecze*** ***okres nowożytny***		
		19	***ślad osadnictwa*** ***ślad osadnictwa*** ***ślad osadnictwa***	***średniowiecze*** ***okres nowożytny*** ***-***		***Tomaszyn***
		20	***ślad osadnictwa*** ***osada (?)***	***epoka kamienia*** ***średniowiecze***		***Elgnówko***

		osada	***okres nowożytny***		
		21	***ślad osadnictwa***	***średniowiecze***		
			osada (?)	***okres nowożytny***		
		22	***osada (?)***	***okres nowożytny***		
			ślad osadnictwa	***-***		
		23	ślad osadnictwa	epoka kamienia		
			osada (?)	WEŻ		
			ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze		
			osada	średniowiecze		Wilkowo
			osada	okres nowożytny		
		24	ślad osadnictwa	epoka kamienia		
			osada (?)	WEŻ		
			ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		25	osada (?)	średniowiecze		
			osada	XVI wiek		
			osada	okres nowożytny		
		26	osada	średniowiecze		
			osada	okres nowożytny		Łęciny
		27	ślad osadnictwa	średniowiecze		
			osada	XVII wiek (?)		
		28	ślad osadnictwa	średniowiecze		
			osada	XVI wiek		
		29	osada (?)	XVI wiek		
		30	osada	epoka kamienia		
			osada	WEŻ		
			osada (?)	średniowiecze		
			ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		31	osada	XVI wiek		
		32	osada (?)	średniowiecze		
			ślad osadnictwa	okres nowożytny		Tolejny
		33	ślad osadnictwa	średniowiecze		
			osada (?)	XVI wiek		
		34	ślad osadnictwa	epoka kamienia		
			ślad osadnictwa	średniowiecze		
			osada (?)	okres nowożytny		
		35	ślad osadnictwa	epoka kamienia		
			ślad osadnictwa	średniowiecze		
			osada (?)	okres nowożytny		
		36	ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze		Elgnówko
			osada (?)	średniowiecze		
			ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		37	ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		38	osada (?)	XVI wiek		Tolejny
		39	ślad osadnictwa	epoka kamienia		
			osada (?)	wczesne średniowiecze		
			osada	średniowiecze		
			osada	okres nowożytny		
		40	osada	średniowiecze		
			osada (?)	okres nowożytny		
		41	osada	średniowiecze		
			osada	okres nowożytny		
		42	osada	średniowiecze		
			osada	XVI wiek		
			osada	okres nowożytny		Elgnówko
		43	ślad osadnictwa	średniowiecze		
			ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		44	ślad osadnictwa	pradzieje		
			ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze		
			osada (?)	średniowiecze		
			osada (?)	okres nowożytny		
		45	osada (?)	średniowiecze		
			osada	okres nowożytny		
		46	osada (?)	średniowiecze		
			ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		47	ślad osadnictwa	pradzieje		

			osada (?)	średniowiecze		
		48	ślad osadnictwa osada (?) ślad osadnictwa	epoka kamienia okres nowożytny -		
		49	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze okres nowożytny		
		50	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia okres nowożytny		
		51	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		52	ślad osadnictwa osada (?) osada (?)	epoka kamienia (?) średniowiecze okres nowożytny		
		53	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada (?)	pradzieje średniowiecze okres nowożytny		Tolejny
		54	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny		
		55	ślad osadnictwa cmentarzysko (?) osada (?)	epoka kamienia WEŻ okres nowożytny		Wilkowo
		56	ślad osadnictwa	XVI wiek		Wilkowo
		57	ślad osadnictwa osada	epoka kamienia okres nowożytny		
		58	ślad osadnictwa osada ślad osadnictwa	epoka kamienia WEB okres nowożytny		Mycyny
		59	osada ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze XVI wiek		
		60	osada ślad osadnictwa	pradzieje, EB (?) okres nowożytny		
		61	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia okres nowożytny		
		62	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	pradzieje średniowiecze		Witułty
6	**27 – 60**	36	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia -		
		37	osada (?)	epoka kamienia		
		38	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia pradzieje	stanowisko znacznej wielkości	Ameryka
		39	ślad osadnictwa	pradzieje		
		40	ślad osadnictwa	-		
		41	ślad osadnictwa	epoka kamienia		
7	**28 – 58**	1	ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		2	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze okres nowożytny		Platyny
		3	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze okres nowożytny		
		4	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze okres nowożytny		Warlity Małe
		5	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze okres nowożytny		
		18	cmentarzysko (kurhan?)	pradzieje (?)		Lichtajny
		19	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze okres nowożytny		
		20	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze okres nowożytny		Drwęck
		21	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze późne średniowiecze okres nowożytny		

		22	osada osada	późne średniowiecze okres nowożytny		
		23	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze okres nowożytny		
		33	osada	okres wpływów rzymskich		
		34	mielerz	okres nowożytny (?)		
		36	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze okres nowożytny		Platyny
		37	osada osada	późne średniowiecze okres nowożytny		Warlity Małe
		38	osada osada	późne średniowiecze okres nowożytny		
		51	ślad osadnictwa	pradzieje (środ. epoka kamienia) – okres wpływów rzymskich		Drwęck
		52	ślad osadnictwa	okres nowożytny (?)		
		53	ślad osadnictwa	ślad osadnictwa		
		54	cmentarzysko kurhanowe	pradzieje (?)		
		55	cmentarzysko	wczesne średniowiecze	nieokreślona lokalizacja	Warlity Małe
8	**28 – 59**	1	znalezisko luźne	epoka kamienia		
		2	znalezisko luźne	epoka kamienia		Wilkowo
		3	znalezisko luźne	epoka kamienia		
		4	znalezisko luźne	epoka kamienia		Świętajny
		5	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia XVIII – XIX wiek		Tolejny
		6	ślad osadnictwa	XVIII – XIX wiek		
		7	znalezisko luźne osada	młodsza epoka kamienia XVIII – XIX wiek	stanowisko znacznej wielkości	Olsztynek
		8	osada	XVI – XVIII wiek	stanowisko znacznej wielkości	Królikowo
		9	osada	XVIII – XIX wiek	stanowisko znacznej wielkości	
		10	osada	późne średniowiecze	stanowisko znacznej wielkości	Lichtajny (obr. Królikowo)
		11	osada (?)	późne średniowiecze		Królikowo
		12	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	starożytność późne średniowiecze		Lichtajny (obr. Królikowo)
		13	osada	XVI – XVIII wiek	stanowisko znacznej wielkości	Królikowo
		14	znalezisko luźne	schyłek neolitu		
		15	osada	XVIII – XIX wiek		
		16	osada	XVI – XVIII wiek		
		17	ślad osadnictwa	XIX wiek		Jemiołowo
		18	osada	XV – XVI wiek		Olsztynek
		19	osada (?) ślad osadnictwa	epoka brązu – wczesna epoka żelaza (?) okres nowożytny		
		20	ślad osadnictwa	wczesna epoka żelaza		
		21	zamek	średniowiecze		
		22 (C-163)	miasto	średniowiecze – XIX wiek	stanowisko znacznej wielkości	
		23	grodzisko	(?)		obr. Wilkowo
		24	***ślad osadnictwa***	***okres wpływów rzymskich***	***stanowisko znacznej***	***Królikowo***

			Obóz jeniecki Stalag 1B Hohenstein	***1939 – 1945r.***	***wielkości***	
		25	osada	XIV / XV wiek		Jemiołowo
9	**28 – 60**	1	cmentarzysko płaskie z grobami w obstawach kamiennych i założenia kultowe znalezisko luźny	V okres ep. brązu – wczesna ep. żelaza XV – XVI wiek	stanowisko znacznej wielkości	Świerkocin
		2	znalezisko luźne	XVIII – XIX wiek		
		3	ślad osadnictwa	XIX wiek		
		4	znalezisko luźne osada otwarta	późny neolit XVII – XVIII wiek	stanowisko znacznej wielkości	
		5	ślad osadnictwa	XVIII – XIX wiek		
		6	ślad osadnictwa osada jednodworcza	późny neolit XIX wiek	stanowisko znacznej wielkości	
10	**28 – 61**	1	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze średniowiecze okres nowożytny	stanowisko znacznej wielkości	Ząbie
		2	kurhan (?)	wczesna epoka żelaza (?)		
		3	ślad osadnictwa osada osada	epoka kamienia średniowiecze XVII – XVIII wiek	stanowisko znacznej wielkości	
		6 (C-249)	Osada (nawodna?) ślad osadnictwa	wczesna epoka żelaza okres nowożytny	stanowisko znacznej wielkości	
		20	osada	epoka kamienia	nieokreślona lokalizacja	Orzechowo
		21	cmentarzysko płaskie	wczesna epoka żelaza / laten?	nieokreślona lokalizacja	Ząbie
		22	osada	wczesna epoka żelaza	nieokreślona lokalizacja	
11	***29 – 58***	***4***	***ślad osadnictwa ogródek stożkowaty***	***wczesna epoka żelaza późne średniowiecze***		***Drwęck***
		5	***ślad osadnictwa ślad osadnictwa***	***wczesna epoka żelaza późne średniowiecze***		
		6	***ślad osadnictwa***	***okres rzymski***		
		7	***ślad osadnictwa ślad osadnictwa***	***późne średniowiecze okres nowożytny***		
		8	***ślad osadnictwa***	***starożytność***	***informacja archiwalna nieokreślona lokalizacja***	
12	**29 – 59**	1	ślad osadnictwa	późne średniowiecze		Kunki
		2	ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		3	ślad osadnictwa	starożytność		
		4	ślad osadnictwa	późne średniowiecze		
		5	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	starożytność okres nowożytny		
		6	ślad osadnictwa	późne średniowiecze		Pawłowo
		7	osada (?) ślad osadnictwa	okres wpływów rzymskich okres nowożytny		
		8	ślad osadnictwa osada	starożytność późne średniowiecze		
		9	ślad osadnictwa	starożytność		
		10	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	starożytność (epoka brązu?)		

				okres nowożytny		
		11	ślad osadnictwa osada osada	starożytność późne średniowiecze okres nowożytny		
		12	ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		13	osada ślad osadnictwa	neolit okres nowożytny		Gąsiorowo
		14	kurhan	starożytność		
		15	kurhan	starożytność		
		16	grodzisko	wczesne średniowiecze (?)		Drwęck
		19	***osada osada – strefa produkcyjna osada osada***	***epoka brązu/żelaza okres wpływów rzymskich nowożytność XIX i XX wiek***	***stanowisko znacznej wielkości***	***Pawłowo***
		20	***ślad osadnictwa***	***okres wpływów rzymskich***		***Kunki***
13	**29 – 60**	1 (C-201)	grodzisko	starożytność (?)	stanowisko znacznej wielkości	Nadrowo
		2	ślad osadnictwa	epoka kamienia		Kunki
		3	ślad osadnictwa	starożytność		
		4	ślad osadnictwa	starożytność		
		5	ślad osadnictwa	starożytność		Nadrowo
		6	ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		7	ślad osadnictwa	późne średniowiecze		Łutynowo
		8	ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		9	ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		10	ślad osadnictwa	późne średniowiecze		
14	**29 – 61**	1	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada	epoka kamienia wczesna epoka żelaza późne średniowiecze		Kurki
		2	ślad osadnictwa osada osada	epoka kamienia wczesna epoka żelaza późne średniowiecze		Ząbie
		3	osada	późne średniowiecze		
		4	ślad osadnictwa osada	neolit (?) późne średniowiecze		
		5	osada	późne średniowiecze, okres nowożytny		
		6	osada	XVIII – XIX wiek		
		7	osada	XVIII – XIX wiek		
		8	ślad osadnictwa osada	epoka kamienia (?) XVI – XVIII wiek	stanowisko znacznej wielkości	
		9	ślad osadnictwa osada	starożytność XVI – XVIII wiek	stanowisko znacznej wielkości	Kurki
		10	osada	późne średniowiecze		
		11	znalezisko luźne	II EB	nieokreślona lokalizacja	
		12	cmentarzysko	(?)	nieokreślona lokalizacja	
		13	***ślad osadnictwa osada***	***wczesna epoka żelaza***	***wyspa na Jeziorze Świętym***	***Swaderki***
15	**29 – 62**	10	ślad osadnictwa	późne średniowiecze		Dąb
		11	ślad osadnictwa	okres nowożytny		
		12	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	starożytność późne średniowiecze		
16	**30 – 59**	5	ślad osadnictwa	okres nowożytny		Sitno
		6	ślad osadnictwa	XIV – XV wiek		
		7	znalezisko luźne	neolit	nieokreślona	Nowa Wieś

					lokalizacja	Ostródzka
		8	***osada*** ***cmentarzysko*** ***punkt osadniczy*** ***punkt osadniczy***	***okres wpływów rzymskich*** ***okres wpływów rzymskich*** ***XII-XIII wiek*** ***XVIII-XX wiek***		***Waplewo***
17	**30 – 60**	1	ślad osadnictwa	XVI wiek		Witramowo
		2	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	neolit XIV wiek		
		3	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia 2 połowa XIII – XIV wiek		
		4	ślad osadnictwa	XIV – XV wiek		
		5	osada	późne średniowiecze – okres nowożytny	stanowisko znacznej wielkości	
		6	ślad osadnictwa	XIV – XV wiek		
		9	kościół	okres nowożytny		Waplewo
18	**30 – 61**	4	znalezisko luźne	XVII – XVIII wiek		Lipowo Kurkowskie
		5	znalezisko luźne	XVII – XVIII wiek		
		6	osada otwarta osada otwarta	XVI – XVII wiek XVIII – XIX wiek	stanowisko znacznej wielkości	

<u>Pozycja Olsztynecka</u>

Na terenie gminy Olsztynek znajdują się obiekty militarne tzw. Pozycja Olsztynecka. Są to schrony bierne i bojowe, ruiny wartowni oraz zapory przeciwpancerne. Niejednokrotnie trudne do odnalezienia w terenie obiekty znajdują się w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Postuluje się o objęcie obiektów ochroną jako element krajobrazu kulturowego gminy.

L.p.	***Miejscowość (l. obiektów)***	***Obiekty***	***Rejon***
1	***Drwęck (10)***	***L27 – schron bierny, odporność B***	***Drwęck Odcinek K1 (L 1-36)***
		L28 – schron bierny, odporność B	
		L29 – schron bierny, odporność B	
		L30 – schron bierny, odporność C	
		L31 – schron bierny, odporność B	
		Cmentarz niemiecki z I wojny światowej/schron	
		L32 – schron bierny, odporność B	
		L33 – schron bierny, odporność B	
		L34 – schron bierny, odporność B	
		L35 – schron bierny, odporność B	
2	***Jadamowo (3)***	***L47 – schron bierny, odporność B***	***Witramowo I Odcinek K2 (L 37-66)***
		L48 – schron bierny, odporność B	
		L49 – schron bierny, odporność B	
3	***Leśniczówka Gibała***	***L25 – schron bierny, odporność B***	***Rychnowska Wola Odcinek K1 (L 1-36)***
4	***Lichtajny (5)***	***L36 – schron bierny, odporność B***	***Drwęck – Odcinek K1 (L 1-36)***
		L37 – schron bierny, odporność B	***Mielno Odcinek K2 (L 37-66)***
		Most na dawnej linii kolejowej (obok L37/schron	
		L38 – schron bierny, odporność B	
		L39 – schron bierny, odporność B	
5	***Mielno (8)***	***L40 – schron bierny, odporność B***	***Mielno Odcinek K2 (L 37-66)***
		L41 – schron bierny, odporność B	
		L42 – schron bierny, odporność B	
		Pak 53 – schron bojowy, odporność B1/schron	
		L43 – schron bierny, odporność B	
		Ruiny wartowni (obok L43)/schron	
		L44 – schron bierny, odporność B	
		L45 – schron bierny, odporność B	
6	***Waplewo (2)***	***L46 – schron bierny, odporność B***	***Witramowo I Odcinek K2 (L 37-66)***
		Cmentarz wojenny z I wojny	

		światowej/schron	
7	***Witramowo (18)***	***L50 – schron bierny, odporność B***	
		L51 – schron bierny, odporność B	
		Zapory przeciwpancerne/schron	
		Pak 96 schron bojowy, odporność B1	
		L53 – schron bierny, odporność B	
		L54– schron bierny, odporność B	
		L55 – schron bierny, odporność B	***Witramowo I***
		L56 – schron bierny, odporność B	***Odcinek K2 (L 37-66)***
		L57 – schron bierny, odporność B	
		L58 – schron bojowy, odporność B	
		L58 – zapory przeciwpiechotne	
		L59 – schron bierny, odporność B	
		L60 – schron bierny, odporność B	
		L61 – schron bierny, odporność B	
		L62 – schron bojowy, odporność B	
		L62 – wartownia obok schronu	***Witramowo II***
		L63 – schron bierny, odporność B	***Odcinek K2 (L 37-66)***
		L64 – schron bierny, odporność B	

III. 3.KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARCZYCH

III. 3.1. R o l n i c t w o

O kierunku rozwoju rolnictwa w gospodarce rynkowej przesądzają obecnie w ramach struktur unijnych warunki podpisanych porozumień w ramach jednolitej polityki rolnej w krajach Unii. Podstawą lokalną do kreowania polityki przestrzennej dotyczącej rozwoju funkcji rolnej są warunki przyrodniczo rolnicze i ekonomiczne, które mają bezpośredni wpływ na opłacalność produkcji.

Należy stworzyć warunki do powstawania gospodarstw farmerskich, specjalistycznych dużych (około 100ha i więcej) oraz grup producenckich z gospodarstw na mniejszych areałach. Ważnym czynnikiem stymulującym rozwój gospodarczy jest stwarzanie przez samorząd warunków sprzyjających nowym inwestycjom związanym z przetwórstwem rolno – spożywczym (przestrzenne przygotowanie terenów, uzbrojenie w infrastrukturę techniczną itp.).

Najkorzystniejsze warunki do rozwoju rolnictwa występują w północnej i środkowej części gminy. Dobre gleby, mniejsza niż na pozostałym obszarze gminy wrażliwość terenu na antropopresję**,** zasoby gruntów Skarbu Państwa do zagospodarowania i korzystne warunki ekonomiczne - to zespół cech, który sprzyja tworzeniu gospodarstw farmerskich lub specjalistycznych na mniejszych areałach np. ogrodnictwo, drobiarstwo itp.

Na pozostałym obszarze gminy gospodarstwa rolne będą uzupełnieniem funkcji turystycznej lub odwrotnie w zależności od lokalnych warunków.

Postuluje się na obszarach wrażliwych na antropopresję wprowadzanie rolnictwa ekologicznego (zintegrowanego), które na obszarze tej gminy ma wyjątkowo sprzyjające warunki rozwoju przez brak zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego. Produkty rolne wytwarzane w takich gospodarstwach są poszukiwane na rynkach krajowych i unijnych.

Wysokie walory przyrodniczo krajobrazowe sprzyjają rozwojowi agroturystyki, która ma sprzyjające warunki rozwoju na całym obszarze gminy.

Postuluje się przyjąć następującą politykę przestrzenną w dziedzinie rolnictwa:

- wykorzystanie w maksymalnym stopniu programów pomocowych UE do tworzenia prawidłowej struktury gospodarstw rolnych, poprawy warunków życia ludności wiejskiej i likwidacji bezrobocia na wsi;
- tworzenie dużych (ok. 100ha) gospodarstw rolnych głównie nastawionych na produkcję roślinną oraz chów bydła (środkowa i północna część gminy);
- tworzenie gospodarstw specjalistycznych hodowlanych o mniejszym areale;
- organizacja skupu, przetwórstwa i sprzedaży artykułów rolniczych ;
- zrównoważone respektowanie wymogów środowiska w rolnictwie;
- poprawa warunków życia ludności na wsi poprzez rozbudowę systemów infrastruktury technicznej oraz społecznej;
- rozwój produkcji alternatywnej na terenach wiejskich w sąsiedztwie lasów jak: uprawa i zbieranie ziół, zbiory runa leśnego oraz rozwój pszczelarstwa;
- rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego i przechowalnictwa w oparciu o lokalne produkty.

W ostatnich latach na terenie gminy nastąpił znaczący rozwój wędkarstwa i akwakultury. Na terenie gminy funkcjonuje baza jeziorowej gospodarki rybackiej: Swaderki (ok. 5,6ha jezior). Rejon Swaderki z bazą w Swaderkach (ok. 50 ha stawów), należy do jednych z największych baz gospodarki stawowej w województwie warmińsko – mazurskim.

III. 3.2. T u r y s t y k a

Wybitne walory przyrodniczo krajobrazowe oraz położenie gminy sprzyjają rozwojowi funkcji rekreacyjnej o szerokim wachlarzu usług turystycznych.

Ze względu na wrażliwość terenu gminy na antropopresję, wskazane jest rozwijanie funkcji rekreacyjnej w oparciu o istniejące jednostki osadnicze (wyposażone w infrastrukturę techniczną), w których funkcja turystyczna byłaby stymulatorem do ich dynamicznego rozwoju.

Dalszy rozwój funkcji turystycznej powinien być oparty o następujące kierunki polityki przestrzennej:
- uporządkowanie istniejącego zainwestowania turystycznego poprzez podniesienie standardu i uporządkowanie gospodarki ściekowej;
- nowe zainwestowanie turystyczne winno być realizowane w oparciu o istniejące jednostki osadnicze;
- nowo wznoszone obiekty winny swą architekturą nawiązywać do tradycji regionu, respektować ochronę środowiska przyrodniczego, w tym ochronę krajobrazu;
- rozbudowę infrastruktury związanej z obsługą szlaków turystycznych: wodnych, rowerowych i drogowych.
- rozwój bazy dla różnorodnych form turystyki ze szczególnym uwzględnieniem przedłużenia sezonu rekreacyjnego na cały rok

Ze względu na wyjątkową wartość przyrodniczą obszaru powinny dominować formy turystyki o charakterze ogólnodostępnym, całoroczne z wysokim standardem wyposażenia (bogaty zakres usług towarzyszących danym obiektom).

Budownictwo rekreacji indywidualnej, na działkach nie mniejszych niż 1 500 m ^{2}, powinno rozwijać się we wsiach, na zasadzie uzupełnień lub kontynuacji zabudowy, a także rozwoju przestrzennego poszczególnych wsi.

Nowe zainwestowanie turystyczne powinno być realizowane na terenach uzbrojonych w pełną infrastrukturę techniczną. Architektura obiektów winna skalą i stylem nawiązywać do cech budownictwa regionalnego tzn wysokość budynków do 2 kondygnacji, w tym użytkowe poddasze, dachy o nachyleniu połaci* od 30^0 do 45^0, *pokryte dachówką ceramiczną lub materiałem dachówko podobnym w odcieniu czerwieni.

Przez teren gminy przebiega wariant projektowanej międzynarodowej trasy rowerowej Tysiąca Jezior Północnych o przebiegu Iława – Lubawa – Olsztynek. Trasy rowerowe lokalne powinny być objęte odrębnym opracowaniem przy współudziale samorządu gminy.

III. 3.3. L e ś n i c t w o

Zgodnie z danymi z GUS w 2011r. powierzchnia gruntów leśnych w gminie Olsztynek wynosiła 19 982,5ha, w tym lasy zajmowały powierzchnie 19 377,5ha, z czego 18 716,8 ha stanowiły lasy Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych, 35ha Lasy Skarbu Państwa w zasobie własności Rolnej SP, 619,7 ha lasy prywatne. Lesistość gminy w 2011r. wynosiła ok.55 %.

Lasy terenu gminy wchodzą w skład obszaru lasów wielofunkcyjnych, tj. spełniających funkcje: ochrony przyrody, rekreacji i turystyki, produkcji drewna oraz zachowania bazy genetycznej ekotypów sosny.

Ze względu na wielostronne funkcje lasów w zagospodarowaniu przestrzennym, działalność gospodarcza winna być prowadzona z zachowaniem rozwoju zrównoważonego i zmierzać do:
- zachowania biologicznej różnorodności lasów,
- utrzymania ich produkcyjnej zasobności,
- zachowania w równowadze ekosystemów leśnych,
- ochrony zasobów glebowych i wodnych w lasach,
- wykorzystania lasów dla celów edukacji ekologicznej.

Zadaniem współczesnego leśnictwa jest znalezienie kompromisu między zasadnym prawem ludzi do wypoczynku w lesie, a ochroną jego ekosystemów i zasobów produkcyjnych. Ochrona zasobów leśnych może być realizowana przy spełnieniu następujących zasad polityki przestrzennej:
- zakaz realizacji zakładów przemysłowych składowisk nieczystości i odpadów stałych i płynnych w lasach,
- zakaz budowy obiektów turystycznych całorocznych i sezonowych wewnątrz kompleksów leśnych powyżej 2000ha
- prace melioracyjne oraz wydobywanie kopalin, w pobliżu zwartych kompleksów leśnych winny być poprzedzone oceną ich wpływu na lasy,
- przy obiektach rekreacyjnych zlokalizowanych w lasach należy wyznaczyć obszar do zagospodarowania i użytkowania zgodnie z zasadami przewidzianymi dla lasów rekreacyjnych,
- należy przewidzieć budowę przepustów dla zwierząt, pod drogami przebiegającymi przez obszary leśne,
- w celu wzbogacenia granicy las - pole i las woda należy pozostawić pasy ochronne o szerokości 20 – 30 m złożone z roślinności zielnej, krzewów, niskich drzew i luźnego piętra górnego jako strefy ekotonowej.

Zalesienia

Ze względów przyrodniczych do zalesienia powinny być przeznaczone w pierwszej kolejności grunty rolne o małej przydatności rolniczej (oprócz nieużytków bagiennych i użytków łąkarskich), oraz położone na terenach silnie skonfigurowanych. Preferowane są też do zalesienia grunty na obszarach o braku izolacji terenu od poziomu wodonośnego lub o izolacji nieciągłej (na całym obszarze gminy poza północną częścią, na której jest izolacja terenu od poziomu wodonośnego). Dopuszcza się zalesianie gruntów pozostałych gdy wynika to z wieloletniego zaniechania użytkowania rolniczego.

III. 3.4. P r z e m y s ł i r z e m i o s ł o p r o d u k c y j n o - u s ł u g o w e

Większość zakładów przemysłowych skoncentrowana jest w mieście Olsztynku.Dalszy rozwój przemysłu powinien być oparty o następujące kierunki polityki przestrzennej:
- preferowanie rozwoju małych i średnich zakładów bazujących na surowcach lokalnych przy zastosowaniu technologii bezpiecznych dla środowiska przyrodniczego;
- preferowanie przemysłów o swobodnych warunkach lokalizacji i czystej technologii (przemysł elektroniczny, lekki itp)
- preferowanie rozwoju drobnej wytwórczości na terenach wiejskich w celu przełamania ich monofunkcyjności i stworzenia miejsc pracy poza rolnictwem;

– zastosowanie urządzeń zabezpieczających lub zmianę technologii w zakładach istniejących szczególnie szkodliwych dla środowiska.

Produkcja przemysłowa na terenie gminy, to głównie niewielkie zakłady przetwórstwa rolno – spożywczego.

Ze względu na dotychczasowy rozwój oraz uwarunkowania przyrodnicze, postuluje się by na obszarze gminy nadal dominowały kierunki produkcji oparte o przetwórstwo surowców lokalnych.

Nowe zakłady produkcyjne powinny być lokalizowane głównie w ośrodku obsługi gminy - w Olsztynku. Poza ośrodkiem istnieje możliwość lokalizacji niewielkich zakładów produkcyjnych w oparciu o byłe bazy gospodarcze gospodarstw uspołecznionych, lub większe wsie położone na terenach uzbrojonych w kanalizację sanitarną w pobliżu miasta lub przy trasach komunikacyjnych.

W rejonie węzłów dróg układu komunikacyjnego nadrzędnego (drogi krajowe) oraz przy drogach układu podstawowego na terenie całej gminy prognozuje się powstawanie pasm i nisz (obszarów) aktywizacji gospodarczej. Na obszarach tych dopuszcza się realizację zabudowy wynikającej z rozwoju przedsiębiorczości. Warunkiem realizacji zabudowy jest opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy występują udokumentowane złoża kruszywa, oraz tereny spodziewanego ich występowania. Dopuszcza się eksploatację złóż zgodnie z obowiązującym prawem geologicznym, po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na teren zalegania złóż.

III. 4. KIERUNKI ROZWOJU SIECI OSADNICZEJ ORAZ OBSŁUGI LUDNOŚCI

D e m o g r a f i a

Miasto i Gminę Olsztynek w 2012 roku zamieszkiwało 14129 mieszkańców (z czego ponad 55 % stanowili mieszkańcy miasta). Powierzchnia miasta i gminy zajmuje powierzchnię 372 km^2, co przy obecnej liczbie mieszkańców daje gęstość zaludnienia 38 osób/km^2 (miasto - 968 osób/km^2 gmina-18 osób/km^2). Wskaźnik ten jest niższy niż średni dla województwa – 60 osób/1 km^2.

W latach 1995-2012 zaludnienie gminy wzrosło o około 4 %. Nie bez znaczenia na wzrost liczby mieszkańców zarówno w mieście (4%) jak i gminie wiejskiej (2%) ma położenie w sąsiedztwie miasta Olsztyna i dobre połączenie komunikacyjne drogą nr 51. W badanym okresie odnotowano niewielki wzrost liczby ludności od 2006 roku związany z wejściem w wiek produkcyjny osób urodzonych w latach 80-tych. Po roku 2010 liczba ludności gminie Olsztynek wykazuje nieznaczny spadek a w mieście utrzymuje się na tym samym poziomie. Według GUS zmiany liczby ludności są konsekwencją pojawiania się wyżów i niżów demograficznych, które nakładają się na siebie z różną siłą w różnych okresach.

Do największych miejscowości na terenie gminy wiejskiej Olsztynek zalicza się: Elgnówko (284 M.), Jemiołowo (366 M.), Kunki (283M.), Mierki (424M.), Waplewo (716M).

W ostatnim dziesięcioleciu największy wzrost liczby ludności (powyżej 100M) wystąpił w następujących miejscowościach: Kunki (o 129M), Mierki (o 120M), Jemiołowo (o 117M), Pawłowo (o 112M), Elgnówko (o 111M), Lichtajny (o 109M), Wilkowo (o 105M), Królikowo (o 104M) Nadrowo i Drwęck (po o 101M), miasto Olsztynek tylko o 99M.

Czynnikami decydującym o rozwoju demograficznym są również przyrost naturalny i saldo migracji.

Tabela nr 1

Rok	Gmina Olsztynek		Miasto Olsztynek		Miasto i Gmina Olsztynek		Powiat Olsztyński	
	przyrost naturalny	saldo migracji	przyrost naturalny	saldo migracji	przyrost naturalny	saldo migracji	przyrost naturalny	saldo migracji
	Wskaźnik na 1000 ludności							
1995	9,0	-4,5	-0,9	2,6	3,5	-0,5	4,7	0,2
2000	4,6	-5,1	0,9	5,3	2,5	0,7	3,2	-0,4
2005	1,8	-2,0	0,0	4,2	0,8	1,5	2,4	5,7
2011	0,5	-0,5	0,1	-1,7	0,3	-1,1	1,8	6,3

Źródło:www.stat.gov.pl

Z analizy danych wynika, że poziom przyrostu naturalnego w mieście i gminie Olsztynek w latach minionych ulegał znacznym wahaniom. Na dość wysokim poziomie utrzymywał się do roku 2005, w następnych latach zaczął się zmniejszać. Przyczyną tego zjawiska był głównie zmniejszający się poziom urodzeń związany ze zmniejszeniem się liczebności kobiet w wieku produkcyjnym. W badanym okresie ze zmienną intensywnością przebiegały ruchy migracyjne. Pomiędzy 1995 a 2011 rokiem zarówno w mieście i gminie nastąpił spadek salda migracji.

Tabela nr 2

Rok	Struktura ludności według wieku w %					
	w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym	
	Gmina Olsztynek	**Miasto Olsztynek**	**Gmina Olsztynek**	**Miasto Olsztynek**	**Gmina Olsztynek**	**Miasto Olsztynek**
1995	33,4	30,7	54,5	58,0	12,1	11,3
2000	30,9	27,8	56,6	59,9	12,5	12,3
2005	26,2	21,4	60,5	65,7	13,3	12,9
2011	22,4	18,7	64,2	66,7	13,4	14,6

Źródło:www.stat.gov.pl

Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności, t.j. zmniejszenie się udziału liczby w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście ludności w wieku poprodukcyjnym oznaczają, że społeczeństwo gminy zaczyna się starzeć. Jednak proces starzenia się ludności w gminie Olsztynek będzie przebiegał z mniejszą dynamiką niż w mieście Olsztynek.

W ogólnej liczbie 13 944 mieszkańców miasta i gminy Olsztynek, w 2012 r. 50,5 % stanowiły kobiety, a 49,5 % mężczyźni. Według wskaźnika feminizacji w mieście Olsztynek na 100 mężczyzn przypadało 107 kobiet a w gminie wiejskiej Olsztynek 97 (średnio w powiecie olsztyńskim 102).

Liczba pracujących na terenie miasta i gminy Olsztynek według danych GUS w 2012 r. wynosiła 1250 osób i charakteryzowała sie ok. 5% wzrostem do roku 2002. Stwierdzić należy, iż jest to sytuacja korzystna w porównaniu do województwa i powiatu olsztyńskiego gdzie nastąpił w badanym okresie spadek liczby pracujących

Obsługa ludności

W gminie Olsztynek głównymi ośrodkami koncentracji urządzeń obsługi ludności są Waplewo i Elgnówko.
Urządzenia usługowe stanowiące ich wyposażenie to:

Tabela nr 1 Placówki oświatowe obsługujące sołectwa na terenie gminy wiejskiej Olsztynek

Nazwa sołectwa	Przedszkole miejskie w Olsztynku	Szkoła podstawowa w Olsztynku	Szkoła podstawowa w Elgnówku	Szkoła Filialna w Mierkach	Szkoła Filialna w Królikowie	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Waplewie
	Liczba uczniów / wychowanków dojeżdżających					
Razem	**23**	**171**	**1**	**3**	**9**	**110**
Ameryka	1	12				
Dąb		5		2		
Drwęck		9				
Jemiołowo	1	16				
Królikowo		18				
Kunki		8				26
Kurki - Ząbie		8				
Lichtajny		6			9	
Lipowo Kurowskie		7		1		
Łęciny			1			
Łutynowo		1				19
Mańki	2	6				
Maróz						7
Mierki	1	18				
Mycyny		2				
Nadrowo						17
Nowa Wieś Ostródzka						4
Pawłowo						28
Samogowo	2	2				
Sitno	2	6				
Swaderki		3				
Sudwa	5	25				
Waplewo						1
Warlity Małe	8	17				
Witramowo						8
Zezuty	1	2				

Źródło: Na podstawie danych z gminy

Urządzenia usługowe stanowiące wyposażenie ośrodków pomocniczych obsługi gminy tj. Waplewo i Elgnówko to:
- Gimnazjum (Olsztynek)
- Szkoła podstawowa I-VI (Olsztynek, Waplewo, Elgnówko oraz filie w Mierkach i Królikowie)
- Przedszkole lub oddział przedszkolny przy szkole (w Olsztynku i Waplewie),
- Biblioteki (zintegrowane ze szkołami - 4obi.),
- Placówka dla potrzeb kultury (świetlice wiejskie, kluby – 15 obi.),
- Placówka ochrony zdrowia (przychodnia i gabinety - 4 w Olsztynku)
- Jednostki straży pożarnej (5 jednostek na obszarze miasta i gminy)

Urządzenia w gestii innych jednostek
- Kościoły,
- Cmentarze.

Urządzenia komercyjne;
- Sklepy
- Placówki gastronomiczne
- Zakłady i inne placówki usługowe

Poza wymienionymi ośrodkami **w pozostałych miejscowościach** będą funkcjonowały urządzenia usługowe (świetlica, boisko, plac zabaw, kąpielisko, sklep, placówka gastronomiczna i inne) w zależności od potrzeb i aspiracji lokalnej społeczności a także turystów wypoczywających na terenie gminy.

Poprawa obsługi ludności wiązać się będzie ze zwiększeniem dostępności do urządzeń usługowych, podniesieniem ich standardu oraz poprawą jakości świadczonych przez nie usług.

Podejmowane działania w tym zakresie zmierzać powinny do:

– Umocnienia funkcji usługowej miasta Olsztynka skupiającego urządzenia usługowe obsługujące obszar całej gminy (miasta i terenów wiejskich)

– Utrzymania ośrodka usługowego, równoważącego dostęp do usług ludności gminy, w miejscowości Waplewo dla obsługi ludności zamieszkującej południową część gminy.

– Utrzymania ośrodka usługowego, równoważącego dostęp do usług ludności gminy w miejscowości Elgnówko dla obsługi ludności zamieszkującej północno-zachodnią część gminy.

Miasto Olsztynek

Polityka przestrzenna w zakresie urządzeń obsługi ludności zmierzać powinna do nasycenia urządzeniami usługowymi centrum miasta, poprzez lokalizację urządzeń w parterach istniejących budynków mieszkalnych oraz w budynkach nowo realizowanych. Jako plomby architektoniczne mogą być realizowane jednostki obsługi ludności nie wymagające dużych powierzchni terenu. Olsztynek posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta, który jest zgodny w zakładanych w studium kierunkach rozwoju.

W studium gminy przyjmuje się wszystkie istniejące w mieście urządzenia obsługi ludności. Niektóre z nich wymagać będą remontów i modernizacji w celu poprawy ich stanu technicznego oraz przystosowania do współczesnych wymagań.

Na terenach istniejących i projektowanych osiedli mieszkaniowych należy lokalizować urządzenia usługowe (sklepy, zakłady usługowe, drobne urządzenia sportowe i inne) stosowne dla potrzeb mieszkańców.

Utrzymanie w okresie perspektywicznym istniejących w mieście urządzeń ponadlokalnych (obecnie powiatowych), szkół ponad podstawowych, domu dziecka, domu pomocy społecznej, uzależnione będzie od przyszłych potrzeb oraz polityki samorządu powiatowego. Utrzymuje się Skansen Budownictwa Ludowego jedynej tego typu placówki w Polsce północno – wschodniej.

Najważniejsze zadania w zakresie urządzeń obsługi ludności to podnoszenie jakości i ilości usług świadczonych dla ludności oraz obsługi biznesu.

III. 5. KIERUNKI ROZWOJU MIESZKALNICTWA

Potrzeby mieszkaniowe przy określonej wielkości miasta w okresie perspektywicznym na 9 tys.-10 tys. szacuje się na około 1,0 tys. - 1,3 tys. mieszkań. Wynikają one z prognozy gospodarstw domowych, których liczbę szacuje się na ok. 3,1 tys. – 3,4 tys. oraz ubytek mieszkań z powodu złych stanów technicznych i niskiego standardu w wysokości ok. 3%.

Wielkość zasobów docelowych w ilości ok. 3,0 tys.

Realizacja przyjętego programu w ilości ok. 1,0 tys. mieszkań (przy 9 tys. mieszkańców) wymagałaby utrzymania dynamiki budownictwa mieszkaniowego (średniorocznie oddawanych do użytku ok. 50 mieszkań) Przy programie 1,3 tys. mieszkań pożądane rozmiary ruchu budowlanego określa się na ok. 70 mieszkań średniorocznie. W 2011 roku liczba mieszkań oddanych do użytku na terenie miasta i gminy wynosiła 58 mieszkań, w tym w mieście 42 mieszkania, czyli nieco poniżej zakładanego średniorocznego przyrosty liczby mieszkań. W związku z tym, że liczba ludności w mieście od 2002 roku zmalała z 7841M do 7746M, można przyjąć, że tempo budowy mieszkań obecnie jest na zakładanym poziomie.

Dla projektowanej zabudowy mieszkaniowej przyjęto strukturę; 40 % mieszkań w zabudowie wielorodzinnej i 60 % w zabudowie jednorodzinnej.

Przy określaniu takiej struktury uwzględniano zainteresowanie mieszkańców miasta (głównie młodych) mieszkaniami budowanymi przez firmy developerskie oraz duże zapotrzebowanie na mieszkania komunalne zgłaszane przez ludność mniej zamożną. Pod rozwój budownictwa mieszkaniowego wyznaczono nowe tereny o powierzchni ok. 70 ha.

Dla projektowanej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej określa się następujące zasady:

- wysokość zabudowy do 4 kondygnacji w tym użytkowe poddasze, z zastrzeżeniem zapisów odnośnie wysokości zabudowy dla poszczególnych terenów,
- średnia gęstość zaludnienia 150 mieszkańców /ha

Dla projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej określa się następujące zasady:

- średnia wielkość działki brutto 1000 m^2

Należy wykorzystać w pierwszej kolejności możliwości budowy nowych mieszkań na obszarach zainwestowanych głównie Starym Mieście poprzez rozbudowy, nadbudowy, nowe budynki lub grupy budynków.

Ponadto niewielkie możliwości intensyfikacji zabudowy istnieją przy ulicach: Jana Pawła II, Mrongowiusza,

Rozwój mieszkalnictwa na nowych terenach określa się w następujących rejonach:

- ul Wilczej i Olsztyńskiej (Gdańskiej) z kierunkiem w stroną Sudwy,
- pomiędzy ulicą Leśną a Olsztyńską,
- pomiędzy ulicami; 22 lipca, Gdańską i Jagiełły (pod warunkiem uporządkowania struktury przestrzennej działek).
- pomiędzy ulicą Pionierów, a torem kolejowym – uzupełnienie zabudowy.

Działania na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, w tym głównie spółdzielczego osiedla blokowego, zmierzać powinny do ich „humanizacji" poprzez tworzenie warunków do rekreacji, uzupełnianie programu usługowego i usprawnienia komunikacji wewnętrznej .

Obok realizacji nowego budownictwa ważnym zadaniem będzie poprawa stanu technicznego i podniesienie standardu poziomu odpowiadającego współczesnym wymaganiom, istniejących zasobów mieszkaniowych pochodzących sprzed 1945 r. Zasoby te to 1656 mieszkań (43%). Część tych zasobów stanowi własność Komunalną. Niektóre z tych budynków posiadają walory historyczne i architektoniczne. Będą wymagały rewaloryzacji.

III. 6. KIERUNKI PRZEKSZTAŁCEŃ STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY.

Diagnoza uwarunkowań rozwoju gminy pozwoliła na wyodrębnienie na jej obszarze podstawowych jednostek struktury funkcjonalno – przestrzennej są to jednostki: **„TR 1", „RT", „T", „O1", „TU", „TR2".**. Różnią się one głównie uwarunkowaniami przyrodniczymi oraz predyspozycjami obszaru do rozwoju funkcji gospodarczych i preferowanymi kierunkami polityki przestrzennej.

Zastosowane na rysunku studium gminy symbole literowe oznaczają dominujące funkcje wyodrębnionych terenów zabudowy skupionej jednostek osadniczych, które obejmują istniejącą zabudowę oraz projektowany rozwój przestrzenny jednostek osadniczych, który stanowi funkcjonalną całość powiązaną komunikacyjnie oraz systemami infrastruktury technicznej. Są to następujące jednostki oznaczone symbolami: „MU", „MUW", „W", „MUR", „R", „MUP", „PE", „PG",.

„MU" - zabudowa mieszkalno - usługowa – na terenach oznaczonych tym symbolem przyjmuje się istniejącą zabudowę i dopuszcza się realizacje po opracowaniu planów miejscowych na nowych terenach, zabudowy mieszkalnej, usługowej związaną z obsługą ludności, pensjonatów, moteli, zajazdów, przy drogach publicznych oraz nieuciążliwych zakładów rzemieślniczych (uciążliwość obiektów nie wykracza poza teren działki). Na terenach tych wszystkie funkcje muszą być podporządkowane nadrzędnej, którą jest zabudowa mieszkalna.

„MUW"- zabudowa wielofunkcyjna – tereny oznaczone tym symbolem odnoszą się głównie do ośrodków obsługi gminy (obejmują w nich istniejącą zabudowę oraz kierunki rozwoju przestrzennego). Na terenach tych funkcje: mieszkalna, usługowa i związana z produkcją i przedsiębiorczością są równorzędne. Wskazują na konieczność rozwoju miejsc pracy przy rozwoju mieszkalnictwa. Przyjmuje się istniejącą zabudowę na tych terenach i dopuszcza się realizacje po opracowaniu planów miejscowych na nowych terenach zabudowy wielofunkcyjnej tj. mieszkalnej, usługowej, oraz produkcyjnej. W zabudowie tej wyróżnione zostały następujące tereny **„W "** zabudowa wielofunkcyjna z wyłączeniem funkcji mieszkalnej. Na terenie tym w rejonie Wilkowa, na terenie oznaczonym symbolem **„W"** na styku z miastem projektowany jest port lotniczy. Przed obwodnicą miasta do jego granic projektuje się rozwój funkcji gospodarczych związanych z obsługą portu lotniczego.

„MUR"- tereny usług turystycznych i rekreacji w nawiązaniu do zabudowy mieszkalnej - dotyczy głównie terenów wsi położonych na terenach o walorach przyrodniczo – krajobrazowych predestynowanych do rozwoju turystyki. Na nowych terenach oznaczonym tym symbolem przewiduje się po opracowaniu planów miejscowych zabudowę usług turystycznych i rekreacji oraz zabudowy mieszkalnej i usługowej.

„R" tereny rozwoju funkcji turystycznej Na nowych terenach oznaczonym tym symbolem przewiduje się po opracowaniu planów miejscowych zabudowę usług turystycznych i rekreacji.

„MUP" – tereny zakładów produkcyjnych i usługowych – tereny oznaczone tym symbolem dotyczą istniejących zakładów produkcyjnych rolniczych (drobiarstwo), przemysłu drzewnego (tartaki, stolarnie itp.), oraz magazynów, składów i baz.

„PE"- tereny złóż kruszywa naturalnego. Obejmuje złoża kruszywa udokumentowane i spodziewane występowanie tego surowca. Eksploatacja odkrywkowa złóż kruszywa powinna się odbywać zgodnie z przepisami prawa geologicznego. Poza terenami wyznaczonymi w studium dopuszcza się możliwość eksploatacji złóż kruszywa po ich udokumentowaniu i opracowaniu planu miejscowego.

„PG"- tereny złóż kruszywa naturalnego. Obejmuje udokumentowane złoża kruszywa stanowiące obszary górnicze

„W"- teren projektowanego portu lotniczego Wilkowo z infrastrukturą towarzyszącą. Na teren opracowany jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Na pozostałych terenach nie objętych projektowanym zainwestowaniem (poza lasami i wodami otwartymi) podstawową funkcją gospodarczą jest rolnictwo. Na terenach tym nowa zabudowa może być realizowana na podstawie obowiązujących przepisów.

W rejonie projektowanych węzłów dróg krajowych w rejonie miejscowości Waplewo, Pawłowo, Olsztynek (dwa węzły), prognozuje się zwiększoną aktywizację gospodarczą w związku z tym na terenach tych projektuje się powstawanie obszarów aktywizacji gospodarczej. **Na obszarach tych dopuszcza się realizację zabudowy wynikającej z rozwoju przedsiębiorczości. Warunkiem realizacji zabudowy jest opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.**

Oprócz zabudowy skupionej w rysunku studium zostały wyznaczone zasięgi zwartej zabudowy wsi, które obejmują istniejącą zabudowę, w większości historyczną, bez terenów rozwojowych miejscowości. Zasięg zwartej zabudowy został wyznaczony w związku z przepisami dotyczącymi ochrony przyrody dla celów stosowania odstępstw od zakazu lokalizacji obiektów budowlanych w pasach o szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych. W celu szczegółowej identyfikacji obszarów zwartej zabudowy ich zasięg został przedstawiony na poniższych rysunkach.

Rysunek 1 Dąb

Rysunek 2 Drwęck

Rysunek 3 Elgnówko

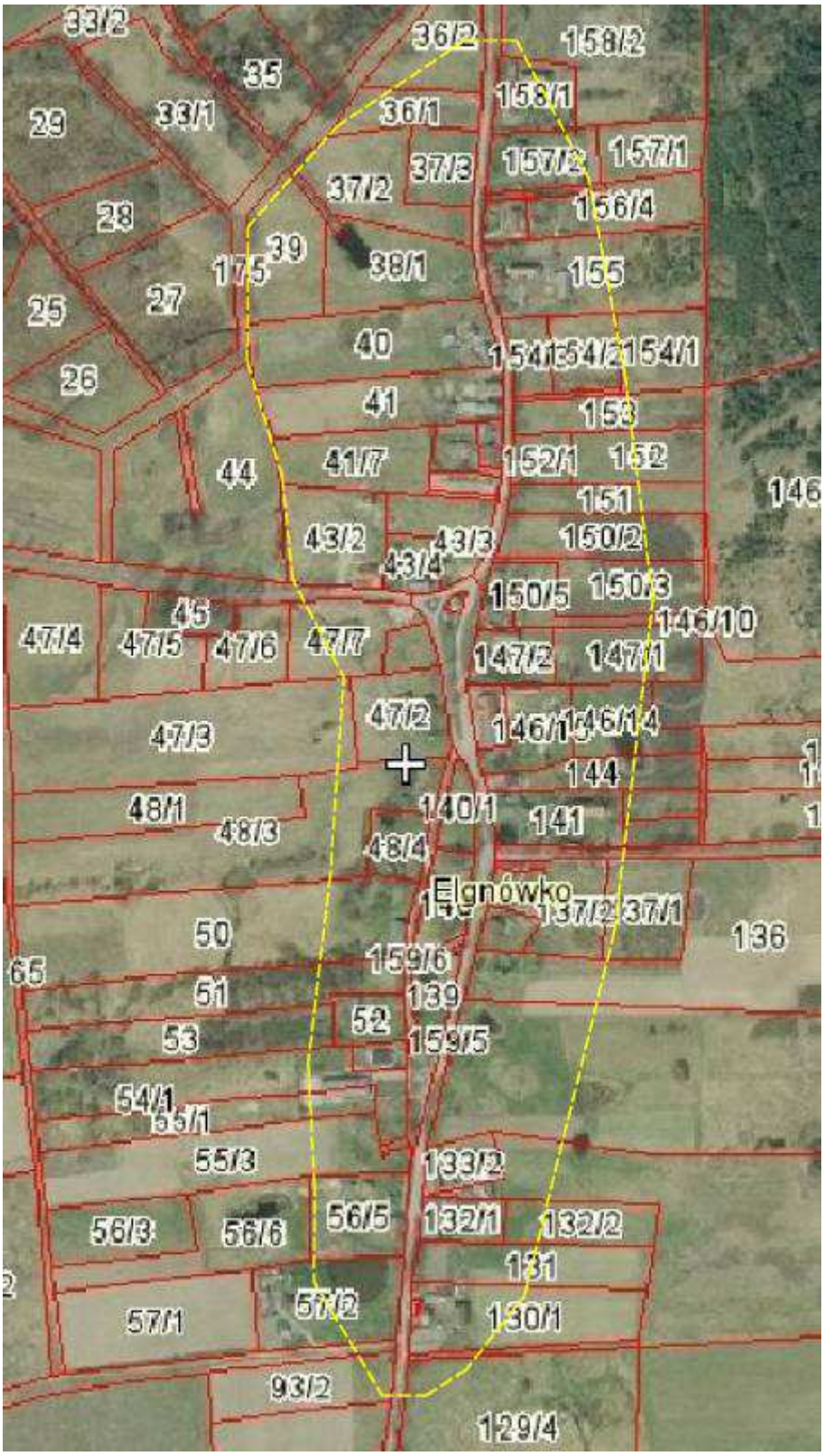

Rysunek 4 Gąsiorowo

Rysunek 5 Jadamowo

Rysunek 6 Jemiołowo

Rysunek 7 Królikowo

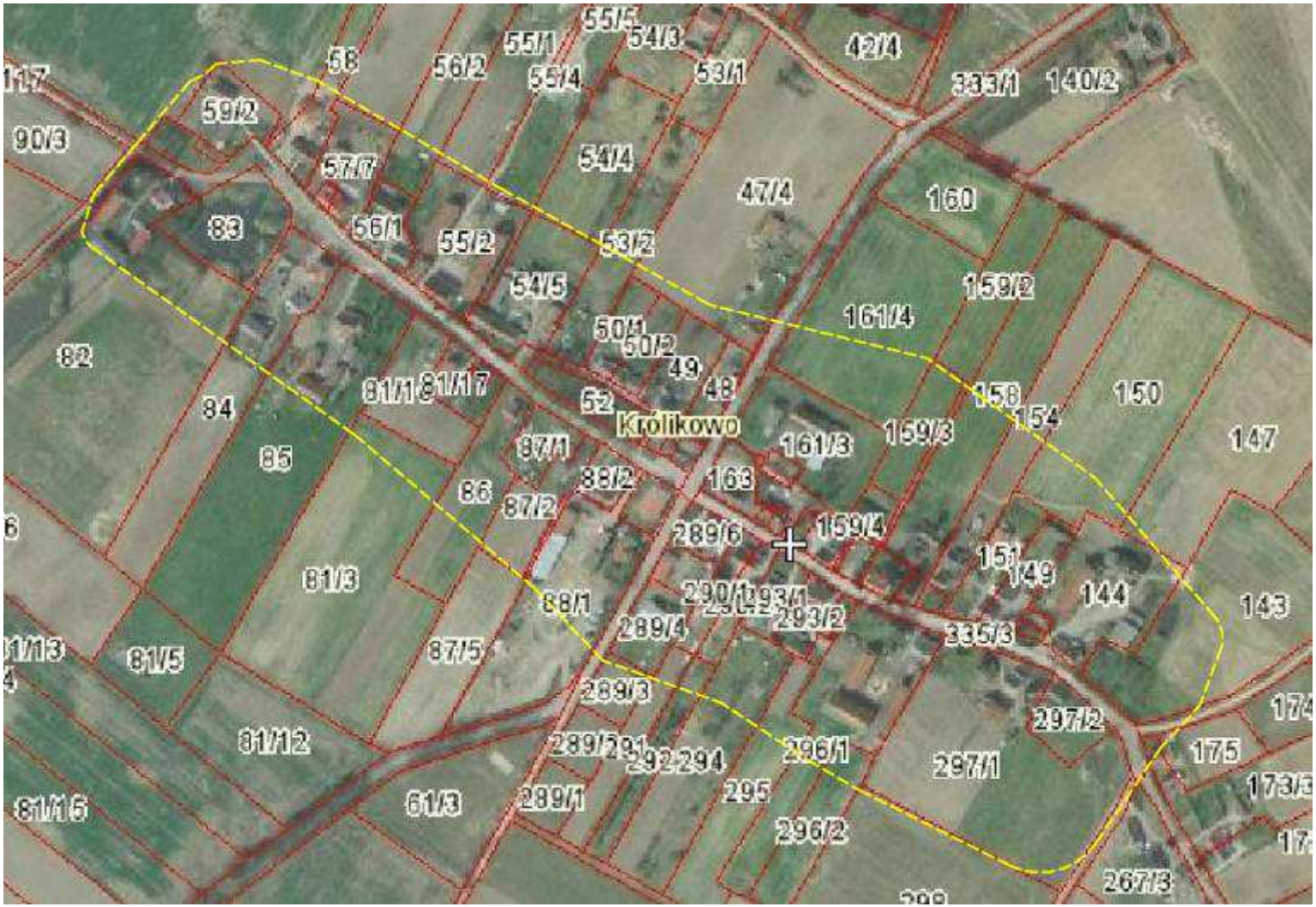

Rysunek 8 Kurki

Rysunek 9 Lichtajny

Rysunek 10 Lipowo Kurkowskie

Rysunek 11 Lutek

Rysunek 12 Łęciny

Rysunek 13 Łutynowo

Rysunek 14 Łutynówko

Rysunek 15 Makruty

Rysunek 16 Mańki

Rysunek 17 Maróz

Rysunek 18 Marózek

Rysunek 19 Mierki

Rysunek 20 Pawłowo

Rysunek 21 Platyny

Rysunek 22 Samagowo

Rysunek 23 Selwa

Rysunek 24 Sitno

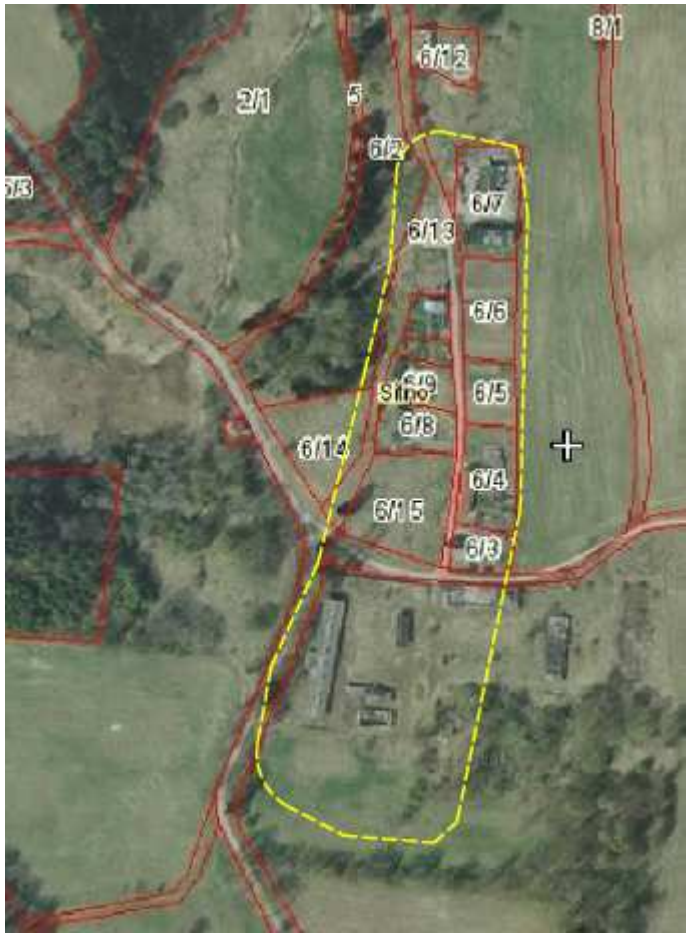

Rysunek 25 Swaderki

Rysunek 26 Świerkocin

Rysunek 27 Tomaszyn

Rysunek 28 Waplewo

Rysunek 29 Wigwałd

Rysunek 30 Witramowo

Rysunek 31 Zawady

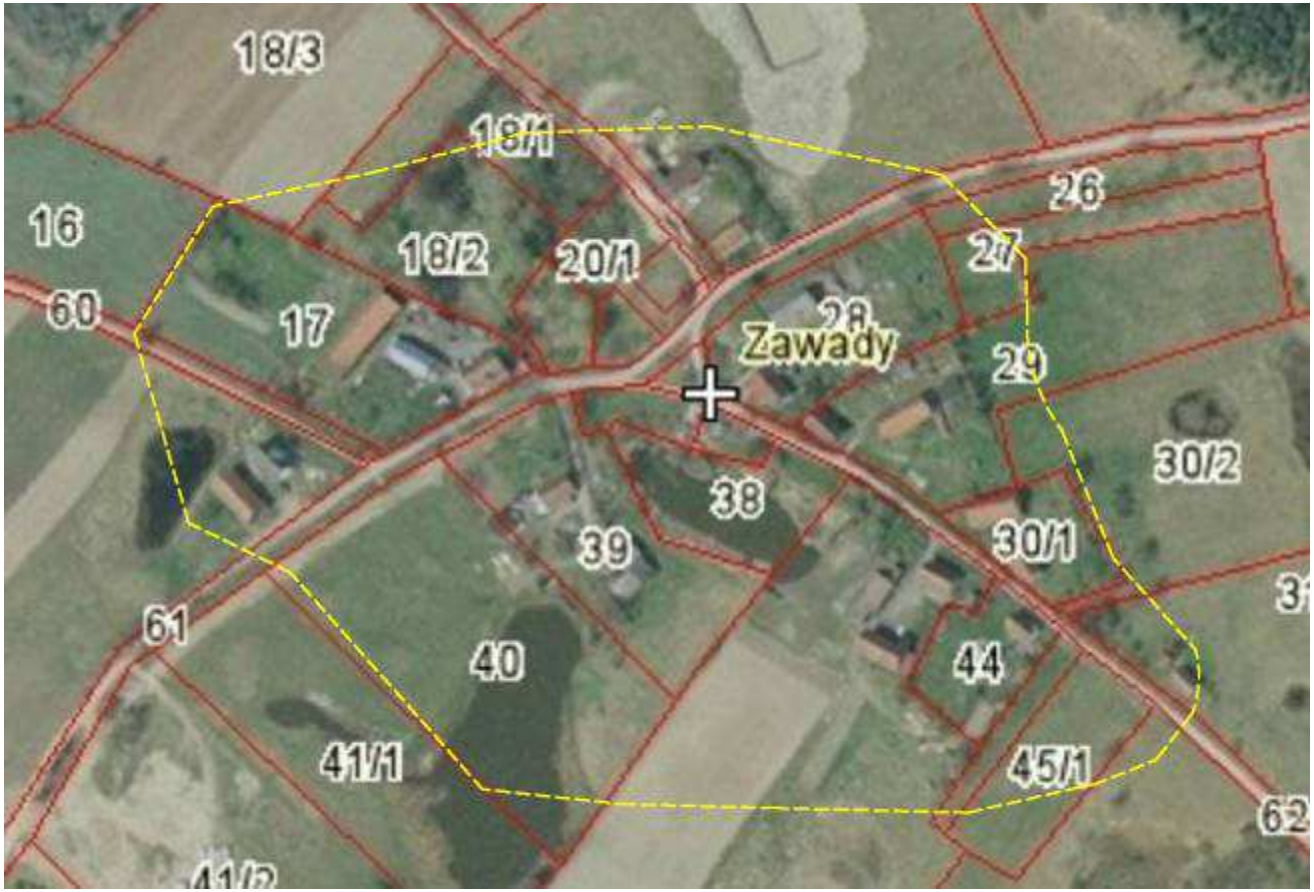

Jednostka strukturalna „TR 1".

Jest to obszar o predyspozycjach zarówno do rozwoju turystyki, leśnictwa oraz rolnictwa w enklawach pomiędzy kompleksami leśnymi. Lesistość w jednostce przekracza 80% powierzchni ogólnej. W zasięgu jednostki położone są następujące miejscowości: Gębiny, Makruty, Mańki, Mycyny, Samagowo, Tomaszyn, Witułty, Zezuty.

Sieć osadnicza jest znacznie rozproszona największa jednostką osadniczą jest miejscowość Mańki licząca około 90 mieszkańców. Północno – wschodnia część jednostki, wchodzi w obszar Natura 2000 Dolina Pasłęki (OSO), Rzeka Pasłęka (SOO) z rezerwatem Ostoja bobrów na rzece Pasłęce oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Pasłęki. Pozostały teren jednostki obejmuje Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Taborskich***. W odniesieniu do tych terenów obowiązują zasady gospodarki przestrzennej wynikające z przepisów odrębnych, w tym w szczególności dotyczących ochrony przyrody.*** Teren jednostki posiada izolację powierzchni terenu od zbiornika wód użytkowych, w związku z tym odporność obszaru na antropopresję jest nieco większa niż pozostały teren gminy. Rygory zawarte w Rozporządzeniach Nr 147 oraz Nr 150 z 2008 roku Wojewody Warmińsko-Mazurskiego zabezpieczają tereny cenne przyrodniczo przed nieracjonalnym użytkowaniem, które naruszyłoby równowagę przyrodniczą obszaru.

Ze względu na wrażliwość obszaru jednostki na antropopresję teren przewidziany do objęcia systemami zbiorczej kanalizacji sanitarnej.

Z ośrodkiem gminy - miastem Olsztynek, obszar jednostki powiązany jest drogami układu podstawowego i uzupełniającego.

W północnej części jednostki w rejonie wsi Makruty nad jeziorem Sarąg występują korzystne warunki do rozwoju funkcji turystycznej. Zabudowa wsi uległa przekształceniu z rolniczej na zabudowę rekreacji indywidualnej. W oparciu o istniejącą zabudowę z możliwością rozbudowy wsi postuluje się rozwój turystyki o charakterze ogólnodostępnym, jak pensjonaty, campingi z zabudową o charakterze bungalowów, małe hotele itp. W jednostkach osadniczych i w zabudowie rozproszonej z uwagi na walory przyrodniczo krajobrazowe istnieją warunki do rozwoju funkcji agroturystycznej, lub tworzenia niewielkich zespołów zabudowy rekreacji indywidualnej na dużych działkach, o zabudowie w charakterze istniejącej zabudowy wiejskiej.

Występują tu warunki zarówno do tworzenia gospodarstw farmerskich (z uwagi na mniejszą niż na pozostałym obszarze gminy wrażliwość na antropopresję) jak i do tworzenia gospodarstw o ekologicznych metodach gospodarowania (w gospodarstwach tych, produkty posiadają atesty „zdrowej żywności"). Gospodarstwa te muszą posiadać specyficzne warunki produkcji, to jest: dobre gleby, czyste powietrze oraz otoczenie niewielkich kompleksów leśnych. Niezbędne jest dobre powiązanie układem komunikacyjnym z rynkami zbytu, ponieważ z reguły są to produkty o niewielkiej trwałości. Wszystkie te warunki na terenie jednostki mogą być spełnione.

Na obszarze całej jednostki nowa zabudowa winna skalą i architekturą nawiązywać do cech regionalnych wysokość budynków do 2 kondygnacji w tym użytkowe poddasze, o nachyleniu połaci od 30^0 do 45^0, krytych dachówką lub materiałem dachówko podobnym. Jest to rejon turystyczno - rolniczy o przewadze gospodarki ekstensywnej z projektowanym zagospodarowaniem agroturystycznym. Obszar położony w większości na terenach o pełnej izolacji powierzchni od użytkowych warstw wodonośnych. Obejmuje miejscowości: Mycyny, Samogowo - Kąpity, Tomaszyn, Mańki, Makruty, Gębiny, Wituły, Zezuty. Rozwiązanie gospodarki wodno – ściekowej.

Jednostka strukturalna „RT"

Jest to obszar o predyspozycjach zarówno do rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno – spożywczego jak i turystyki. Obejmuje zasięgiem następujące miejscowości: Elgnówko, Gaj, Łęciny, Platyny, Tolejny, Warlity Małe, Wigwałd, Zawady. ***Część jednostki położona jest na obszarach objętych prawnymi formami ochrony przyrody: Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Drwęcy, Obszarze Chronionego Krajobrazu Lasów Taborskich, obszarze Natura 2000 "Dolina Drwęcy"***.

Sieć osadnicza jest rozproszona największe jednostki osadnicze to miejscowości Platyny (ok. 306M) i wieś Elgnówko (ok. 284M), która pełni w sieci osadniczej gminy, funkcję ośrodka obsługi ludności (pomocniczy ośrodek obsługi gminy).

Ze względu na zagrożenie dla środowiska wynikające z położenia miejscowości Platyny nad jeziorem o silnie zakłóconym środowisku przyrodniczym niezbędne jest rozwiązanie problemu neutralizacji ścieków w systemach zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Przewiduje się mieszkalno-usługowy i rekreacyjny kierunek rozwoju miejscowości Platyny.

Na pozostałym terenie w sąsiedztwie drogi ekspresowej prognozuje się rozwój gospodarczy w oparciu o projektowany węzeł i drogi gospodarcze. Inwestycje na terenie pasm aktywizacji rozwoju muszą być uzgodnione w zakresie możliwości obsługi z drogi krajowej z Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Z ośrodkiem obsługi gminy - miastem Olsztynek, obszar jednostki powiązany jest drogami układu podstawowego i uzupełniającego.

Na terenie jednostki z uwagi na mniejszą niż na pozostałym obszarze gminy wrażliwość na antropopresję i korzystne warunki przyrodniczo - rolnicze występują sprzyjające warunki do tworzenia gospodarstw farmerskich.

W jednostkach osadniczych i w zabudowie rozproszonej z uwagi na walory przyrodniczo krajobrazowe istnieją warunki do rozwoju funkcji agroturystycznej, lub tworzenia niewielkich zespołów zabudowy rekreacji indywidualnej, w charakterze istniejącej zabudowy wiejskiej.

Na obszarze całej jednostki nowa zabudowa winna skalą i architekturą nawiązywać do cech regionalnych wysokość budynków do 2 kondygnacji w tym użytkowe poddasze, o nachyleniu połaci od 30^0 do 45^0, krytych dachówką lub materiałem dachówko podobnym.

Obszar o pełnej izolacji terenu od użytkowych warstw wodonośnych oraz zlewni pojeziernej. Większość miejscowości jest zwodociągowana. Miejscowości Warlity Małe, Platyny (położone nad jeziorem o silnie zakłóconym środowisku przyrodniczym) powinny zostać skanalizowane.

Jednostka strukturalna „O1"

Obszar jednostki stanowi miasto Olsztynek oraz tereny przyległe do miasta. Obejmuje także następujące jednostki osadnicze: Sudwa, Wilkowo, Jagiełek, Ameryka, Mierki, Jemiołowo, Królikowo, Lichtajny. Tylko północno wschodni fragment jednostki w rejonie miejscowości Ameryka objęty jest ochroną przyrody - obszar Natura 2000 Dolina Pasłęki (OSO), Rzeka Pasłęka

(SOO) z rezerwatem „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce", Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Pasłęki ***oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Taborskich.***

Miasto Olsztynek – główny ośrodek obsługi gminy. Posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Miasto jest węzłem dróg krajowych, które wiążą go z Warszawą, Gdańskiem (droga ekspresowa nr 7), Olsztynem i przejściem granicznym z Obwodem Kalinigradzkim (droga krajowa nr 51, na odcinku Olsztyn – Olsztynek droga ekspresowa). Wzdłuż drogi krajowej prognozuje się powstawanie pasm aktywizacji gospodarczej. W rejonie węzłów pasma będą tworzyły tzw. nisze rozwoju gospodarczego. Realizacja inwestycji przy drodze krajowej winna być uzgodniona w zakresie możliwości obsługi z drogi krajowej z Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad.

Rozwój miasta oparty jest o następujące funkcje:

- ośrodek usługowy dla miasta i gminy,
- budowa portu lotniczego regionalnego w Wilkowie,
- centrum obsługi biznesu,
- miejsce koncentracji przemysłu i urządzeń obsługi rolnictwa,
- miejsce koncentracji usług turystycznych,

Szczegółowa charakterystyka zainwestowania miejskiego jest przedstawiona przy charakterystyce struktury funkcjonalno - przestrzennej miasta.

Na terenie jednostki położony jest projektowany port lotniczy oznaczony symbolem „**W"** posiadający obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Plan przeznacza teren pod funkcje portu lotniczego. Całość zabudowy jest o charakterze wielofunkcyjnym. Obejmuje miedzy innymi– strefy funkcjonalne: płyty lotniska i dróg kołowania, zabudowy portowej, zabudowy hangarami, cargo, parkingów, lokalizacji świateł i zieleni. Wyznacza się również tereny pod zabudowę usługową. Są to usługi o charakterze transportowym, związane z lotniskiem. Ustala się granicę strefy w której przekroczone są normy hałasu od osi dróg krajowych: 170 m od projektowanej obwodnicy w ciągu drogi nr 51 i 310 m od drogi nr 7 jej – na podstawie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Obszar jednostki w większości jest obszarem wielofunkcyjnym. W jednostkach osadniczych przewiduje się rozwój funkcji związanych z oddziaływaniem miasta (miejsca pracy oraz rynki zbytu). Na obszarze prognozuje się rozwój wszystkich form przedsiębiorczości i usług. Rozwój przestrzenny tych funkcji (przedsiębiorczości i usług) wymaga opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W rejonie wsi Lichtajny znajdują się udokumentowane złoża kruszywa Lichtajny I (oznaczone w rysunku studium symbolem PG1), których eksploatację dopuszcza się po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na teren zalegania złóż. Złoża te są obszarami górniczymi.

Sieć osadnicza charakteryzuje się znaczną koncentracją. Tworzą ją jednostki osadnicze w większości o wielkości około 300 mieszkańców: Mierki (424M), Jemiołowo (366M), Królikowo (307M)

Odległość miejscowości od miasta jest nie większa niż 3 km, czyli leżą one w bezpośrednim zasięgu oddziaływania usług miasta. Niezależnie od tego miejscowości te wyposażone są w usługi komercyjne (handel, gastronomia itp.).

Teren ten powiązany jest z miastem drogami układu nadrzędnego, podstawowego i uzupełniającego.

Z uwagi na położenie na terenach bez izolacji lub o izolacji nieciągłej (głównie teren w rejonie miejscowości Sudwa, Wilkowo, Ameryka, Królikowo), od podstawowego poziomu wodonośnego niezbędne jest rozwiązanie problemu neutralizacji ścieków w systemach zbiorczej kanalizacji sanitarnej.

Na terenie jednostki położony w rejonie miejscowości Ameryka, Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci. Z badań przeprowadzonych w minionym okresie (udokumentowane przed II wojną światową) teren ten ma wysokie walory przyrodnicze dla lokalizacji funkcji uzdrowiskowej. W obecnej edycji studium gminy przyjmuje się w dalszym ciągu preferencje do rozwoju funkcji uzdrowiskowej na tym terenie.

Na obszarze całej jednostki nowa zabudowa winna skalą i architekturą nawiązywać do cech regionalnych wysokość budynków mieszkalnych do 2 kondygnacji w tym użytkowe poddasze, o nachyleniu połaci od30^0 do 45^0, krytych dachówką lub materiałem dachówko podobnym. W miejscowości Ameryka dopuszcza się wysokość budynków do 3 kondygnacji, także z dachami dwuspadowymi z użytkowym poddaszem jako 3 kondygnacja.

Jednostka strukturalna „T".

Jest to obszar o szczególnej wrażliwości na antropopresję, wybitnych walorach przyrodniczo krajobrazowych o lesistości powyżej 80%. Zachodnią część jednostki obejmuje obszar Natura 2000 "Dolina Drwęcy" PLH 280001, specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (TZW) Obszar stanowi teren rezerwatu "Rzeka Drwęca". Dodatkowo większość jednostki leży w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Drwęcy.

Preferowany jest do rozwoju turystyki o charakterze krajoznawczym, leśnictwa i rybactwa. Na terenie jednostki znajduje się jedna większa jednostka osadnicza Drwęck (ok. 180M). zainwestowanie turystyczne winno rozwijać się w nawiązaniu do istniejącej jednostki osadniczej, na terenach uzbrojonych w pełną infrastrukturę techniczną z neutralizacją ścieków w systemie zbiorczej kanalizacji sanitarnej.

Nowa zabudowa winna skalą i architekturą nawiązywać do cech regionalnych wysokość budynków do 2 kondygnacji w tym użytkowe poddasze, o nachyleniu połaci od 30^0 do 45^0, krytych dachówką lub materiałem dachówko podobnym.

Teren położony na obszarze o nieciągłej od podstawowego poziomu wodonośnego. Miejscowość Drwęck - miejscowość zwodociągowana - zabudowa wiejska z uzupełnieniami zabudowy rekreacyjnej. Miejscowość powinna zostać skanalizowana, a ścieki bytowo - gospodarcze utylizowane w istniejącej oczyszczalni ścieków w Olsztynku poprzez projektowane systemy przesyłowe.

Jednostka strukturalna „TU".

Jest to obszar o szczególnej wrażliwości na antropopresję, wybitnych walorach przyrodniczo krajobrazowych o lesistości powyżej 80% i znacznej ilości jezior. Główną funkcją obszaru jednostki jest turystyka. Obszar jednostki obejmuje miejscowości: Kołatek, Łutynowo, Łutynówko, Swaderki, Nadrowo, Orzechowo, Kurki, Ząbie, Selwa, Maróz, Marózek Lipowo Kurkowskie, Dąb.

Cały obszar jednostki objęty jest ochroną przyrody: Obszar Natura 2000 "Puszcza Napiwodzko - Ramucka" PLH 280052, - specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (TZW), Obszar Natura 2000 - „Puszcza Napiwodzko – Ramucka" PLB280007 - obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia), zaklasyfikowany jako OSO, Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko – Ramuckiej. Występują tu także inne formy ochrony przyrody - Rezerwat Przyrody Bagno Nadrowskie (52,0 ha), Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko Ramuckiej, Zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Doliny Marózki". ***Na terenie jednostki lokalizacja nowej zabudowy powinna być zgodna z przepisami odrębnymi dotyczącymi w szczególności ochrony przyrody.***

Sieć osadnicza na terenie jednostki jest bardzo rozdrobniona i tworzą ją wsie w większości zamieszkałe w sezonie letnim. Poza sezonem liczą one niewielu mieszkańców. Największe jednostki osadnicze to, Swaderki (130 M), Lipowo Kurkowskie (90 M), Dąb (ok.70 M), Kurki (80 M).

Ze względu na wrażliwość obszaru na antropopresję teren przewidziany do objęcia systemami zbiorczej kanalizacji sanitarnej.

Obszar jednostki powiązany jest z miastem Olsztynek i terenami sąsiednimi drogą układu nadrzędnego (krajową nr 58).

Głównym zadaniem związanym z dalszym rozwojem turystyki na tym obszarze jest uporządkowanie istniejącego zainwestowania głównie w zakresie gospodarki wodno ściekowej oraz podniesienie standardu istniejących obiektów.

Rozwój nowego zainwestowania turystycznego powinien być oparty o następujące zasady polityki przestrzennej:

- zainwestowanie turystyczne winno rozwijać się w nawiązaniu do istniejących jednostek osadniczych, na terenach uzbrojonych w pełną infrastrukturę techniczną,
- preferowany jest rozwój turystyki ogólnodostępnej, (hotele, pensjonaty itp) z bogatym wyposażeniem w dodatkowe urządzenia (rekreacyjne, sportowe, odnowy biologicznej itp)zabudowa letniskowa winna być uzupełnieniem zabudowy wsi i nawiązywać do niej skalą i architekturą budynków.
- nowa zabudowa turystyczna winna skalą i architekturą nawiązywać do cech regionalnych wysokość budynków do 3 kondygnacji w tym użytkowe poddasze, o nachyleniu połaci od 30^0 do 45^0, krytych dachówką lub materiałem dachówko podobnym,
- wsie położone na skraju kompleksów leśnych powinny być wyposażone w obiekty służące jako bazy pobytowe do celów edukacji ekologicznej, z oznakowanymi ścieżkami dydaktycznymi oraz trasami do terenów cennych przyrodniczo.

Na terenie jednostki położony jest obszar o funkcji uzdrowiskowej w rejonie miejscowości Marózek. Teren ten został przewidziany do rozwoju funkcji uzdrowiskowej i utrzymany w kolejnych edycjach opracowań planów regionalnych. Na tym terenie mogą być realizowane obiekty turystyczne hotele, pensjonaty, które w przyszłości mogą być wykorzystane jako zaplecze mieszkalne uzdrowiska.

Jest to rejon o funkcji turystycznej z wyodrębnionym terenem posiadającym potencjalne wartości do rozwoju funkcji uzdrowiskowej. Położenie obszaru jednostki w większości na terenie o izolacji nieciągłej od użytkowych warstw wodonośnych bądź braku izolacji – wieś Dąb. Całość obszaru położona na terenach zlewni pojeziernej. Z wyjątkiem wsi: Świerkocin, Swaderki, Lipowo Kurkowskie, Kołatek oraz ośrodka Mierki miejscowości nie zwodociągowane to: Orzechowo, Selwa, Marózek, Kurki, Ząbie, Dąb.

Należy dążyć do skanalizowania wszystkich miejscowości w tym rejonie siecią kanalizacji sanitarnej zbiorczej i utylizacji ścieków bytowo - gospodarczych w zbiorczej oczyszczalni ścieków lub przepompowanie ścieków do oczyszczalni w Olsztynku..

Jednostka strukturalna „TR2".

Jest to obszar o predyspozycjach zarówno do rozwoju turystyki jak i rolnictwa. Obejmuje miejscowości: Pawłowo, Kunki, Lutek, Nowa Wieś Ostródzka, Gąsiorowo Olsztyneckie, Kolonia Waplewo, Sitno, Jadamowo, Waplewo, Witramowo, Malinowo. Obszar jednostki objęty jest, poza skrajem północnym i południowym ochroną przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko – Ramuckiej oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Mielno.

Sieć osadnicza jest mniej rozproszona przy drodze krajowej nr 7, ale w miarę oddalania się od drogi, na terenach o większej lesistości, jednostki osadnicze są rozdrobnione. Największą jednostką osadniczą jest miejscowość Waplewo licząca około 780 mieszkańców jest to ośrodek obsługi ludności (pomocniczy ośrodek obsługi gminy). Część wsi jest skanalizowana, posiada kolektor główny do którego podłączony jest wojskowy ośrodek wczasowy. Ze względu na wrażliwość obszaru jednostki na antropopresję teren przewidziany do objęcia systemami zbiorczej kanalizacji sanitarnej.

Z ośrodkiem gminy - miastem Olsztynek, obszar jednostki powiązany jest drogami układu nadrzędnego (krajowa nr 7), podstawowego i uzupełniającego. W rejonie węzła na drodze S7 prognozuje się powstawanie obszaru aktywizacji gospodarczej.

W środkowej i południowo – zachodniej części jednostki występują korzystne warunki do rozwoju funkcji turystycznej. W nawiązaniu do istniejącej zabudowy wsi postuluje się rozwój turystyki o charakterze ogólnodostępnym, jak pensjonaty, campingi z karawaningiem, małe hotele itp.

W jednostkach osadniczych z uwagi na walory przyrodniczo krajobrazowe istnieją warunki do rozwoju funkcji agroturystycznej, lub tworzenia niewielkich zespołów zabudowy letniskowej, w charakterze istniejącej zabudowy wiejskiej.

W południowej części jednostki występują warunki do tworzenia gospodarstw farmerskich. W oparciu o istniejąca zabudowę po gospodarstwach uspołecznionych powinny rozwijać się niewielkie zakłady produkcji rolnej, przetwórstwa rolno – spożywczego lub usług dla ludności i rolnictwa.

W rejonie wsi Witramowo i Waplewo znajdują się udokumentowane złoża kruszywa, których eksploatację dopuszcza się po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na teren zalegania złóż. ***Złoża Witramowo, Witramowo I i Witramowo II, są obszarami górniczymi (oznaczone w rysunku studium symbolem PG2)***. Rekultywacja terenu po wyeksploatowaniu złóż w kierunku rolno - leśnym. Dopuszcza się rekultywację w kierunku wodnym i rekreacyjnym.

Na obszarze całej jednostki nowa zabudowa winna skalą i architekturą nawiązywać do cech regionalnych wysokość budynków do 2 kondygnacji w tym użytkowe poddasze, dachy o nachyleniu połaci od 30^0 do 45^0, kryte dachówką lub materiałem dachówko podobnym.

Jest to rejon turystyczno - rolniczy o przewadze gospodarki intensywnej ze wskazaniem na rozwój turystyczny. Teren położony na obszarze o izolacji nieciągłej. Skupiona zabudowa miejscowości o funkcji turystycznej rozmieszczona jest wokół jeziora Mielno. Miejscowości większe są zwodociągowane. Są to wsie: Kunki, Pawłowo, Gąsiorowo, Jadamowo, Sitno, Witramowo, Waplewo, Malinowo, Nowa Wieś Ostródzka.
Należy dążyć do skanalizowania w 1-szym etapie miejscowości zwodociągowanych oraz terenów zainwestowanych turystycznie położonych nad jeziorem Mielno.

III. 7. KIERUNKI PRZEKSZTAŁCEŃ STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ MIASTA

Analiza istniejącego zainwestowania miejskiego pozwala na wyodrębnienie na jego obszarze, wydzielonych obszarów o różnej funkcji i intensywności zainwestowania. Miasto posiada ukształtowaną strukturę funkcjonalno – przestrzenną z wyraźnie zaznaczonymi terenami Starego Miasta oraz terenami mieszkalnictwa i usług oraz przemysłu, baz i składów oraz terenów zielonych. Przekształcenia struktury funkcjonalno - przestrzennej miasta określają dalsze: przeznaczenie terenów, ich funkcjonalne powiązanie, stan ich zagospodarowania oraz możliwości i potrzeby ich przekształceń i rozwoju. Na obszarze miasta wydzielone zostały następujące jednostki struktury funkcjonalno – przestrzennej, które różnią się funkcją zabudowy, intensywnością zainwestowania, chłonnością obszaru i możliwością przekształceń zabudowy oraz zasadami polityki przestrzennej. Tereny te oznaczone zostały symbolami: **„MU”, „U”, „UN”, „UR”, „UL”, „MUW”, „MU1”, „MU2”, „MZ”, „UST”, „US”, „Z”, „ZC”, „ZN”, „P”, „RP”, „WZ”, „NO”.**

Teren „UM”

Jest to jednostka obejmująca zabudowę Starego Miasta z średnio intensywną zabudową mieszkalną oraz koncentracją usług publicznych i komercyjnych.
Jest to obszar częściowo objęty strefą **„A”** ochrony konserwatorskiej, która obejmuje strefę ochrony archeologicznej. W zasięgu strefy obowiązują ustalenia studium zawarte w Rozdziale III.2.2.

Teren „MU”

Jednostka MU obejmuje główną zabudowę istniejącą ***i projektowaną*** miasta, ze średnią intensywnością, w większości starą, zabudową mieszkalną z usługami publicznymi (szkoły, przedszkola, targowisko, park miejski, itp).
Część terenu jednostki położona jest w strefie ochrony konserwatorskiej **„B”.** Jest to teren położony w rejonie ulic Gdańskiej, Pionierów i Sienkiewicza. Także istnieją tu niewielkie rezerwy terenów do uzupełnień zabudowy. Zasady zainwestowania tych fragmentów miasta muszą być zgodne z wytycznymi konserwatorskimi dotyczącymi tego obszaru, które zawarte są w Rozdziale III.2.2.

Częściowo teren jednostki położony w sąsiedztwie Starego Miasta, do ul. Olsztyńskiej, położony jest w strefie ochrony ekspozycji **„E”.** Istnieją tu niewielkie rezerwy terenów do uzupełnień zabudowy. Zasady zainwestowania tych fragmentów miasta muszą być zgodne z wytycznymi konserwatorskimi dotyczącymi tego obszaru, to jest: ochrona historycznego układu ulic i placów, podziałów parcelacyjnych bloków oraz historycznej skali zabudowy. Szczegółowe zasady ochrony określone są w Rozdziale III.2.2.

Pozostały obszar jednostki stanowią tereny położone poza strefami ochrony konserwatorskiej stanowiące zwarte tereny zabudowy jak osiedle po drugiej stronie ulicy Olsztyńskiej między ulicami Wilcza i Sportową z nową zabudową jednorodzinną oraz rozproszona zabudowa w innych częściach miasta ***a także nowoprojektowana zabudowa we wschodniej części miasta***. Na terenach tych wysokość zabudowy winna być dostosowana do potrzeb miasta i wkomponowana w istniejącą zabudowę.

Teren „UN”

Teren projektowanej zabudowy nieuciążliwych usług rzemiosła, lub wariantowo z możliwością realizacji usług turystycznych. Teren ten objęty jest strefą „E” ochrony ekspozycji. Zabudowa winna być wkomponowana w sylwetę miasta i nawiązywać do architektury regionalnej. Szczegółowe zasady ochrony określone są w Rozdziale III.2.2.

Teren „UR”

Teren projektowanej zabudowy usług rzemiosła, lub wariantowo z możliwością realizacji usług turystycznych. Teren ten częściowo objęty jest strefą „E” ochrony ekspozycji. Zabudowa winna być wkomponowana w sylwetę miasta i nawiązywać do architektury regionalnej. Szczegółowe zasady ochrony określone są w Rozdziale III.2.2.
Tereny położone poza strefami ochrony konserwatorskiej. Na wyznaczonych terenach ustala się możliwość realizacji zabudowy usługowej, rzemieślniczej oraz usług związanych z obsługą ciągów komunikacyjnych.

Teren „UL”

Teren projektowanej zabudowy usług związanych z portem lotniczym. Warunki zabudowy określone w obowiązującym planie miejscowym.

Teren „MUW”

Obszar jednostki położony między ulicami Daszyńskiego, Jana Pawła, Mrongowiusza do starych budynków mieszkalnych przy ulicy Świerczewskiego, obejmuje istniejącą zabudowę wielorodzinną z rezerwami terenu pod rozwój zabudowy. Teren ten częściowo objęty jest strefą „E” ochrony ekspozycji. Zabudowa winna być wkomponowana w sylwetę miasta i nawiązywać do architektury regionalnej. Szczegółowe zasady ochrony określone są w Rozdziale III.2.2.
Nowa zabudowa poza strefą ochrony powinna charakteryzować się następującymi cechami: intensywność zabudowy należy dostosować do istniejącej, wysokość budynków do 4 kondygnacji, wysokie dachy kryte dachówką z użytkowym mieszkalnym poddaszem.

Teren „MU1”

Obszar jednostki położony między ulicami, Leśną i Mrongowiusza. Obejmuje istniejąca zabudowę jednorodzinną i małe domy mieszkalne, z niewielkimi rezerwami terenu. Nowa zabudowa powinna charakteryzować się następującymi cechami: intensywność zabudowy należy dostosować do istniejącej, wysokość budynków do 3 kondygnacji, wysokie dachy kryte dachówką z użytkowym mieszkalnym poddaszem.

Teren „MU2”

Tereny przeznaczone pod nową zabudowę mieszkalno – usługową. Obejmują one cztery tereny:

- **A**. pomiędzy ulicami Olsztyńską i Wilczą w kierunku wsi Sudwa,

- **B**. pomiędzy ulicami Gdańską, 22 Lipca, Jagiełły,
- **C**. pomiędzy ulica Pionierów i torami kolejowymi,
- **D** wieś Sudwa do obwodnicy.

Wszystkie cztery tereny postulowane są do objęcia opracowaniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Teren oznaczony symbolem MU2A postulowany jest pod zabudowę jednorodzinną i wielorodzinną o małej intensywności. Dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przyjmuje się wielkość działek ok. 1000m^2, wysokość budynków do 2 kondygnacji, dachy dwuspadowe kryte dachówka z użytkowym mieszkalnym poddaszem. W zabudowie wielorodzinnej wysokość budynków do 4 kondygnacji, dachy dwuspadowe kryte dachówką z użytkowym mieszkalnym poddaszem.

Teren oznaczony symbolem MU2B, częściowo położony jest w strefie ochrony konserwatorskiej „B". Jest to teren położony w rejonie ulic Gdańskiej i 22-Lipca. Zasady zainwestowania muszą być zgodne z wytycznymi konserwatorskimi dotyczącymi tego obszaru, które zawarte są w Rozdziale III.2.2. Teren pozostały przeznaczony jest pod różną intensywność zabudowy, od małych domów mieszkalnych o wysokości do 4 kondygnacji (dachy dwuspadowe kryte dachówką i z użytkowym mieszkalnym poddaszem), do zabudowy jednorodzinnej na działkach od 1000m^2, wysokość budynków do 2 kondygnacji, dachy dwuspadowe kryte dachówką z użytkowym mieszkalnym poddaszem. Na terenie tym należy w planie zarezerwować teren pod usługi.

Teren oznaczony symbolem MU2C przeznaczony jest pod różną intensywność zabudowy, od małych domów mieszkalnych o wysokości do 3 kondygnacji (dachy dwuspadowe kryte dachówką i z użytkowym mieszkalnym poddaszem), do zabudowy jednorodzinnej na działkach od 1000m^2, wysokość budynków do 2 kondygnacji, dachy dwuspadowe kryte dachówką z użytkowym mieszkalnym poddaszem. Na terenie tym należy w planie zarezerwować teren pod usługi.

Teren oznaczony symbolem MU2D postulowany jest pod zabudowę o różnej intensywności. Teren obecnie zabudowany w części istniejącą zabudową mieszkalną oraz rolniczą. Od strony terenów przemysłowych i drogi ekspresowej powinien być zrealizowany ciąg zieleni o charakterze izolacyjnym wiążący się z ekosystemem miejskim. Wysokość i intensywność zabudowy winna być dostosowana do potrzeb miasta i wkomponowana w istniejącą zabudowę.

Teren „UST"

Obszar jednostki położony jest pomiędzy ulicami Gdańską i 22 Lipca. Obejmuje tereny o funkcji sportowo – rekreacyjnej i urządzeń obsługi turystyki oraz zabudowę mieszkalno - usługową. Teren postulowany jest do objęcia opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Nowe zagospodarowanie nie powinno naruszyć drzewostanu istniejącego parku miejskiego ponieważ wchodzi on w skład ekosystemu miejskiego. W przyszłości postuluje się kontynuację istniejących funkcji na obszarze jednostki z uwagi na turystyczny charakter miasta.

Teren „US"

Teren jednostki położony jest nad jeziorem Jemiołowskim i postulowany pod funkcję rekreacji przywodnej dla miasta, z urządzeniami plaży, kąpieliska usługami towarzyszącymi m.in. polem namiotowym campingiem.

Teren „ZN"

Są to tereny zieleni niskiej, otwartej wchodzące w skład ekosystemu miejskiego. Należy je zachować jako tereny otwarte.

Teren „ZC"

Są to tereny zieleni użytkowej położone pomiędzy Skansenem, a ulicą Wilczą. Obejmują one tereny cmentarza z rezerwą pod jego rozbudowę.

Teren „MZ"

Teren położony w sąsiedztwie istniejącego osiedla zabudowy jednorodzinnej, przeznaczony pod budownictwo mieszkaniowe socjalne.

Teren „LS"

Obejmuje teren przy ulicach Mrongowiusza i Leśnej. Jest to istniejący kompleks leśny włączony w ciąg ekosystemu miasta.

Teren „Z"

Tereny zieleni położone na obszarze uciążliwego oddziaływania projektowanego obejścia miasta w ciągu dróg krajowych nr 7 i nr 51 oraz zabudowy przemysłowej. Tereny te wyłączone są z zabudowy mieszkalnej.

Teren „U"

Obejmują urządzenia usług publicznych o ponadlokalnym znaczeniu. Należą do nich Skansen (Muzeum Budownictwa Ludowego) oraz Dom Dziecka. Są to urządzenia istniejące. Postulowane jest powiększenie terenu Skansenu i wpisanie do zadań publicznych.

Teren „P"

Obejmują tereny zainwestowania ***usługowego i*** przemysłowego w rejonie ulic: Pionierów, Zielona, Mierkowska, Mrongowiusza, Towarowa. W jednostkach tych znajdują się znaczne rezerwy terenu pod rozwój zakładów ***usługowych i*** przemysłowych, rzemiosła, magazynów, składów i hurtowni. Postulowane zasady zagospodarowania rezerw terenowych:

- wielkość działek uzależniona od prowadzonej działalności gospodarczej;
- architektura obiektów powinna nawiązywać do tradycyjnej zabudowy gospodarczej, wskazane są dachy dwuspadowe, kryte dachówką lub materiałem dachówko podobnym.

Teren „P1"

Teren po zrekultywowanym składowisku odpadów, który obejmuje projektowaną zabudowę produkcyjną oraz usługi komunalne. Nowe zagospodarowanie wynikające z przeznaczenia w studium winno być zgodne z przepisami odrębnymi dotyczącymi składowisk odpadów. W przypadku realizacji obiektów budowlanych należy obligatoryjnie oddzielić je od terenów mieszkalno – usługowych pasem zieleni wysokiej.

Teren „WZ"

Tereny komunalnych ujęć wody położone przy ulicach Gdańskiej i Jemiołowskiej. Przy ul. Jemiołowskiej ujęcie wody oraz stacja uzdatniania zostały rozbudowane i zmodernizowane.

Teren „NO"

Teren istniejącej oczyszczalni ścieków z rezerwą terenu pod rozbudowę oczyszczalni ścieków w celu prawidłowego jej funkcjonowania. Od strony drogi krajowej należy zabezpieczyć teren pod zieleń izolacyjną.

III. 8. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACJI W GMINIE

Na podstawie diagnozy uwarunkowań rozwoju gminy został dokonany podział funkcjonalny dróg w gminie Olsztynek. Zakłada on trzystopniowy podział składający się z układu nadrzędnego, podstawowego i uzupełniającego.

Układ nadrzędny tworzą następujące drogi:

- ***Droga ekspresowa nr S7 (E-77) Gdańsk – Olsztynek – Warszawa – Kraków – Rabka -granica państwa.***
  Droga ta zapewnia połączenie województwa z Warszawą, południem kraju oraz nadbałtyckimi portami morskimi, leży w VI korytarzu transportowym (sieć TEN-T)

Miasto Olsztynek posiada nową obwodnicę w ciągu dróg krajowych ekspresowych S7 i S51 wybudowaną w parametrach klasy S z węzłami bezkolizyjnymi - na drodze S7 oraz na S51 w kierunku Olsztyna. Węzeł na drodze S7 pozwala na bezkolizyjne włączenie i wyłączenie na kierunku Warszawa i Gdańsk. Przebudowane odcinki drogi S7 posiadają nośność 11,5 t. Droga ekspresowa S7 z racji ograniczonej dostępności związanej z klasą funkcjonalno – techniczną nie obsługuje przyległych terenów, w związku z powyższym konieczne jest odpowiednie powiązanie miejscowości poprzez budowę węzłów. Na nowo wybudowanym odcinku drogi S7 tj. od węzła Olsztynek w kierunku Warszawy są to węzły Pawłowo i Waplewo. Dojazdy do obiektów i posesji odbywają się teraz poprzez sieć dróg istniejących uzupełnioną w niezbędnym zakresie o odcinki dróg dojazdowych.

W miejscowościach podłączonych do drogi krajowej ekspresowej S7 poprzez węzły bezkolizyjne proponuje się lokalizację usług, hurtowni lub wytwórni związanych z koniecznością szybkiego dostępu do głównego układu komunikacyjnego.

Planowana rozbudowa drogi S7 na pozostałym odcinku w gminie Olsztynek tj. od węzła Olsztynek w kierunku Gdańska powinna być wykonana tak, aby mogły być zachowane powiązania ekologiczne, Studium zakłada potrzebę wykonania technicznych urządzeń w postaci przepustów, przejść rowerowo-pieszych oraz przejazdów pod lub nad drogą S 7.

Dla pozostałego do przebudowy odcinka drogi krajowej S7 Gdańsk – Olsztynek – Warszawa – granica państwa zabezpieczyć należy pas terenu o szerokości 100m w liniach rozgraniczających ze zwiększoną rezerwą terenu pod budowę węzłów. Lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej należy przyjąć w odległości nie mniejszej niż:
310m, licząc od osi drogi dwujezdniowej istniejącego i docelowego przebiegu drogi S7

- ***Droga ekspresowa nr S51 na odcinku Olsztyn – Olsztynek, na odcinku gr. państwa - Olsztyn droga krajowa nr 51***
- ***Przebudowana obecnie do parametrów klasy S na odcinku od węzła Olsztynek (droga S7) poprzez obwodnicę Olsztynka i węzeł na drodze S51 na kierunku Olsztyna do miejscowości Ameryka o nośności 11,5 t. Pozostały odcinek (Ameryka – Olsztyn)wymaga przebudowy do parametrów klasy S.***
- ***W układzie nadrzędnym znajduje się także droga krajowa nr 58 (Olsztynek – Zgniłocha – Szczytno - Szczuczyn)***

Obecnie nie spełnia wymogów klasy G (projektowany odcinek obwodnicy będzie posiadał parametry klasy GP). W ciągu tej drogi w miejscowości Kurki znajdują się dwa obiekty mostowe o nie normatywnej nośności 15 T a jeden z nich również o nienormatywnej skrajni drogowej. Nośność dla tej drogi, określona przez Zarządcę, wynosi do 8 t. Droga ta przebiega przez tereny cenne przyrodnicze.

W studium zabezpieczona jest rezerwa 50 m w liniach rozgraniczających oraz budowa nowego połączenia drogi nr 58 z drogą nr 51 (wyeliminowanie przebiegu drogi krajowej przez centrum Olsztynka). Na mapie Studium Gminy zaznaczono projektowany odcinek obwodnicy w ciągu drogi nr 58 (warianty).

Układ podstawowy tworzą drogi zapewniające powiązania gminy z województwem. Układ ten tworzą następujące drogi:

- ***Droga wojewódzka nr 537 Lubawa-Pawłowo (klasy Z) dla której w studium zarezerwowano 30m w liniach rozgraniczających, nośność do 8 t.***

oraz następujące drogi powiatowe:

- ***Droga nr 1425N Olsztynek – Podlejki;***
- ***Droga nr 1232N Olsztynek – Elgnówko – Szyldak;***
- ***Droga nr 1437N Olsztynek – Nadrowo;***
- ***Droga nr 1526N odcinek Waplewo – Maróz- Żelazno;***
- ***Droga nr 1435N Pawłowo - Kunki – Olsztynek;***
- ***Droga nr 1260N odcinek Olsztynek – Drwęck;***
- ***Droga nr 1528N odcinek Witramowo – Bolejny;***

Drogi powiatowe (wyżej wymienione) należy projektować (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Wodnej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. nr 43 z 1999r. poz. 430)) do przebudowy do klasy Z – zbiorcza, dla której należy zabezpieczyć linie rozgraniczające szerokości 20 m. Szerokość tych linii może być zwiększona, jeżeli wyniknie to z rozpoznania w koncepcji programowo- przestrzennej na etapie przygotowań do kompleksowej przebudowy w/w dróg do parametrów klasy Z.

Zgodnie z definicją podaną w ustawie o drogach publicznych (Dz. U. Nr 106 z 1998 roku) do dróg powiatowych zalicza się drogi stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedziby gmin między sobą. Drogi te pełnią funkcje głównych powiązań sieci osadniczej na terenie gminy, a także wystarczająco wiążą gminę z województwem. Barierą w ich prawidłowym funkcjonowaniu jest stan techniczny, pogarszający się z roku na rok ze względu na brak planowych modernizacji i odnów dróg oraz wzrastający ruch i ilość pojazdów wysoko tonażowych.

W studium postuluje się przekwalifikowanie dróg powiatowych nie spełniających wymogów definicji podanej w do kategorii dróg gminnych. Będą to drogi powiatowe nie zakwalifikowane do układu podstawowego gminy i tworzące z drogami gminnymi układ uzupełniający.

Pozostałe drogi powiatowe i gminne tworzą w gminie układ uzupełniający. Wszystkie drogi tworzące w gminie układ uzupełniający wymagają poprawienia stanu technicznego dla prawidłowego funkcjonowania gminy i prawidłowej

obsługi mieszkańców. Drogi powiatowe należy projektować w klasie L (lokalna) i zabezpieczyć pas drogowy szerokości min. 15 m. Drogi gminne należy projektować w klasie L (lokalna) lub D (dojazdowa) i zabezpieczyć dla nich pas drogowy szerokości min. 12 m

Dotychczasowe drogi zakładowe zgodnie z ww. rozporządzeniem zaliczone zostały do dróg wewnętrznych.

Drogi gminne, wewnętrzne i część powiatowych tworzą układ komunikacyjny bezpośrednio obsługujący małe jednostki osadnicze, ośrodki turystyczne oraz zapewniają dojazd do pól i lasów. Drogi te wymagają poprawienia stanu technicznego, a więc budowę nowych nawierzchni na odcinkach szczególnie ważnych dla prawidłowego funkcjonowania gminy i prawidłowej obsługi mieszkańców. Będą to ciągi:

- ***Mańki – Tomaszyn***
- ***Świętajny – Zawady***
- ***Kunki – Łutynowo***
- ***Droga nr 58 – Świerkocin***
- ***Mańki – Wymój.***

Po nowym podziale administracyjnym dróg ważne będzie prowadzenie możliwie jednolitej i konsekwentnej polityki przez samorządy. Umożliwi to efektywne wykorzystanie środków finansowych i przez to działanie poprawę istniejących warunków i bezpieczeństwo ruchu, a także pomoże zmniejszyć koszty środowiskowe.

Na terenie gminy powinny być realizowane ścieżki rowerowe służące dwu różnym rodzajom ruchu: dla ruchu lokalnego oraz rowerowe trasy turystyczne wzdłuż mało uczęszczanych dróg lokalnych, przebiegające w pobliżu interesujących zabytków kultury i obiektów przyrodniczych. Przy projektowaniu ścieżek pieszo-rowerowych oraz szlaków rowerowych należy zadbać o ich połączenia. W ramach przedsiębiorczości własnej mieszkańców gminy szlaki rowerowe powinny być uzupełnione urządzeniami typu: miejsca widokowe, miejsca biwakowe, mała gastronomia, itp.

Przez teren gminy przebiega regionalna linia kolejowa nr 216 zelektryfikowana, jednotorowa, pierwszorzędna (utrzymywana i finansowana przez samorząd województwa) Działdowo – Olsztyn. Jest to główne powiązanie województwa z Warszawą i magistralą kolejową nr 9 (E-65) Gdańsk- Katowice.

Polityka przestrzenna gminy w zakresie komunikacji przedstawia się następująco:

- ***stymulowanie rozwoju przestrzennego gminy, poprzez:***
  - ***zapewnienie powiązań z krajowym systemem transportowym,***
  - ***zapewnienie dostępności celów podróży, umożliwiające mieszkańcom gminy udział w różnych formach aktywności społeczno – gospodarczej,***
  - ***zapewnienie wymaganego standardu podróży (czasu i warunków jazdy),***
- ***stworzenie odpowiednich warunków dowozu i wywozu surowców i produktów, w szczególności poprzez rozważenie zastosowania różnych gałęzi transportu (transport intermodalny),***
- ***łagodzenie uciążliwości funkcjonowania transportu.***

Jako główne zasady przyjęto, iż obsługa zainwestowanych terenów oraz nowych przedsięwzięć budowlanych pod względem obsługi komunikacyjnej powinna następować wyprzedzająco lub co najwyżej równolegle z inwestowaniem.

Istniejący obecnie układ dróg na terenie gminy Olsztynek jest zadawalający, w związku z czym poprawa układu komunikacyjnego powinna następować poprzez ciągłą modernizację istniejących dróg .

Podstawowe zagadnienia polityki komunikacyjnej na szczeblu lokalnym wymagają określenia:

- ***prowadzenia ruchu rowerowego – trasy lokalne nad brzegami jezior i w miejscach atrakcyjnych turystycznie,***
- ***lokalizacji parkingów w miejscach atrakcyjnych dla turystów – współpraca z samorządami wojewódzkim i powiatowym,***
- ***sposobu prowadzenia ruchu tranzytowego i docelowego – współpraca z samorządem wojewódzkim,***
- ***modernizacji odcinków dróg gminnych i powiatowych (samorząd powiatowy) w celu usprawnienia funkcjonowania układu komunikacyjnego gminy,***
- ***przeglądu dróg gminnych i powiatowych pod kątem funkcjonalności.***

III. 9. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACJI W MIEŚCIE

Układ nadrzędny w mieście w chwili obecnej tworzy droga krajowa nr 58. której przebieg należy teraz skorygować tak aby łączyła się z obecnym przebiegiem drogi krajowej S7. Aktualnie ruch w mieście od węzła Olsztynek Północ w kierunku drogi krajowej nr 58 przebiega ulicami: Mrongowiusza, Daszyńskiego Jana Pawła II i Mierkowską. Taki przebieg drogi krajowej nr 58 powinien obowiązywać do czasu wybudowania obejścia Olsztynka na tym kierunku. Należy dążyć do zmiany jej obecnego przebiegu przez tereny miejskie w szczególności poprzez budowę obwodnicy miasta od strony wschodniej, łączącej się z obwodnicą Olsztynka w ciągu drogi nr 51 przy węźle Olsztynek Północ.

Ponadto do układu nadrzędnego miasta należy zakwalifikować ulice: Olsztyńską, Mrongowiusza, Gdańską, Jagiełły, Mierkowską, Jana Pawła II i Daszyńskiego. Obecnie po wybudowaniu obwodnicy Olsztynka w ciągu dróg krajowych S7 i 51 oraz w przyszłości po przełożeniu przebiegu drogi nr 58 poza centrum miasta ulice te pełnią lub będą pełniły rolę ulic zbiorczych obsługujących wyłącznie miasto. Wyeliminowanie tranzytu poza obręb miasta pozwala na bezpieczne zagospodarowanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe.

Układ podstawowy w mieście tworzą następujące ulice: Jagiełły, Strażacka, Grunwaldzka, Warszawska, Chopina, Kościuszki, Szkolna, Zielona, Leśna, Świerczewskiego, Wilcza i 22 Lipca. Ulice: Wilcza, 22 lipca i Zielona są obecnie drogami powiatowymi. Pozostałe ulice tworzą w mieście układ uzupełniający. Łącznie ok. 3,5 km ulic w mieście posiada nawierzchnię gruntową lub ulepszoną i wymaga modernizacji i budowy nowej nawierzchni.

Przebudowy wymagają również skrzyżowania Jagiełły - Strażacka, oraz ciąg Chopina - Strażacka - Grunwaldzka - zgodnie z planem miasta na odc. od ul. Chopina do Grunwaldzkiej.

Barierę w rozwoju dzielnicy przemysłowej i prawidłowym powiązaniu jej z główną siecią dróg krajowych (S7 i 51) jest przejazd kolejowy. Przełożenie drogi krajowej nr 58 (ul. Mierkowska) i budowa wiaduktu nad torami PKP pozwoli na bezkolizyjne podwiązanie tego kierunku i dzielnicy przemysłowej z drogami krajowymi S7 i51, a więc włączenie w główną sieć.

III. **10. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W GMINIE**

Gospodarka wodna.

Sprzyjające warunki hydrogeologiczne i dobra jakość wód wgłębnych dają podstawy do programowania zbiorowego zaopatrzenia w wodę wszystkich niezwodociągowanych jednostek osadniczych z wodociągów lokalnych wiejskich bądź zbiorowych grupowych. Wykorzystane do tego celu powinny być w maksymalnym stopniu istniejące, wydajne odwierty studzienne i istniejąca infrastruktura techniczna. Obecnie na obszarze gminy funkcjonuje 11 ujęć wody. W okresie perspektywicznym przyjmuje się istniejące ujęcia wody z możliwością ich rozbudowy, w przypadku braku możliwości rozbudowy sieci (tereny leśne, jeziora) dopuszcza się możliwość realizacji nowych.

- W celu ochrony środowiska jak również podniesienia standardu życia ludności zamieszkałej oraz istniejącej i projektowanej bazy turystycznej należy dążyć do objęcia całej ludności gminy siecią wodociągową zbiorczą.
- Zgodnie z obowiązującymi przepisami **na terenach bez izolacji od użytkowych warstw wodonośnych bądź izolacji nieciągłej w szczególności na obszarach już zainwestowanych i przewidywanych do zainwestowania konieczna jest budowa ujęć wody i sieci wodociągowych równolegle z budową systemów kanalizacji sanitarnej.**

Gospodarka ściekowa.

Gmina Olsztynek znajduje się na terenie Aglomeracji Olsztynek, obejmującej miejscowości: Olsztynek, Świerkocin, Kołatek, Jemiołowo, Łutynówko, Łutynowo, Mierki, Ameryka, Jagiełek, Królikowo, Jućza, Sudwa, Wilkowo, Kunki, Lutek, Waplewo, Pawłowo, Nadrowo, Swaderki, Marózek, Selwa, Kurki, Lipowo Kurkowskie. Zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych należy dążyć do objęcia systemem kanalizacji sanitarnej całego obszaru aglomeracji. Aglomeracja Olsztynek, została wyznaczona Rozporządzeniem nr 10 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 21 marca 2007 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Olsztynek (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. z 2007 r. Nr 42 poz. 685). Zgodnie z zapisami Krajowego Programu Oczyszczania ścieków Komunalnych zadaniem gminy jest realizacja systemów kanalizacji sanitarnej do nieprzekraczalnego terminu określonego w tym Programie dla aglomeracji Olsztynek."

Specyfika terenu, budowa geologiczna, rodzaj zagospodarowania przestrzennego oraz wysokie wymogi w zakresie ochrony środowiska wymagają uwzględnienia w gospodarce ściekowej powyższych zasad:

- Zaleca się w 1-szym etapie rozwiązania systemowe gospodarki ściekowej w miejscowościach położonych na terenach bez izolacji od użytkowych warstw wodonośnych bądź o izolacji nieciągłej. Rozwiązanie to powinno zostać potraktowane priorytetowo ze względu na zagrożenie zanieczyszczeniem użytkowych warstw wodonośnych. Miejscowości położone na tych terenach powinny być skanalizowane z odprowadzeniem ścieków do systemów przesyłowych bądź istniejących lub projektowanych oczyszczalni.
- Na terenach jw. należy realizować kanalizacje sanitarną równolegle z budową wodociągu.
- Z uwagi na położenie dużego obszaru gminy na terenie zlewni jezior w miejscowościach pozbawionych infrastruktury zbiorczej zaleca się realizacje sieci wodociągowej równolegle z budowa kanalizacji sanitarnej zbiorczej. W miejscowościach posiadających już wodociąg powinna być zrealizowana zbiorcza kanalizacja sanitarna.
- Przyjmuje się zasadę skanalizowania docelowo wszystkich miejscowości gminy oraz realizację systemów przesyłowych zbiorczych z przesyłem do istniejącej w Olsztynku oczyszczalni.
- Na terenach pozbawionych izolacji od użytkowych warstw wodonośnych oraz izolacji nieciągłej nie dopuszcza się gromadzenia ścieków w zbiornikach bezodpływowych lub innych rozwiązań gospodarki ściekowej zagrażających użytkowym warstwom wodonośnym.

Gospodarka gazowa.

Z uwagi na przebiegające przez gminę gazociągi wysokiego ciśnienia i średniego ciśnienia należy przewidywać możliwości gazyfikacji gminy siecią gazową średniego ciśnienia poprzez stacje redukcyjne I^0 . Należy opracować koncepcję gazyfikacji gminy. W momencie realizacji powyższych inwestycji należy dążyć do podwyższenia standardu życia ludności poprzez eliminacje uciążliwych dla środowiska małych, lokalnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym z przechodzeniem na opalanie gazem bądź olejem opałowym.

Elektroenergetyka

Przez teren Gminy przebiega linia napowietrzna wysokiego napięcia 220 kV stanowiąca ważny element Krajowego Systemu Energetycznego , relacji Włocławek Azoty - Olsztyn I. Zgodnie z planem Krajowej Elektroenergetycznej Sieci Przesyłowej planowana jest budowa napowietrznej dwutorowej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 2 x 400 kV relacji Płock – Olsztyn Mątki po trasie zbliżonej do trasy istniejącej linii 220kV. W okresie przejściowym jeden tor może pracować na napięciu 220kV.

Dla istniejącej linii 220kV wymagany jest pas technologiczny 50 m (po 25m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym)

Dla projektowanej linii 400kV wymagany jest pas technologiczny 70m (po 35m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym)

Wytyczne dotyczące ograniczenia w użytkowaniu terenu w pasie technologicznym elektroenergetycznej linii przesyłowej najwyższych napięć:

- ***warunki lokalizacji wszelkich obiektów w pasie technologicznym należy uzgadniać z właścicielem linii – PSE- Oprator S.A. z siedzibą w Konstancinie – Jeziornie,***

- ***w pasie technologicznym nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na pobyt stały ludzi,***
- ***dopuszcza się odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę istniejącej linii,***
- ***pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej – zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym mogą być przeprowadzane w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalna wysokość drzew i krzewów,***
- ***wszelkie zmiany kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,***
- ***dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych.***

Lokalizacja elektrowni wiatrowych w pobliżu linii elektroenergetycznych najwyższych napięć musi spełniać wymagania Standardowej Specyfikacji Technicznej zgodnie, z którą minimalna wymagana odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej NN określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od osi linii, wynosi trzykrotna średnice koła (3xd) zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej.

Zaopatrzenie w energię elektryczną Gminy odbywa się ze stacji GPZ Olsztynek 110/15/15 kV pracującej w relacji linii 110 kV Mątki - Nidzica będącej własnością ENERGA - OPERATOR SA. Stacja ta wyposażona jest w dwu systemową rozdzielnię 15 kV , z której wyprowadzone są linie rozdzielcze 15 kV przebiegające przez teren gminy , drugostronnie włączone do GPZ 110/15 Gietrzwałd, GPZ 110/15 kV Ostróda, do GPZ 110/15 kV Olsztyn Południe, do GPZ 110/15 kV Nidzica, do stacji 15/15 kV PZ Samin. Energia elektryczna do odbiorców doprowadzana jest, w większości poprzez stacje transformatorowe 15/0,4 kV promieniowo podłączone do sieci rozdzielczej 15 kV.

Dla linii 110kV należy zachować teren ograniczonego użytkowania w odległości ok.15m od skrajnego przewodu linii, dla linii 15 kV po 5m od skrajnego przewodu linii.

Ze względu na konieczność stałego zwiększania bezpieczeństwa dostawy energii elektrycznej w regionie oraz stale rosnące zapotrzebowanie na moc i energię, niezbędna będzie w perspektywie najbliższych lat przebudowa istniejących linii napowietrznych 110kV relacji GPZ Matki – GPZ Olsztynek i GPZ Olsztynek – GPZ Nidzica w zakresie ich dostosowania do temperatury +80^{0}C (inwestycja obszarowo zamknięta w pasie istniejącej linii) oraz budowa nowego odcinka linii 1-torowej 110kV od miejscowości Biesal (gm. Gietrzwałd) do stacji GPZ Olsztynek.

Zarówno konfiguracja sieci elektroenergetycznej jak i stan urządzeń zasilających zapewniają dużą dyspozycyjność i duże możliwości przesyłowe gwarantujące właściwe zabezpieczenie potrzeb elektroenergetycznych gminy .

Na większości obszaru gminy, ewentualne plany inwestycyjne wymagające zabezpieczenia elektroenergetycznego można realizować po wykonaniu lokalnych dowiązań do istniejącej sieci SN 15 kV i wybudowaniu stacji 15/0,4 kV w zależności od potrzeb. W mieście w projektowanych ciągach komunikacyjnych, chodnikach ulic itp. Należy zarezerwować pasy techniczne dla projektowanych sieci elektroenergetycznych wraz z lokalizacjami projektowanych stacji transformatorowych oraz złączy kablowych i kablowo – pomiarowych.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Gmina Olsztynek połączona jest kablem światłowodowym z centralą Telekomunikacji w Olsztynie**.** Ustala się konieczność zabezpieczenia technicznej i przestrzennej dostępności do systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych, funkcjonujących na rynku usług komunikacji elektronicznej poprzez możliwości :

- lokalizowania sieci telekomunikacyjnych zarówno w tradycyjnych jak i w nowych technologiach, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury światłowodowej;
- objęcia terenu gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemami sieci internetowych; wojewódzkiej i krajowej;
- rozwoju systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i w regionie.

Sieć telefoniczna na terenie miasta i gminy wybudowana jest głównie, jako podziemna, kablowa w układzie szkieletowym umożliwiającym dalszą rozbudowę w miarę wzrostu potrzeb.

Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy ustala się możliwość wykorzystania odnawialnych źródeł energii (zgodnie z ustawą prawo energetyczne), z wyłączeniem Zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Dolina Marózki".

Na terenie gminy nie ustala się lokalizacji elektrowni wiatrowych powyżej 100kW. Dopuszcza się lokalizacje małych elektrowni wiatrowych w gospodarstwach rolnych o wysokości całkowitej poniżej 30m poza terenami objętymi prawnymi formami ochrony przyrody. Przy wyborze szczegółowej lokalizacji elektrowni wiatrowych w gospodarstwach rolnych względem najbliższych sąsiednich zabudowań przeznaczonych na pobyt ludzi należy kierować się minimalizacją oddziaływań akustycznych, zarówno o częstotliwościach słyszalnych jak i niesłyszalnych (infradźwięki), gwarantując brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu oraz zagrożeń dla zdrowia ludzi (zgodnie ze współczesna wiedzą w tej dziedzinie). Takie same kryteria należy stosować przy wyborze konstrukcji turbin wiatrowych. Lokalizacja odnawialnych źródeł energii możliwa jest ponadto po przeprowadzeniu badań niezbędnych do określenia wpływu tych inwestycji na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego oraz istniejące formy ochrony przyrody. Przeprowadzenie tych analiz winno odbywać się z uwzględnieniem aktualnych wyników badań określających wpływ urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na:

1. ***lokalne zasoby przyrodnicze w miejscu lokalizacji oraz jego otoczeniu, a w szczególności naturalne zbiorowiska roślinne np. lasów torfowisk, bagien, muraw kserotermicznych i solnisk,***
2. ***walory krajobrazowe, obiekty objęte ochroną konserwatorską,***
3. ***zasoby przyrodnicze gminy i regionu, ze szczególnym uwzględnieniem ornitofauny i chirepterofauny,***
4. ***szlaki migracyjne zwierząt oraz miejsca ich odpoczynku i żerowania w trakcie sezonowych wędrówek,***
5. ***obszary objęte jedną z form ochrony przyrody ustanowioną przez radę gminy, wojewodę lub ministra właściwego do spraw środowiska, położone w obrębie gminy i gmin sąsiadujących,***

6. ***obszary cenne przyrodniczo leżące w obrębie gminy i gmin sąsiadujących, w tym wskazane w: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, opracowaniach ekofizjograficznych, waloryzacji przyrodniczej, programach ochrony przyrody nadleśnictw i publikacjach naukowych,***
7. ***występowanie w obrębie miejsca lokalizacji inwestycji, na terenie gminy oraz w gminach sąsiadujących gatunków ujętych w Konwencji Berneńskiej, Bońskiej (w tym w dodatkowym porozumieniu dotyczącym ochrony nietoperzy), przepisach Unii Europejskiej oraz w czerwonych listach i czerwonych księgach gatunków zagrożonych.***

Celem Strategii Rozwoju Energetyki Odnawialnej przyjętej przez Radę Ministrów we wrześniu 2000 r., Polityki Energetycznej Polski do 2025 r., przyjętej przez Radę Ministrów 4 stycznia 2005 r. oraz przyjętej również przez Radę Ministrów w 2003 roku Polityki Klimatycznej Polski – Strategie redukcji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020., jest zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju do 7,5% w 2010 r. i do 14% w 2020 roku. Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) ułatwi przede wszystkim osiągnięcie założonych w polityce ekologicznej celów w zakresie obniżenia emisji zanieczyszczeń odpowiedzialnych za zmiany klimatyczne oraz substancji zakwaszających.

Lokalizowanie na terenie gminy farm ogniw fotowoltaicznych może być realizowane na terenach przewidzianych w planach miejscowych pod produkcję, bazy i przemysł, oraz na terenach rolnych zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i przepisami odrębnymi (w tym prawo budowlane). W związku z położeniem znacznego obszaru gminy na terenach bez izolacji od wód użytkowych przed lokalizacja ogniw fotowoltaicznych należy wykonać badania geologiczne na obecność warstwy izolacyjnej od poziomu wodonośnego. W przypadku braku izolacji wyklucza się lokalizację farm ogniw fotowoltaicznych.

Na terenie gminy wszystkie rzeki o większych przepływach, na których można by realizować elektrownie wodne stanowią korytarze ekologiczne o znaczeniu europejskim, a Pasłęka jest dodatkowo rezerwatem przyrody. W związku z powyższym nie przewiduje się na terenie gminy lokalizacji elektrowni wodnych, ponieważ, przegrodzenie korytarza ekologicznego może mieć negatywne skutki dla środowiska, których kompensacja przewyższy wartość uzyskaną z lokalizacji takiego przedsięwzięcia.

Spodziewane wody geotermalne mogą mieć temperaturę maksymalnie do około 45 - 50° i ich ewentualne wykorzystanie do ogrzewania prawdopodobnie wymagać będzie zastosowania pomp cieplnych.

III. 11. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W MIEŚCIE

Gospodarka wodna

Dwa wydajne ujęcia wody w pełni zaspakajają potrzeby odbiorców. W perspektywie przyjmuje się istniejące ujęcia wody jako wystarczające.

Na powyższych ujęciach konieczne jest wykonanie stacji uzdatniania wody z uwagi na występowanie w wodzie surowej ponadnormatywnych ilości żelaza i manganu. (Stacja uzdatniania wody na ul Jemiołowskiej została zmodernizowana w 2008 r,) W perspektywie adaptuje się istniejące magistrale wodociągowe, natomiast w sieci rozdzielczej, w szczególności w zwartej zabudowie, zajdzie konieczność sukcesywnej wymiany odcinków tej sieci, a w przypadku zabudowy nowych terenów miejskich konieczność budowy nowych sieci rozdzielczych.

W celu zapewnienia odpowiedniego ciśnienia w całej sieci rozdzielczej konieczne jest spierścieniowanie sieci. Generalne działania powinny dotyczyć następujących połączeń:

- magistrala wodociągowa w ul. Jemiołowskiej ∅ 250 z siecią rozdzielczą w ul. Słonecznej
- magistrala wodociągowa przesyłowa ∅ 160 w ul. Wilczej z siecią rozdzielczą ∅ 100 w ul. Leśnej.

Gospodarka ściekowa

Obecnie miasto skanalizowane jest 95% siecią kanalizacji sanitarnej o różnej przepustowości. W obrębie zwartej zabudowy centrum miasta sieć kanalizacji sanitarnej stanowi w ok. 10 % kanalizację ogólnospławną.

Część miasta nie posiadająca kanalizacji sanitarnej to teren od ulicy Grunwaldzkiej, poprzez ul. Inwalidów, 22 lipca w kierunku Królikowa, oraz na ul. Porannej. Sieć kanalizacji w okolicach centrum miasta wymaga remontu ze względu na slaby stan techniczny.

Docelowo cały teren miasta i bezpośrednio przyległe miejscowości Jak Sudwa i Mierki położone na terenach bez izolacji od wód użytkowych powinny być włączone w system miejski kanalizacji sanitarnej. Dotyczy to także nowych terenów przewidzianych pod zainwestowanie gdzie wyklucza się w okresie przejściowym zbiorniki bezodpływowe ponieważ występuje zagrożenie zanieczyszczenia głównego zbiornika wód podziemnych.

Należy dążyć do wyeliminowania spływów wód opadowych do kanalizacji sanitarnej - stworzenie pełnego systemu kanalizacji rozdzielczej w szczególności dotyczy to:

- kolektor „C" w obrębie ul. Gdańskiej i Ostródzkiej.

Kanalizacja deszczowa.

Miasto nie posiada pełnej sieci kanalizacji deszczowej.

Należy dążyć do objęcia siecią deszczową całości miasta z wyeliminowaniem spływów wód deszczowych do sieci sanitarnej (doprowadzenie do pełnej sieci kanalizacji rozdzielczej). Istniejące kolektory deszczowe, do których w stanie istniejącym są odprowadzane ścieki sanitarne:

- osiedle przy ul. Jemiołowskiej - dopływ kol. D_3
- zainwestowanie w obrębie torów kolejowych i ul. Daszyńskiego - dopływ kol. D_1

Należy dążyć do wyeliminowania spływów ścieków bytowo - gospodarczych do powyższych kolektorów burzowych.

Gospodarka gazowa

W perspektywie adaptuje się istniejące zasilenie miasta w gaz ziemny, jak również projektowane zasilanie od strony zachodniej.

Istniejąca sieć gazowa niskiego ciśnienia obsługująca miasto jest w perspektywie adaptowana. W przypadku zabudowy nowych terenów zajdzie konieczność rozbudowy tej sieci. Możliwości zaopatrzenia w gaz przewodowy miasta nie stanowią ograniczeń w rozwoju miasta.

Gospodarka cieplna.

W perspektywie przyjmuje się stan zaopatrzenia w ciepło miasta z kotłowni osiedlowych, lokalnych i zakładowych opalanych gazem. Obiekty opalane paliwem stałym powinny w perspektywie ulec modernizacji z przejściem na paliwo ekologiczne - gaz ziemny. Kotłownie indywidualne, opalane paliwem stałym stanowiące aktualnie najpoważniejsze zagrożenie winny być sukcesywnie modernizowane z jednoczesnym przejściem na paliwo ekologiczne - gaz ziemny, olej opałowy, lub paliwo alternatywne np.: biomasa, energia odnawialna.

III. 12. PODSTAWOWE ELEMENTY POLITYKI PRZESTRZENNEJ

III. 12.1. Lista ważniejszych działań dla realizacji celów publicznych

W zakresie obsługi ludności:

- rozbudowa Muzeum Budownictwa Ludowego, powiększenie terenu o ok. 15 ha.
- poprawa warunków lokalowych Domu Kultury poprzez zaadaptowanie na ten cel innego obiektu lub budowę nowego
- Urządzenie terenów sportowo-rekreacyjnych w Olsztynku
- Tworzenie lokalnych centrów rekreacyjno – kulturalnych w sołectwach poprzez budowę świetlic wiejskich lub urządzanie placów zabaw.

W zakresie komunikacji:

Do zadań samorządu wojewódzkiego należy:

- Droga wojewódzka nr 537 Lubawa- Pawłowo dla której zarezerwowano szerokość pasa drogowego 30m w liniach rozgraniczających,
- Modernizacja nienormatywnego mostu w Kurkach.

Do zadań samorządu powiatowego należą następujące drogi powiatowe (układ podstawowy):

- Droga nr 1425N Olsztynek – Podlejki
- Droga nr 1232N Olsztynek – Elgnówko – Szyldak
- Droga nr 1437N Olsztynek – Nadrowo
- Droga nr 1526N odcinek Waplewo – Maróz – Żelazno (w granicach gminy)
- Droga nr 1435N Pawłowo - Kunki – Olsztynek
- Droga nr 1260N odcinek Olsztynek – Drwęck
- Droga nr 1528N odcinek Witramowo – Bolejny
- modernizacja nie normatywnego mostu w Waplewie;
- organizacja parkingów w miejscach szczególnie atrakcyjnych pod względem turystycznym;
- odpowiednie zagospodarowanie pasów drogowych na terenach chronionych w celu zmniejszenia hałasu;

Do zadań samorządu gminnego należą następujące drogi, do modernizacji w pierwszej kolejności:

- ***Mańki – Tomaszyn***
- ***Świętajny – Zawady***
- ***Kunki – Łutynowo***
- ***Droga nr 58 – Świerkocin***
- ***Mańki – Wymój.***
- ***organizacja parkingów w miejscach szczególnie atrakcyjnym pod względem turystycznym;***
- ***planowanie i budowa ścieżek rowerowych;.***
- ***Remont i modernizacja ulicy Szkolnej od gimnazjum do ulicy Jana Pawła II***
- ***modernizacji i budowy nowej nawierzchni wymagają drogi osiedlowe na osiedlach przy ulicy Wilczej i Leśnej,***
- ***modernizacja i budowa nowych nawierzchni ulic w mieście posiadających nawierzchnię gruntową lub ulepszoną***
- ***przebudowa skrzyżowania Jagiełły - Strażacka, oraz***
- ***przebudowa ciągu Chopina - Strażacka - Grunwaldzka - zgodnie z planem miasta na odc. od ul. Chopina do Grunwaldzkiej;***
- ***urządzenie dróg położonych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej***
- ***budowa ulicy Owocowej***
- ***remont i modernizacja ul. Sienkiewicza od ogrodów działkowych do plaży miejskiej,***
- ***zmniejszenie kolizji na skrzyżowaniach z linią kolejową ulic; Świerczewskiego i Pionierów.***

Modernizacja i przebudowa dróg krajowych nr 7, nr 51, nr 603, nr 598 należy do zadań rządowych

- ***Do czasu realizacji obejścia w ciągu dróg krajowych nr 58 i S 51, utrzymanie parametrów technicznych drogi krajowej nr 58 w ciągu ulic: Mrongowiusza, Daszyńskiego, Jana Pawła II i Mierkowskiej zgodnie z przepisami odrębnymi.***

W zakresie infrastruktury technicznej:

- uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej na terenach wrażliwych na antropopresję;
- przebudowa odcinków kanalizacji ogólnospławnej na rozdzielczą;
- dokończenie budowy sieci wodno – kanalizacyjnych w północnej części gminy,
- ***rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej w Olsztynku w Specjalnej Strefie Ekonomicznej,***
- ***budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej przy ulicach: Jagiełły, Mazurskiej, 22 lipca w kierunku Królikowa i Lichtajn***
- ***opracowanie koncepcji gazyfikacji gminy.***

III. 12.2. Polityka w zakresie sporządzania planów miejscowych

Na terenie gminy Olsztynek wskazane jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w pierwszej kolejności, w miejscowościach o spodziewanym dużym ruchu budowlanym. Należą do nich głównie wsie preferowane do rozwoju turystyki, to jest: Maróz, Nowa Wieś Ostródzka, Makruty, Jemiołowo, tereny wokół jeziora Mielno, Gąsiorowo, Mierki, Świerkocin, Lipowo Kurkowskie, Kurki, Ząbie, Sudwa, Łutynowo. W związku z budową drogi ekspresowej nr 7 należy dążyć do opracowania planów miejscowych dla potencjalnych terenów inwestycyjnych przy drodze szybkiego ruchu. W związku z powyższym należy rozważyć opracowanie uszczegółowionego harmonogramu sporządzania planów zagospodarowania w celu uniknięcia zaburzeń ładu przestrzennego na tych terenach związanego z ewentualną presją inwestycyjną.

Poza wymienionymi miejscowościami Rada Miejska może podjąć uchwałę na opracowanie planów miejscowych na innym obszarze jeżeli będzie to wynikało z interesów gminy.

III. 12.3. Polityka gospodarki nieruchomościami gminnymi

Prowadzenie prawidłowej gospodarki nieruchomościami jest możliwe, gdy Gmina posiada odpowiednie zasoby gruntów na obszarach o wzmożonym ruchu inwestycyjnym. Są one także niezbędne dla realizacji celów publicznych.

W związku z powyższym Samorząd Gminy celem powiększenia zasobów gruntów komunalnych powinien koncentrować się na:

- nabywaniu gruntów w rejonach, w których będą podjęte uchwały o sporządzaniu planów miejscowych,
- nabywanie nieruchomości po korzystnych cenach z wolnego rynku,
- korzystanie z prawa pierwokupu, na terenach objętych działaniami w strategii w gminy.

III. 12.4. Polityka przestrzenna związana z obronnością i bezpieczeństwem państwa

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. z dnia 2 czerwca 2004 r.) i na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 27marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717z późniejszymi zmianami) przyjmuje się następujące kierunki polityki przestrzennej w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa na obszarze gminy Olsztynek.

W związku z tym, że od właściwych organów wojskowych, ochrony granic i bezpieczeństwa państwa nie wpłynęły wnioski i nie zgłoszono potrzeb w ww. zakresie, przyjmuje się kierunki polityki przestrzennej określone w ww. Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury.

Potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa uwzględnione są w następujących zagadnieniach, które obejmuje studium miasta i gminy:

1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta i gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów wyłączonych spod zabudowy;
3) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
4) obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
5) obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
6) inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujące w mieście i w gminie.

IV. INTERPRETACJA NIEKTÓRYCH POJĘĆ PRZYJĘTYCH W STUDIUM GMINY

agroturystyka – dodatkowa działalność gospodarcza w dziedzinie turystyki w oparciu o gospodarstwo rolne, zabezpieczająca miejsca noclegowe i wyżywienie;

antropopresja – działalność człowieka powodująca zmiany w środowisku przyrodniczym.

interes publiczny – należy przez to rozumieć uogólniony cel dążeń działań, uwzględniających zobiektywizowane potrzeby ogółu społeczeństwa lub lokalnych społeczności, związanych z zagospodarowaniem przestrzennym;

inwestycja celu publicznego – należy przez to rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami;

infrastruktura techniczna – należy przez to rozumieć obiekty i urządzenia techniczne służące zaspokajaniu potrzeb bytowych i gospodarczych w danym układzie osadniczym, na które składają się : system komunikacji i transportu (drogi, ulice, itp.) oraz uzbrojenia (wodociągi i kanalizacja, sieci energetyczne i telekomunikacyjne, itp.);

jednostka osadnicza – oznacza skupisko istniejącej zabudowy posiadające funkcje mieszkania, pracy i wypoczynku, której przypisana jest określona nazwa;

nowa zabudowa może być realizowana w nawiązaniu do istniejących jednostek osadniczych – oznacza, że nowa zabudowa powiązana jest z istniejącą jednostką osadniczą wspólnym systemem uzbrojenia w infrastrukturę techniczną jak zaopatrzenie w wodę, kanalizację sanitarną, energię elektryczną i system komunikacyjny i oddalona od niej na mniej niż 250,00m;

parametrach i wskaźnikach urbanistycznych – należy przez to rozumieć parametry i wskaźniki ustanawiane w dokumentach planistycznych, zgodnie z przepisami, o których mowa w art. 10 ust. 4, art. 16 ust. 2 i art. 40 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;

standardach – należy przez to rozumieć zbiory i zakresy wymagań dotyczących opracowań i dokumentów planistycznych oraz zasady stosowania w nich kategorii i parametrów dotyczących zagospodarowania przestrzennego.

Struktura przestrzenna zabudowy wsi, którą stanowi:

- ***zabudowa zwarta – charakteryzująca się zwartą przeważnie historyczną zabudową wsi w zabytkowym układzie ruralistycznym;***
- ***zabudowa skupiona charakteryzująca się znacznym stopniem skupienia zabudowy i wyraźnym kształtem obrysu zewnętrznego. Z reguły stanowią ją jednostki osadnicze z ciągłą, zwartą zabudową w większości ukształtowane historycznie na zabytkowym układzie drogowym z częścią usługową, produkcyjną i mieszkalną z rezerwą na rozwój przestrzenny (słownik urbanistyczny);***
- ***zabudowa rozproszona charakteryzująca się małym stopniem skupienia bez wyraźnego obrysu zewnętrznego. Jest to z reguły zabudowa mieszkalno – produkcyjna powiązana bezpośrednio z miejscem pracy tj. rolna, rybacka lub leśna***.

rolnictwo ekologiczne (zintegrowane) – polega na wykorzystaniu zasad funkcjonowania agrosystemów i krajobrazu rolniczego. Rolnictwo to dopuszcza stosowanie środków chemicznych, ale po uprzednim rozpoznaniu niezbędnych potrzeb i właściwych proporcji. Najważniejszymi cechami rolnictwa ekologicznego są :

- kompleksowy sposób traktowania procesów przyrodniczych, z którymi wiąże się produkcja rolna;
- zamknięty obieg substancji w obrębie gospodarstwa ze zróżnicowaną strukturą produkcyjną;
- duża dbałość o glebę i dobre odżywienie organizmów ją zamieszkujących.

W rolnictwie ekologicznym podstawową zasadą jest prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, a nie zakaz intensywnej produkcji.

usługi komercyjne – należy przez to rozumieć usługi o charakterze rynkowym, nastawione na osiągnięcie zysku;

usługi nieuciążliwe - ***należy przez to rozumieć usługi: handlu detalicznego, gastronomii, nieuciążliwego rzemiosła usługowego (poza warsztatami obsługi samochodów i stacjami paliw), administracji i bezpieczeństwa publicznego, łączności, informacji, nauki i oświaty, zdrowia i opieki społecznej, kultu religijnego, kultury i rozrywki, wypoczynku, rekreacji i sportu, biur komercyjnych, banków i innych o analogicznym do powyższych charakterze i stopniu uciążliwości, których normalne funkcjonowanie:***

a) nie powoduje przekroczenia żadnego z parametrów dopuszczalnego poziomu szkodliwych lub uciążliwych oddziaływań na środowisko poza zajmowanym obiektem,

b) nie jest źródłem uciążliwych lub szkodliwych odpadów, nie powoduje nieodwracalnych zmian środowiska przyrodniczego w obrębie zajmowanej działki,

c) ani w żaden inny oczywisty sposób nie pogarsza warunków użytkowania terenów sąsiadujących np. przez emisję nieprzyjemnych zapachów, dymów, składowanie nieestetycznych odpadów na otwartej przestrzeni

usługi oświaty – należy przez to rozumieć w szczególności przedszkole, szkołę podstawową, gimnazjum;

usługi publiczne – należy przez to rozumieć usługi mające na celu realizację celów publicznych.

teren zabudowy mieszkalnej brutto (dotyczy zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej zwartej) obejmuje tereny zabudowy mieszkalnej netto (25-40%), tereny usług, tereny zieleni wypoczynkowej i sportu, tereny zieleni izolacyjnej, tereny komunikacji, powierzchnie urządzeń gospodarczych i technicznych związanych z budynkami mieszkalnymi (śmietniki, stacje transformatorowe).

obszar górniczy - należy przez to rozumieć przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny objętej koncesją;

teren górniczy - należy przez to rozumieć przestrzeń objętą przewidywanymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego;